

16.04.2018

Kokousaika 16.04.2018 16:00 - 16:34

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Kivekäs, Otso

kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja

Arhinmäki, Paavo

kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja

Honkasalo, Veronika

Ohisalo, Maria

Pelkonen, Jaana

Raatikainen, Mika

Rantala, Marcus

Razmyar, Nasima

apulaispormestari
poissa: 218§

Rydman, Wille

Sevander, Tomi

Sinnemäki, Anni

apulaispormestari
apulaispormestari

Vesikansa, Sanna

Hakola, Juha

varajäsen

Pajunen, Jenni

varajäsen

Urho, Ulla-Marja

varajäsen

Muut

Kousa, Tuuli

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Bogomoloff, Harry

kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Arajärvi, Pentti

kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja

Saxholm, Tuula

vs. kansliapäällikkö

Aho, Mikko

kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Laitio, Tommi

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

Pohjolainen, Liisa

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

Turpeinen, Leena

vs. sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Malinen, Matti

vs. rahoitusjohtaja

Raitio, Markku

va. tietotekniikka- ja viestintäjohtaja

Rinkineva, Marja-Leena

elinkeinojohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

16.04.2018

	Summanen, Juha Åhlgren, Harry Nelskylä, Maria Tapiolinn, Hilikka Vallittu, Anja Menna, Lauri	hallintojohtaja vs. kaupunginlakimies vs. kaupunginsihteer vs. kaupunginsihteer kaupunginsihteer johtava asiantuntija poistui 16:08, läsnä: 207 - 210 §:t
	Katajamäki, Paula Björksten, Jenni	tiedottaja hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja		
	Otso Kivekäs	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja 207 - 221 §:t
Esittelijät		
	Otso Kivekäs	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja 207 §
	Tuula Saxholm	vs. kansliapäällikkö 208 - 221 §:t
Pöytäkirjanpitäjä		
	Jenni Björksten	hallintoasiantuntija 207 - 221 §:t

16.04.2018

§	Asia	
207	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
208	Asia/2	V 25.4.2018, Nuorten aloitteet 1.7. - 31.12.2017 väliseltä ajalta
209	Asia/3	V 25.4.2018, Kunnan jäsenen aloite esteettömästä ulkoliikuntapuistosta
210	Asia/4	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja kulttuurijaoston jäsenten virkamatka pohjoismaisten pääkaupunkien kulttuurilautakuntien konferenssiin Osloon 23.-25.5.2018
211	Asia/5	Kaupunkiympäristölautakunnan virkamatka Torontoon 17.-22.5.2018
212	Asia/6	Soitinlainan myöntäminen
213	Asia/7	Määrärahan myöntäminen kaupunkiympäristön toimialalle Länsisataman esirakentamiseen ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin
214	Asia/8	Helsingin Medialukion julkisivun ja vesikaton uusimista sekä ilmanvaihdon muutostöitä koskevan hankesuunnitelman hyväksyminen
215	Asia/9	Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle suomalaisen ylioppilastutkinnon järjestämisestä englannin kielellä tehdystä selvityksestä
216	Asia/10	Kaupunginvaltuuston 11.4.2018 § 79 tekemän päätöksen täytäntöönpano
217	Asia/11	Tontin varaaminen Kiinteistö Oy HUS-Asunnoille (Munkkiniemi, Niemmäki tontti 30120/9)
218	Asia/12	Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta
219	Asia/13	Lausunto Uusimaa-kaava 2050 valmisteluaineistosta
220	Asia/14	Kaupunginvaltuuston 4. ja 11.4.2018 tekemien päätösten täytäntöönpano
221	Asia/15	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 207

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Mika Raatikaisen ja Maria Ohisalon sekä varatarkastajiksi Juha Hakolan ja Nasima Razmyarin.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti puheenjohtajan ehdotuksesta valita yksimielisesti varatarkastajaksi Pia Pakarisen sijasta Juha Hakolan.

Esittelijä

varapuheenjohtaja
Otso Kivekäs

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Mika Raatikaisen ja Maria Ohisalon sekä varatarkastajiksi Pia Pakarisen ja Nasima Razmyarin.

Esittelijä

varapuheenjohtaja
Otso Kivekäs

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16.04.2018

Asia/2

§ 208

V 25.4.2018, Nuorten aloitteet 1.7. - 31.12.2017 väliseltä ajalta

HEL 2017-007039 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti, että kaupunginvaltuusto päättää seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto merkitsee nuorten aloitteet ajalta 1.7. - 31.12.2017 tiedoksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi
Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Nuorten aloitteet koonti 1.7-31.12.2017
- 2 Helsingin nuorisoneuvoston lausunto aloitteista kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Nuorten aloiteoikeus on ollut vuodesta 2015 alkaen osa helsinkiläisten nuorten osallistumis- ja vaikuttamisjärjestelmä Ruutia. Nuorten aloitteella tarkoitetaan helsinkiläisten 13–17-vuotiaiden tekemiä aloitteita kaupungin toimintaan kuuluvissa asioissa.

Nuorten aloiteoikeuden tavoitteena on kannustaa ja tukea nuorten osallistumista ja vaikuttamista yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Samalla aloitteet tuovat kaupungin eri toimialoille tietoa nuorten toiveista ja tavoitteista. Nämä lähtökohdat heijastuvat myös nuorten aloitteiden käsittelyssä, jossa prosessit ja menettelytavat poikkeavat jonkin verran hallintosäännössä tarkoitettujen kunnan asukkaiden aloitteiden osalta sovellettavista menettelytavoista. Menettelytapoja on kehitetty saatujen kokemusten pohjalta.

Hallintosäännön 26 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallituksen tulee esittää kaupunginvaltuuston tietoon kahdesti vuodessa nuorten aloitteet, niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet sekä nuorisovaltuustoa vastaavan toimielimen lausunto. Nuorisoneuvosto toimii tässä yhteydessä em. toimielimenä.

Käsiteltäessä nuorten aloitteita sallitaan keskustelu. Päätöksentekoa yksittäisten nuorten aloitteiden osalta ei pöydällepanoa tai toivomuspöytäkirjaan lukuun ottamatta sallita.

Nuorten aloitteet tehdään pääsääntöisesti Ruuti.net -verkkosivun kautta (<http://ruuti.munstadi.fi/>). Nuorten aloitteet toimitetaan eteenpäin käsiteltäväksi ja vastattavaksi.

Luettelo nuorten aloitteista ja niihin annetuista vastauksista on tämän asian liitteenä 1.

Nuorten aloitteita tehtiin vuoden 2017 heinäkuun ja joulukuun välisenä aikana yhteensä yhdeksän (9). Aloitteet jakaantuvat kulttuurin ja vapaaajan toimialan (4), kasvatuksen ja koulutuksen toimialan (1) ja kaupunkiympäristön toimialan (5) toimintaan.

Nuorten aloitteita on tehty harrastusmahdollisuuksista, joukkoliikenneasioista ja liikenne- ja muun turvallisuuden parantamiseen liittyvistä asioista. Yksittäisessä aloitteessa on tuotu esiin mm. tyttöjen ja erityisesti maahanmuuttajatyttöjen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta tarve rohkaista ja kannustaa heitä harrastuksissa ja ammatinvalinnassa. Turvallisuutta koskevilla aloitteilla tuodaan esiin useita parannusehdotuksia eri kohteissa. Aiempien vuosien tapaan aloitteet ovat luonteeltaan konkreettisia parannusehdotuksia.

Nuorisoneuvoston lausunto on tämän asian liitteenä 2.

Kaupunginhallituksen mielestä nuorisoneuvoston parannusehdotukset ovat kannatettavia. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä nuorten aloitteiden käsittelyn ja vastaamisen kehittämistä edelleen kaupungin hallinnossa niin, että vastausten sisältöön ja kieliasuun kiinnitetään erityistä huomiota, ja että vastaukset pyritään saamaan nuorille viivytyksettä.

Nuorten aloitteiden käsittelyn menettelytapoja parannetaan jatkuvasti. Aloitteeseen vastaajana on pormestari tai apulaispormestari, jolla on tarvittaessa käytettävissään vastauksen pohjana kaupunginhallinnosta saadut selvitykset. Lisäksi on huolehdittu siitä, että kaupungin ulkopuolisille tahoille kuten HSL:lle kuuluviin aloitteisiin saadaan vastaus. Nuorten osallistumiseen ja vaikuttamiseen kannustamisen sekä nuorisotyön näkökulmasta on tärkeää, että nuoret saavat aloitteisiinsa perusteltuja vastauksia kohtuullisessa ajassa.

16.04.2018

Kaupunginvaltuusto merkitsisi nuorten aloitteet alkuvuodelta 2017 tiedoksi kokouksessaan 29.11.2017. Yhteensä 2017 nuoret tekivät 25 aloitetta alkuvuoden aloitemäärän oltua 16.

Tarkoituksena on, että nuorisoneuvoston edustajia tulee seuraamaan asian käsittelyä kaupunginvaltuuston kokouksessa ja valtuutetuilla on mahdollisuus tavata heitä.

Vireillä on parhaillaan hallintosäännön 29 luvun 7 §:ään (läsnäolo- ja puheoikeus eri toimielimien kokouksissa) muutosehdotus, jonka tarkoituksena on lisätä uusi 2. momentti, jonka mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellessä nuorten aloitteita nuorten vaikuttamiselimen keskuudessaan valitsemilla kolmella jäsenellä läsnäolo- ja puheoikeus. Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotetun sääntömuutoksen ja sen voimaantulon ajankohdan, niin uudistus on voimassa jo tässä tarkoitettuja nuorten aloitteita käsiteltäessä kaupunginvaltuustossa.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi
Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Nuorten aloitteet koonti 1.7-31.12.2017
- 2 Helsingin nuorisoneuvoston lausunto aloitteista kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16.04.2018

§ 209

V 25.4.2018, Kunnan jäsenen aloite esteettömästä ulkoliikuntapais- tosta

HEL 2017-010713 T 12 03 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa kunnan asukkaan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kunnan asukkaan aloite
- 2 Apulaispormestarin vastaus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

***** ja joukko muita henkilöitä on tehnyt aloitteen esteettömän liikuntapuiston saamiseksi Helsinkiin. Aloitteen tekijät toteavat, että jokaisen tulisi voida harrastaa liikuntaa omalla tavallaan. Maailmalla esteettömiä liikuntapuistoja on useita, ja myös erityisiä paraliikuntatelineitä on tarjolla. Aloitteen tekijät toivovat, että Helsingin kaupunki tukee hanketta osoittamalla sille keskeisellä paikalla sijaitsevan tontin, jonne on hyvät kulkuyhteydet.

Hallintosäännön 26 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallituksen tulee esittää kaupunginvaltuuston tietoon kahdesti vuodessa kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvissa asioissa kunnan jäsenen tai palvelun käyttäjän aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet. Hallintosäännön 30 luvun 15 §:n nojalla kunnan asukkaan aloitetta käsiteltäessä

16.04.2018

sä sallitaan keskustelu. Päätöksentekoa yksittäisten aloitteiden osalta ei pöydällepanoa tai toivomusponsia lukuun ottamatta sallita.

Liikuntapalvelukokonaisuus on antanut aloitteen johdosta selvityksen. Siinä todetaan, että esteettömyys huomioidaan aina, kun uusia liikuntapuistoja suunnitellaan. Jo olemassa olevien liikuntapuistojen esteettömyyttä on pyritty ratkomaan hyvässä yhteisymmärryksessä kaupungin esteettömyystyöryhmän kanssa. Yksi liikuntaesteisille erityisesti suunniteltu kohde on Talin perhepolku. Myös kaupunkiympäristön toimialalla pitää esteettömiä liikunnallisia kohteita. Näitä ovat Suursuonpuiston esteetön ulkoilureitti, Kivikon luontopolku, Taavetinpuisto ja Ikiliikkujanreitti.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan apulaispormestari on vastannut 29.1.2018 päivätyllä kirjeellään aloitteen tekijälle. Apulaispormestarin kirjeessä on todettu edellä mainittujen seikkojen lisäksi, että Kivikon ja Jätkäsaaren liikuntapuistojen suunnittelu jatkuu vuonna 2018. Näiden puistojen suunnittelun yhteydessä tutkitaan myös sitä, voidaanko niiden seuraavat vaiheet toteuttaa kokonaan esteettöminä.

Kaupunginhallitus pitää edellä olevaa riittävänä selvityksenä asiassa.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kunnan asukkaan aloite
- 2 Apulaispormestarin vastaus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16.04.2018

Asia/4

§ 210

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja kulttuurijaoston jäsenten virkamatka pohjoismaisten pääkaupunkien kulttuurilautakuntien konferenssiin Osloon 23.-25.5.2018

HEL 2018-002641 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus oikeutti kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varapuheenjohtajan Arja Karhuvaaran, jäsenet Sami Muttilaisen ja Mika Ebelingin sekä kulttuurijaoston puheenjohtajan Elisa Gebhardin ja jäsenet Pauliina Lehtisen, Hannu Oskalan ja Timo Vuoren tekemään virkamatkan pohjoismaisten pääkaupunkien kulttuurilautakuntien konferenssiin Osloon, Norjaan 23.–25.5.2018.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Invitasjon, nordisk hovedstadskonferanse mai 2018

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Virkamatkalle osallistuvat

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Pohjoismaisten pääkaupunkien kulttuurilautakuntien konferenssi järjestetään Oslossa, Norjassa 23.–25.5.2018. Konferenssi järjestetään joka toinen vuosi ja sen tarkoituksena on vaihtaa kokemuksia kulttuurin uusista strategioista eri kaupunkien välillä, keskustella kulttuuripoliittisesti ajankohtaista teemoista sekä oppia pohjoismaisen yhteistyön henges-

sä muiden verrokkikaupunkien onnistumisista ja jakaa oman kaupungin kokemuksia.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 29.1.2018, § 50 luottamushenkilöiden virkamatkojen periaatteet, joiden perusteella kaupunginhallitus päättää tästä virkamatkasta. Matkalle osallistuvat kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan esittämät luottamushenkilöt sekä kulttuurin ja vapaa-ajan apulaispormestari, kulttuurijohtaja, kulttuuripalvelupäällikkö, kumppanuuspäällikkö ja lautakunnan sihteeri.

Virkamatkasta aiheutuvat välttämättömät kustannukset korvataan enintään kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevan liitteen sekä kaupungin virkamatkoista antaman ohjeen mukaisina.

Virkamatkasta aiheutuneet kustannukset sekä mahdolliset ansionmenetyksen korvaukset maksetaan kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan käyttövaroista. Luottamushenkilöiden osalta arvio matkan kokonaiskustannuksista on noin 1 500 euroa per henkilö.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Invitasjon, nordisk hovedstadskonferanse mai 2018

Oheismateriaali

1 Kortversjon program 3.4.2018

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Virkamatkalle osallistuvat

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.03.2018 § 72

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2018-002641 T 00 00 02

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus oikeuttaisi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varapuheenjohtajan Arja Karhuvaaran, jäsenet Sami Muttilaisen ja Mika Ebelingin sekä kulttuurijaoston puheenjohtajan Elisa Gebhardin ja jäsenet Pauliina Lehtisen, Hannu Oskalan ja Timo Vuoren tekemään virkamatkan pohjoismaisten pääkaupunkien kulttuurilautakuntien konferenssiin Osloon, Norjaan 23.–25.5.2018.

Virkamatkasta aiheutuvat välttämättömät kustannukset korvataan enintään kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevan liitteen sekä kaupungin virkamatkoista antaman ohjeen mukaisina.

Matkakustannusten korvausten saamista varten virkamatkalla olleen on esitettävä lasku välittömästi virkamatkan päätyttyä, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa virkamatkan päättymisestä. Matkalaskuun on liitettävä alkuperäiset tositteet syntyneistä kustannuksista silloin, kun tosite on saatavissa.

Virkamatkasta aiheutuneet kustannukset sekä mahdolliset ansionmenetyksen korvaukset maksetaan kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan käyttövaroista. Luottamushenkilöiden osalta arvio matkan kokonaiskustannuksista on noin 1 500 euroa per henkilö.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Miska Nera, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 37012
miska.nera(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 211

Kaupunkiympäristölautakunnan virkamatka Torontoon 17.–22.5.2018

HEL 2018-002863 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus oikeutti kaupunkiympäristölautakunnan varsinaiset jäsenet tekemään virkamatkan Torontoon, Kanadaan 17.–22.5.2018.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Alustava ohjelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Kaupunkiympäristölautakunnan varsinaiset jäsenet

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on 29.1.2018 (50 §) hyväksynyt luottamushenkilöiden virkamatkojen periaatteet, joiden mukaan kaupunginhallitus voi erityisestä perustellusta syystä päättää aluerajausten ulkopuolelle suuntautuvista virkamatkoista.

Virkamatkasta aiheutuvat välttämättömät kustannukset korvataan enintään kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevan liitteen sekä kaupungin virkamatkoista antaman ohjeen mukaisina.

16.04.2018

Virkamatkasta aiheutuneet kustannukset sekä mahdolliset ansionmenetyksen korvaukset maksetaan kaupunkiympäristön toimialan käyttövaroista. Luottamushenkilöiden osalta arvio matkan kokonaiskustannuksista on noin 3 000 euroa henkilöä kohden.

Kaupunkiympäristölautakunnalla ja kaupunkiympäristön toimialalla on seuraavien vuosien aikana suunnittelun strategisina tavoitteina mm. kaavallisten edellytysten varmistaminen riittävälle asuntotuotannolle sekä ydinkeskustan viihtyisyyden ja elinvoimaisuuden edistäminen. Lautakunnan työn kannalta on tärkeää tutustua maailmalla tapahtuvaan suunnitteluun ja toteutukseen sekä niiden pohjalta saatuihin kokemuksiin.

Toronto valikoitui lautakunnan matkakohteeksi monista syistä: Toronto on hyvin nopeasti kasvava globaali suurkaupunki, jonka keskustaa kehitetään ja joukkoliikennettä laajennetaan. Kaupungin täydennysrakentaminen tapahtuu suurelta osin uusien poikittaisten raideliikenneyhteyksien varrelle. Lisäksi Toronton keskusta-alueella on käynnissä isoja uudistuksia. Torontossa on myös panostettu jalankulun olosuhteiden parantamiseen ja siellä on laajasti hyödynnetty maanalaista rakentamista. Toronto kehittää keskustan tuntumassa olevia vanhoja teollisuus- ja satama-alueita. Siellä on myös kiinnostavia kaupunki uudistushankkeita, joissa alueita on uudistettu purkavan saneerauksen ja täydennysrakentamisen keinoin.

Torontossa on käynnissä monia samankaltaisia kaupunkikehityksen ilmiöitä kuin Helsingissä. Toronton esimerkit kytkeytyvät vahvasti kaupunkiympäristölautakunnalle kuuluviin asiakokonaisuuksiin, joten matkakohde tarjoaa lautakunnan jäsenille paljon opittavaa.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Alustava ohjelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

16.04.2018

Asia/5

Kaupunkiympäristölautakunnan
varsinaiset jäsenet

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 13.03.2018 § 144

HEL 2018-002863 T 00 00 02

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus oikeuttaisi kaupunkiympäristölautakunnan varsinaiset jäsenet tekemään virkamatkan Torontoon Kanadaan 17.-22.5.2018.

Virkamatkasta aiheutuvat välttämättömät kustannukset korvataan enintään kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevan liitteen sekä kaupungin virkamatkoista antaman ohjeen mukaisina.

Matkakustannusten korvausten saamista varten virkamatkalla olleen on esitettävä lasku välittömästi virkamatkan päätyttyä, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa virkamatkan päättymisestä. Matkalaskuun on liitettävä alkuperäiset tositteet syntyneistä kustannuksista silloin, kun tosite on saatavissa.

Virkamatkasta aiheutuneet kustannukset sekä mahdolliset ansionmenetyksen korvaukset maksetaan kaupunkiympäristön toimialan käyttövaroista. Luottamushenkilöiden osalta arvio matkan kokonaiskustannuksista on noin 3 000 euroa/henkilö.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi

16.04.2018

Asia/6

§ 212

Soitinlainan myöntäminen

HEL 2018-003741 T 02 05 03 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää talousarviolainan kohdan 9 01 02 05 määrärahasta kaupunginorkesterin soittajalle, ***** 50 000 euron suuruisen lainan soittimen hankintaa varten seuraavin ehdoin:

Laina-aika: laina on maksettava takaisin neljännesvuosittaisin tasalyhennyksin kymmenen vuoden kuluessa.

Lainan korko: Lainan korko on peruskoron suuruinen

Lainan vakuus: Lainan vakuudeksi vaaditaan yhden henkilön omavelkainen takaus tai muu kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston hyväksymä vakuus.

Lisäksi sovelletaan kaupunginhallituksen 10.12.2001 tekemän päätöksen mukaisia yleisiä laina- ja panttausehtoja.

Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa laatimaan tarvittavat laina-asiakirjat.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 23 k.)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

16.04.2018

Asia/6

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 28.2.2018, 53 §, myöntää vuodelta 2017 käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella 50 000 euron ylitysoikeuden talousarvion kohdalle 9 01 02 05, soitinlainojen myöntäminen kaupunginorkesterin soittajille, Khn käytettäväksi.

Mikäli kaupunginhallitus päättää myöntää lainan, soitinlainoja varten jää vuoden 2018 osalta määrärahoja käytettäväksi 50 000 euroa.

Kaupunginorkesterin hallintopäällikkö on puoltanut hakemusta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Keijo Härkönen, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 25656
keijo.harkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 23 k.)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-
hallitus

Tiedoksi

Kaupunginorkesteri, hallintopäällikkö
Talous- ja suunnitteluosasto

§ 213

Määrärahan myöntäminen kaupunkiympäristön toimialalle Länsisataman esirakentamiseen ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin

HEL 2016-006591 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää kaupunkiympäristön toimialalle vuoden 2018 talousarvion alakohdasta 8 01 02 02 Länsisataman esirakentaminen, Khn käytettäväksi

13 097 000 euroa Länsisataman alueen esirakentamiseen ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunkiympäristön toimialan esitys

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimiala on jatkanut Länsisataman esirakentamista päätettyjen suunnitelmien mukaisesti. Vuonna 2009 alkaneisiin Länsisataman esirakentamistöihin on vuoden 2017 loppuun mennessä käytetty 114 milj. euroa. Vuoden 2018 talousarviossa on varattu Länsisataman esirakentamiseen 18,51 milj. euroa. Lisäksi kaupunginhallituksella on käytettävissä vuonna 2017 käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella Länsisataman esirakentamiseen myönnettyä ylitysoikeutta 0,95 milj. euroa. Vuosina 2019–2027 Länsisataman esirakentamistöihin on suunniteltu käytettävän yhteensä 64 milj. euroa. Esirakentaminen jatkuu vielä tämän jälkeenkin.

Jätkäsaari ja Hernesaari ovat pääosin täyttömaata. Täyttäminen on tapahtunut pitkän ajan kuluessa eikä tarkkaa dokumenttietoa pohjasuhteista ole olemassa. Länsisataman esirakentaminen edellyttää suunnittelun lähtötiedoiksi pohjatutkimuksia ja mittauksia turvallisten, taloudellisten ja ekologisten ratkaisujen aikaansaamiseksi. Jätkäsaaren osalta ajankohtaista vuonna 2018 on mm. Ahdinaltaan meritäyttöjen ja niihin liittyvien vesirakenteiden suunnittelu, alueen esikuormituspenkereiden painumamittaukset sekä muut kaavoitusta varten tehtävät pohjatutkimukset.

Hernesaari

Kaavavaiheen tutkimukset ja selvitykset

Hernesaassa tutkimukset palvelevat kaavoitusta ja tutkimuksia käynnistetään sitä mukaa, kun nykyiset toimijat poistuvat alueelta. Lisäksi tarvitaan alueen asemakaavojen toteutettavuutta ja taloudellisuutta palvelevia teknisiä selvityksiä. Geoteknisen suunnittelun ja kaavoituksen edellyttämien selvitysten, tutkimusten, mittausten ja analysointien määrärahan tarve on 1,0 milj. euroa.

Esirakentaminen ja pilaantuneet maat

Hernesaassa jatkuu esirakentaminen kaivumaiden, purkumateriaalien, pilaantuneiden maiden ja sedimenttien välivarastointi sekä käsittely. Arvioitu määrärahan tarve vuonna 2018 on 1,0 milj. euroa.

Rakennusten purut

Helsingin kaupunki omistaa Hernesaaren telakka-alueella osoitteessa Hernematalankatu 3 sijaitsevan autojen varusteluhallin ja osoitteessa Hernesaarenranta 1 sijaitsevan Merihallin, jotka puretaan.

Autojen varusteluhallin bruttoala on 5 544 m². Rakennuksen valmistusvuosi on 1964. Purkutöiden suunnittelu tehtiin vuonna 2017 ja purku- ja täyttötöitä on suunniteltu toteutettaviksi keväällä 2018. Hankkeen urakkavaiheen kustannusarvio on 727 000 euroa. Kaupunginhallitus on 4.12.2017 § 1097 myöntänyt vuoden 2017 määrärahaosuuden 100 000 euroa. Määrärahan tarve vuodelle 2018 on 627 000 euroa (ALV 0 %).

Merihallin tilavuus on 330 000 m³ ja bruttoala 28 683 m². Rakennuksen valmistusvuosi on 1972. Purkutöiden suunnittelu on alkanut vuonna 2017 ja purku- ja täyttötöitä on suunniteltu toteutettaviksi 9/2018–6/2019. Hankkeen hankesuunnitteluvaiheen kustannusarvio on 2 650 000 euroa. Kaupunginhallitus on 4.12.2017 § 1097 myöntänyt vuoden 2017 määrärahaosuuden 100 000 euroa. Määrärahan tarve vuodelle 2018 on 1 000 000 euroa (ALV 0 %).

Jätkäsaari

Esirakentaminen, ruoppaus, kaivu ja täytöt

Jätkäsaarella Liikuntapuiston esirakentamisen urakka on kilpailutettu ja rakentaminen alkaa keväällä. Esirakentaminen käsittää mm. syvätiivistystä, maankaivua ja täyttöä, joiden arvioitu määrärahatarve vuonna 2018 on 4,2 milj. euroa. Lisäksi tehdään täyttöjä Hyväntoivonpuistoon.

Ahdinaltaan alueen esirakentaminen on alkamassa, joka käsittää mm. syvätiivistystä, ruoppausta, kaivuja ja täyttöjä. Samoin Melkinlaiturin alueella käynnistetään esirakentamistoimenpiteitä, jotka sisältävät ruoppausta, kaivuja ja täyttöjä. Tonttialueiden johtosiirtoja sekä katujen esirakentamista tehdään tonttien rakentamisen edellyttämässä aikataulussa. Näiden töiden arvioitu määrärahatarve vuonna 2018 on 3,87 milj. euroa.

Pilaantuneen maan kunnostus

Pilaantuneen maan kunnostuksen valvontaan, tutkimuksiin ja suunnitteluun koko alueella arvioidaan tarvittavan yhteensä 1,4 milj. euroa.

Määrärahaesitys

Kaupunkiympäristön toimialan esityksen mukaisesti toimialan käyttöön tulisi myöntää Länsisataman esirakentamisen ja alueiden käyttöönoton edellyttämiä toimenpiteitä varten yhteensä 13 097 000 euron määräraha vuoden 2018 talousarvion alakohdasta 8 01 02 02 Länsisataman esirakentaminen, Khn käytettäväksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunkiympäristön toimialan esitys

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunginkanslia

16.04.2018

Asia/7

Taloushallintopalveluliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2018 § 72

HEL 2016-006591 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti siirtää kaupunkiympäristön toimialalle myöntämiään vuoden 2017 talousarviokohdan 8 01 02, Projektialueiden esirakentaminen, täyttötöyt, Khn käytettäväksi määrärahoja alakohtien välillä seuraavasti:

TA-alkohta		euroa
8 01 02 04	Kruunuvuorenrannan esirakentaminen	- 800 000
8 01 02 06	Pasilan esirakentaminen	- 1 500 000
8 01 02 02	Länsisataman esirakentaminen	+ 1 950 000
8 01 02 05	Kuninkaankolmion esirakentaminen	+ 350 000

19.06.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

16.04.2018

Asia/8

§ 214

Helsingin Medialukion julkisivun ja vesikaton uusimista sekä ilmanvaihdon muutostöitä koskevan hankesuunnitelman hyväksyminen

HEL 2018-000287 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Wille Rydmanin ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy Helsingin Medialukion 4.1.2018 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 8 268 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 8 310 000 euroa lokakuun 2017 kustannustasossa.

Tiivistelmä

Helsingin Medialukio perustettiin vuonna 2005 yhdistämällä Pohjois-Helsingin lukio, Malmin lukio ja Suutarilan lukio. Tapanilassa sijaitsevassa Helsingin suurimmassa lukiossa opiskelee noin 860 opiskelijaa. Lukiossa on yleislinjan lisäksi medialinja, jonka opetuksessa painotetaan medialukutaitoa.

Medialukion koulurakennukseen on suunniteltu tekninen peruseronshanke. Sen tavoitteena on parantaa koulurakennuksen sisäilman laatua sekä energiatehokkuutta. Hankesuunnitelma on laadittu yhteistyössä entisen tilakeskuksen ja opetusviraston kanssa. Hankkeen yhteydessä on tarkoitus korjata rakennuksen vaippa (julkisivut, vesikatto ja ikkunat) kokonaisuudessaan kiinteistön vanhoissa osissa. Rakennus on valmistunut vuonna 1964. Rakennusta on laajennettu valmistumisen

jälkeen kolmessa osassa vuosina 1967, 1981 ja 2004. Korjaukset tehdään rakennuksen vanhoissa osissa. Vuonna 2004 valmistuneessa uudessa osassa ei korjauksia tarvitse tehdä. Samalla tehdään ilmanvaihdon muutostyöt, jolla sisäilman laatu ja energian säästö saadaan nykyvaatimusten tasolle. Ilmanvaihdossa huomioidaan myös suunniteltu oppilasmäärän lisäys (noin sata oppilasta). Hanke ei sisällä toiminnallisia tilamuutoksia. Työt tehdään sääsuojattuna viidessä vaiheessa.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1. Hankesuunnitelman tekniset asiakirjat ovat nähtävinä kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden rakennuttaminen -palvelussa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on antanut hankkeesta puoltavan lausunnon 13.2.2018 § 14.

Esittelijän perustelut

Yleistä hankkeesta

Helsingin Medialukiossa suoritetuissa kuntotutkimuksissa on ulkoseinä-rakenteiden eristeissä todettu mikrobikasvustoa. Vesikatto on joillain rakennuksen osa-alueilla vuotanut. Rakennuksessa työskentelevät ja opiskelevat henkilöt ovat oireilleet jo pitkään. Erityisesti oireilua on esiintynyt niillä henkilöillä, jotka oleskelevat rakennuksen vanhoissa osissa, jossa ilmavaihdon on todettu olevan puutteellinen. Ilmanvaihtoa on vuosien varrella yritetty parantaa useaan otteeseen.

Hankkeen yhteydessä puretaan rakennuksen vaurioituneet tiilijulkisivut eristeineen, ikkunoineen ja sokkelihalkaisuineen. Vesikatto puretaan myös ja lisäksi vaihdetaan eristeet. Julkisivun ja vesikaton uusinnalla parannetaan rakenteiden kosteusteknistä toimivuutta sekä rakenteiden energiatehokkuutta.

Ilmanvaihdolle tehdään muutostyöt, joilla ilmamäärät saadaan nykyvaatimusten tasolle. Uusia ilmanvaihtokonehuoneita rakennetaan kaksi kappaletta ja ilmanvaihdolle tehdään tarvittavat kanavointi sekä pääte-laite muutokset ilmanjaon parantamiseksi. Uudet ilmanvaihtokoneet, joita on kolme, on varustettu lämmöntalteenotolla.

Ilmanvaihtokonehuoneiden rakentamisen lisäksi julkisivupinnan muutos tiilimuurauksesta tiiliverhouslevyksi ja ikkunoiden uusiminen vaativat rakennusluvan.

Hanke on välttämätön toteuttaa sisäilmaolosuhteiden parantamisen ja energiasäästötavoitteiden takia. Lisäksi hanke mahdollistaa lukion oppilasmäärän laajentamisen noin sadalla oppilaalla.

Viranomaisten ennakkolausunnot

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Y-tunnus	Tilinro
PL 1	Pohjoisesplanadi 11-13	+358 9 310 1641	0201256-6	F10680001200062637
00099 HELSINGIN KAUPUNKI	Helsinki 17	Faksi		Alvno
helsinki.kirjaamo@hel.fi	http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	+358 9 655 783		F102012566

Rakennusvalvonnan antamissa ennakkolausunnoissa koskien Medialukion julkisivumuutosta, jossa julkisivun tiilimuraus vaihtuu tiilipintaiseksi verhoukslevyksi ja puuikkunat vaihtuvat puu/alumiini-ikkunoiksi voidaan rakennusvalvontaviranomaisen mukaan toteuttaa.

Ilmanvaihdon muutostöille on tutkittu eri vaihtoehtoja. Esitetty kahden uuden konehuoneen vaihtoehto on paras ja kustannustehokkain vaihtoehto. Ilmanvaihdonmuutostöiden vaatimat uudet konehuoneet olivat rakennusvalvontaviranomaisen alustavan kannan mukaan liian massiiviset eikä julkisivupintana käytetty Paroc elementti (peltipinta) sopinut rakennusvalvonnalle. Neuvottelut ovat näiltä osin edelleen vireillä rakennusvalvonnan kanssa.

Kustannukset ja vuokravaikutus

Hankkeen laajuus on 8 268 brm² ja vuokra-ala 7 460 htm². Investoinnin kustannusarvio eli hankesuunnitelman enimmäishinta on 8,31 miljoonaa euroa.

Vuoden 2018 talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamishankkeiden vuosiksi 2018–2027 hankkeen rakentaminen on merkitty vuosille 2017-2019 yhteensä 7,3 miljoonan euron suuruisena. Hankkeen 8,31 miljoonaa euroon kasvanut rahoitustarve otetaan huomioon talonrakennushankkeiden rakentamishankkeiden vuosille 2019–2028 tarkistettaessa.

Vuokranmääräytymisperusteena pinta-ala 7 460 htm².

Lukion nykyinen vuokra on 10,95 euroa/htm²/kk. Kuukausivuokra on 81 687 euroa ja vuosivuokra 980 244 euroa.

Lukion tuleva vuokra on 18,57 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokra 15,57 euroa/htm²/kk ja ylläpitovuokra 3,0 euroa/htm²/kk. Kuukausivuokra on 116 152,20 euroa ja vuosivuokra on yhteensä 1 393 826,40 euroa. Tehtävät korjaukset lisäävät kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuokrakuluja 413 582 euroa vuodessa.

Väistötilat

Rakentamisen aikana tarvitaan väistötilat. Väistötilat on rakennettu jo kesällä 2017 ja ne on otettu käyttöön elokuussa 2017. Koulurakennuksen yksi osa on ollut siitä asti poissa käytöstä. Korjaustyöt on tarkoitus aloittaa käytöstä poissa olevasta rakennuksen osasta.

Väistötilan suunnittelukustannukset, perustuksien rakennustyöt sekä vesi-, viemäri- ja sähköliittymä töiden kustannukset ovat yhteensä 281 000 euroa (alv. 0 %). Tämä osuus väistötilojen kustannuksista on

huomioitu hankkeen kokonaishinnassa. Väistötilan vuokratustannukset ovat 37 kuukauden ajalle 303 400 euroa.

Väistötilan yhteenlasketut kustannukset ovat siten 584 400 euroa (alv. 0 %).

Aikataulu ja toteutus

Rakentaminen on tarkoitus aloittaa huhti-toukokuussa 2018 ja töiden on tarkoitus valmistua touko-kesäkuussa 2020. Työt tehdään sääsuojattuna viidessä vaiheessa, niin että korjaustyöt aloitetaan jo poissa käytössä olevasta rakennuksen osasta. Työt pyritään suunnittelemaan ja toteuttamaan siten, että opiskelutyölle tulee mahdollisimman vähän haittaa.

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa hankkeen toteuttamisesta ja kiinteistön ylläpidosta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto asiassa

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on antanut hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon (13.2.2018 § 14). Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnossaan kiinnittänyt erityistä huomioita hankkeen suunnitteluun, suunnittelun ohjaukseen ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin ajan. Hyvällä suunnittelulla, suunnittelun ohjauksella ja laadunvalvonalla on vaikutusta niin terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön kuin toimialan käyttökustannuksiin. Lausunnon mukaan hankkeella on vaikutusta Medialukion tilojen terveellisyyteen, turvallisuuteen, käytettävyyteen sekä viihtyisyyteen, jotka paranevat hankkeen johdosta. Lisäksi hanke parantaa Medialukion toimivuutta ja työskentelyyhteisöä.

Aluehallintovirastolle tehty kantelu asiassa

Medialukion erään oppilaan vanhempi on tehnyt Etelä-Suomen aluehallintovirastolle (ESAVI) 20.2.2018 päivätyn kantelun kaupunkiympäristön toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan laiminlyönneistä koskien Medialukion opiskelijoiden terveydellisten olosuhteiden valvontaa ja tiedonantoa opiskelijan vanhemmalle.

ESAVI on pyytänyt asiassa kaupunkiympäristön toimialalta selvitystä siitä, kuinka terveydensuojelu on arvioinut Medialukion terveydellisiä olosuhteita ja niiden vuoksi mahdollisesti tarpeellisia toimenpiteitä ja toimenpiteiden kiireellisyyttä. Lisäksi ESAVI on pyytänyt kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta selvitystä kantelussa tarkemmin esitettyihin väitteisiin ja kysymyksiin. Selvityspyyntöön on vastattava viimeistään 16.5.2018 mennessä. Selvityspyyntö liiteteineen on liitteenä 2.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

16.04.2018

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma 4.1.2018
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta
Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 13.02.2018 § 34

HEL 2018-000287 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle Helsingin medialukion julkisivun ja vesikaton uusinnan sekä ilmanvaihdon muutostöiden 4.1.2018 päiväystä hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Tämä hankesuunnitelma koskee Helsingin medialukion teknistä perusparannusta osoitteessa Moisiantie 3. Hankesuunnitelma on laadittu entisten tilakeskuksen ja opetusviraston yhteistyönä. Hanke ei sisällä toiminnallisia tilamuutoksia.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota perusparannushankkeiden suunnittelun, suunnittelun ohjauksen ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin ajalta sekä sen vaikutukseen terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käyttökustannuksiin.

Hankkeen sisällöstä

Helsingin medialukion vanhoissa osissa, jotka ovat valmistuneet vuosina 1964, 1967 ja 1981, on oireiltu puutteellisen sisäilman vuoksi. Kiin-

teistön kuntotutkimuksissa on rakennuksen vanhojen osien ulkoseinien seinärakenteissa todettu mikrobikasvustoa. Ilmanvaihtoa on yritetty parantaa useaan kertaan.

Tässä hankkeessa korjataan rakennuksen vanhojen osien julkisivut, vesikatto ja ikkunat. Vuonna 2004 valmistuneessa osassa näitä korjauksia ei tarvitse tehdä. Samalla tehdään ilmanvaihdon muutostyöt, jolla saadaan sisäilman laatu ja energian säästö nykyvaatimusten tasolle. Ilmanvaihdossa huomioidaan myös suunniteltu oppilasmäärän lisäys. Muutostöiden vuoksi rakennetaan kaksi uutta lämmöntalteenotolla varustettua ilmanvaihtokonehuonetta kanavistoineen ja päätelaitteineen.

Ilmanvaihtokonehuoneiden rakentamisen lisäksi julkisivupinnan muutos tiilimuurauksesta tiiliverhouslevyksi ja ikkunoiden uusiminen vaativat rakennusluvan.

Hankkeen toteuttaminen on välttämätön sisäilmaolosuhteiden parantamisen vuoksi. Tehtävät toimenpiteet parantavat samalla kiinteistön energiatehokkuutta.

Hanke toteutetaan sääsuojattuna rakentamisena viidessä vaiheessa.

Toiminta koulussa

Helsingin medialukio perustettiin vuonna 2005 yhdistämällä Pohjois-Helsingin lukio, Malmin lukio ja Suutarilan lukio. Tapanilassa sijaitsevassa Helsingin suurimmassa lukiossa opiskelee noin 860 opiskelijaa.

Lukiossa on yleislinjan lisäksi medialinja, jonka opetuksessa painotetaan medialukutaitoa. Haku medialinjalle tapahtuu yhteishaun lisäksi erillisellä hakemuksella. Kouluun otetaan vuosittain noin 270 uutta opiskelijaa, joista 60 medialinjalle ja 210 yleislinjalle.

Toiminnalliset tilamuutokset

Hanke ei sisällä toiminnallisia tilamuutoksia.

Hankkeen yhteydessä lukion oppimisympäristöä nykyaikaistetaan ja laajennetaan irtokalusteiden uusimisen ja tietotekniikan päivityksen avulla.

Suunnitelluilla lisäyksillä rakennuksesta saadaan toimivampi ja tilankäytöltään entistä tehokkaampi koulu.

Kustannukset

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa hankkeen toteutuksesta ja ylläpidosta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Hankkeen laajuus on 8 268 brutto-m² ja vuokra-ala on 7 460 m². Investoinnin kustannusarvio eli hankesuunnitelman enimmäishinta on 8,31 miljoonaa euroa.

Hankkeen rahoitustarve otetaan huomioon rakentamishjelmaa 2018 – 2027 tarkistettaessa.

Lukion nykyinen vuokra on 10,95 euroa/htm²/kk. Kuukausivuokra on 81 687 euroa ja vuosivuokra 980 244 euroa.

Lukion tuleva vuokra on 18,57 euroa/htm²/kk, josta pääomavuokra 15,57 euroa/htm²/kk ja ylläpitovuokra 3,0 euroa/htm²/kk. Kuukausivuokra on 116 152,20 euroa ja vuosivuokra on yhteensä 1 393 826,40 euroa. Tehtävät korjaukset lisäävät kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuokrakuluja 413 582 euroa vuodessa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa laite- ja irtokalustehankinnoista sekä vaiheistukseen liittyvistä muuttokustannuksista.

Väistötilat

Rakentamisen ajaksi on elokuussa 2017 lukion pihaan rakennettu väistötilat.

Väistötilat on mitoitettu yhtä rakennusvaihetta varten. Väistötilan kustannukset ovat noin 584 400 euroa, alv 0%.

Väistötilojen vuokrakustannukset kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle ovat 303 400 euroa 37 kuukauden ajalta.

Rakentamisen aikaiset ylioppilaskirjoitukset voidaan järjestää sitä varten varustetuissa tiloissa Käpylän peruskoulussa ja väistötilana toimivassa rakennuksessa, osoitteessa Sturenkatu 2.

Aikataulu

Hankkeen toteutus alkaa huhtikuussa 2018 ja hanke valmistuu kesäkuussa 2020.

Vaikutusten arviointi

Tilojen terveellisyys, turvallisuus, käytettävyys ja viihtyisyys paranevat perusparannuksen myötä. Hankkeella parannetaan myös koulun toimivuutta ja työskentelyolosuhteita.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta muistuttaa Helsingin kaupunkistrategian 2017-2021 kirjauksesta, jonka mukaan sisäilmakorjauksista aiheutuvat investoinnit eivät nosta tiloista perittävää käypää vuokraa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

16.04.2018

Käsittely

13.02.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen: Lisätään 32 kohdan jälkeen uusi kohta seuraavasti:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta muistuttaa Helsingin kaupunkistrategian 2017-2021 kirjauksesta, jonka mukaan sisäilmakorjauksista aiheutuvat investoinnit eivät nosta tiloista perittävää käypää vuokraa."

Kannattaja: Petra Malin

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Pia Pakarisen tekemän ja Petra Malinin kannattaman vastaehdotuksen.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Arja Kukkonen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 25.01.2018 § 15

HEL 2018-000287 T 10 06 00

Kiinteistötunnus 091-040-0110-0005, Pysyvä rakennustunnus 22445, Moisiantie 3, 00730 Helsinki

Eesitys

A

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Helsingin Medialukion 4.1.2018 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 8 268 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 8 310 000 euroa lokakuun 2017 kustannustasossa.

Päätös tehdään ehdolla, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

B

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

16.04.2018

alueet -palvelukokonaisuuden jatkamaan hankkeen suunnittelua odottamatta hankepäättöstä.

Esittelijä

vs. tekninen johtaja
Sari Hildén

Lisätiedot

Toni Lähdemäki, projektipäällikkö, puhelin: 310 39351
toni.lahdemaki(a)hel.fi
Jouko Snellman, yksikön päällikkö, puhelin: 310 40334
jouko.snellman(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

16.04.2018

Asia/9

§ 215

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle suomalaisen ylioppilastutkinnon järjestämisestä englannin kielellä tehdystä selvityksestä

HEL 2018-003195 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus antoi seuraavan lausunnon opetus- ja kulttuuriministeriölle:

Selvityshenkilöiden esittämien johtopäätösten tarkastelu ja kannanotot

Ylioppilastutkinnon voi tällä hetkellä suorittaa suomen tai ruotsin kielellä. Pohdinta ylioppilaskokeen suorittamisesta englannin kielellä liittyy lukiokoulutuksen uudistamiseen, koulutuksen kansainvälisyyden lisäämiseen sekä englanninkielisen lukiokoulutuksen kysynnän lisääntymiseen.

Englanninkielinen ja kaksikielinen opetus

Selvityksen mukaan englanninkielinen perusopetus on laajentunut 2000-luvun kuluessa. Koko maassa englanninkieliseen perusopetukseen osallistuvien oppilaiden määrä on kolminkertaistunut vuosien 2011 ja 2017 välillä.

Vuonna 2017 Helsingissä oli englanninkielisessä perusopetuksessa 739 opiskelijaa ja kaksikielisessä suomi-englanti-opetuksessa 804 opiskelijaa. IB-lukioissa on vain englanti opetuskielenä. Vuonna 2017 Helsingissä opiskeli 201 opiskelijaa IB-lukioissa. Kaikki IB-lukioihin pyrkivät englanninkieliset opiskelijat eivät saa opiskelupaikkaa IB-lukiosta, joten kaksikieliseen suomi-englanti-opetukseen osallistuu opiskelijoita, joiden äidinkieli on englanti.

Helsingissä on tarvetta lisätä englanninkielistä lukiokoulutusta, jotta kaikilla opiskelijoilla on mahdollisimman hyvät oppimisen edellytykset omista lähtökohdistaan lähtien. Mikäli lukio-opinnot suoritetaan kokonaan englanniksi, olisi opiskelijalla oltava suomen- ja ruotsinkielisiin opiskelijoihin nähden tasavertainen mahdollisuus suorittaa ylioppilaskoe opetuskielellä. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että myös ammatillisessa koulutuksessa lisätään englanninkielistä opetusta ja turvataan myös kaksoistutkinto-opiskelijoille mahdollisuus englanninkieliseen ylioppilastutkintoon. Myös aikuislukiossa olisi lähtökohtaisesti voitava tarjota mahdollisuus englanninkieliseen ylioppilastutkintoon.

Englanninkielisen lukiokoulutuksen tarve

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Helsinkiin muuttaa yhä enemmän suomalaisia paluumuuttajaperheitä, joiden lapsilla koulukieli on ollut englanti. Osalla perheistä myös kotikieli on englanti, varsinkin jos toinen vanhemmista on ulkomaalaistaustainen. Osalle näistä nuorista lukion suorittaminen suomen tai ruotsin kielellä voi olla vaikeaa, koska heidän vahvin akateeminen kielensä on englanti. Helsinkiin muuttaa myös hyvin koulutettua ja kansainvälistä työvoimaa, joiden lapsilla koulukieli on ollut englanti. Usein Suomeen siirtymisen ehtona ovat englanninkieliset koulutuspalvelut.

Helsingin kaupunkistrategiassa vuosille 2017-2021 on linjattu Helsingin vetovoiman vahvistaminen ja sen edellyttämän kaupungin kansainvälistäminen. Helsinki tarvitsee työperäisiä maahanmuuttajia. Korkeatasoinen koulutus on kansainvälisille osajille tärkeä syy valita Helsinki asuinpaikakseen. Myös suomalaisten paluumuuttajaperheiden nuorilla voi olla tarvetta englanninkieliseen lukiokoulutukseen, jos heidän koulukielensä on ollut englanti. Strategian mukaan englanninkielisen koulutuksen paikkamäärä kaksinkertaistetaan. Englanninkielisen opetuksen lisääntyessä olisi ensiarvoisen tärkeää nuoren kannalta saada suorittaa ylioppilastutkinto koulun opetuskielellä, jotta nuorella olisi yhdenvertaiset suoritusmahdollisuudet kielellisten syiden rajoittamatta.

Tutkinnon suorittamisen sitominen opetuskielen

Englanninkielistä ylioppilastutkintoa toteutettaessa tulee pohtia, sidotaanko tutkinto lukion opetuskielen vai avataanko mahdollisuus myös muille. Päätettäväksi tulee myös millainen osuus opinnoista tulee olla englanninkielisiä, jotta opiskelija voi osallistua englanninkieliseen ylioppilastutkintoon. Jos tutkintoa ei sidota opetuskielen, tulee harkittavaksi muut kriteerit tutkinnon suorittamiseksi. Yksi mahdollisuus on avata englanninkielinen ylioppilastutkinto kaikille halukkaille.

Vieraskieliset opiskelijat, joilla on jo valmiiksi hankittu hyvä englannin kielen taito, hyötyisivät englanninkielisestä tutkinnosta, etenkin jos heidän suomen tai ruotsin kielen taitonsa on heikko.

Tutkinnon avaamista kaikille halukkaille tulee harkita tarkkaan, jos koulun opetuskieli on suomi tai ruotsi. Teknisesti ratkaisu on helppo toteuttaa, sillä digitaaliset ylioppilaskokeet ovat saavutettavissa kaikissa Suomen lukioissa. Opiskelijan näkökulmasta haittapuolena tällaisessa menettelyssä on se, että hänellä ei ole kokemusta tutkintoaineiden opiskelusta englanninkielellä. Pääsääntöisesti englanninkielinen lukiokoulutus ja ylioppilastutkinto tulee suunnata niille opiskelijoille, joilla on jo hyvä englannin kielen taito. Tästä näkökulmasta katsoen olisi hyvä määritellä, mikä osuus opinnoista tulee olla opiskeltu englannin kielellä.

Englanninkielisen tutkinnon rakenne

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Selvityksen mukaan tulisi lähteä siitä, että englanninkielisen tutkinnon rakenne olisi mahdollisimman samanlainen kuin suomen- ja ruotsinkielisessä tutkinnossa. Ennen tutkinnon järjestämistä on otettava kantaa kysymyksiin äidinkielen ja muiden kielten kokeista sekä tutkinnossa tarjottavasta koevalikoimasta, vieraiden kielten tutkintokielestä ja tutkinnon mahdollisesta sekakielisyydestä.

Englanninkielinen tutkinto herättää kysymykset siitä, ovatko englanniksi opintonsa tehneet ja/tai englantia äidinkielenään puhuvat opiskelijat erilaisessa asemassa muihin opiskelijoihin verrattuna äidinkielen tai suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeissa ja pitkän englannin kokeessa. Nykyjärjestelmällä molemmat kokeet kuuluisivat englanninkielisten kirjoittajien tutkintoon, ensin mainittu pakollisena, jälkimmäinen luontaisena valintana.

Mikäli kokelaan äidinkieli on jokin muu kuin suomi tai ruotsi, saattaa läpipääsy suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeesta osoittautua hyvin haastavaksi. Pitkän englannin kokeen osalta englanniksi opintonsa tehneet ja/tai englantia äidinkielenään puhuvat ovat puolestaan selvästi paremmassa asemassa kuin muut opiskelijat.

Englanninkielisen tutkinnon synnyttämään tilanteeseen voidaan esittää useita varteenotettavia ratkaisuja. Yksi vaihtoehto on nykyisen tutkinnon rakenne, jolloin opiskelijalla on pakollisina kokeina äidinkielen koe tai suomi/ruotsi toisena kielenä -koe sekä vapaavalintaisena kolme seuraavista kokeista: toinen kotimainen kieli (suomi/ruotsi), matematiikka, vieras kieli, reaali koe. Huomioitavaa on se, että suurella osalla englanninkielisen tutkinnon potentiaalisista suorittajista on lakiin perustuva vapautus toisen kotimaisen kielen opinnoista. Tässä ratkaisussa äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeet toteutuisivat englanninkielisessä tutkinnossa nykyisessä muodossaan, eikä käännöksiä tarvittaisi.

Toinen ratkaisuvaihtoehto on sisällyttää tutkintoon tulevaisuudessa englanninkielinen äidinkielen koe ja/tai englanti toisena kielenä -koe. Kokeen tekisivät ne englanninkieliseen tutkintoon osallistuvat opiskelijat, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame.

Mikäli englannin äidinkielen koe / englanti toisena kielenä -koe lisättäisiin koevalikoimaan, siihen valmistavien lukio-opintojen laajuus olisi 6 pakollista ja 3 valtakunnallista syventävää kurssia. Tämä vaatisi muutoksia lukiolakiin sekä opetussuunnitelman perusteiden uudistamista.

Kolmas ratkaisuvaihtoehto on se, että ne opiskelijat, joilla ei ole realistista mahdollisuutta suoriutua hyväksytysti suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeesta, voisivat anoa ylioppilastutkintolautakunnalta lupaa suorittaa sen sijaan B-suomen tai B-ruotsin koe eli keskipitkän toisen kotimaisen

kielen koe. Tämä ratkaisu olisi opetusjärjestelyjen kannalta taloudellinen, koska opiskelijat voisivat osallistua suomi/ruotsi toisena kielenä -opetukseen ja osaamisestaan riippuen valita, osallistuvatko lopulta suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeeseen vai B-suomen/B-ruotsin kokeeseen.

Arvioitavaksi jää, pidetäänkö englanninkielisen tutkinnon osalta välttämättömänä yhtäältä sitä, että opiskelija osoittaa vähintään toisen kotimaisen kielen osaamisen ja toisaalta sitä, että kokelas suorittaa nykymuotoisen äidinkielen kokeen jossakin kielessä. Viimeksi mainittu merkitsisi painetta kehittää englanti äidinkielenä ja kirjallisuus -oppiainetta ja lisätä koevalikoimaan englanti äidinkielenä -koe.

Suomen, ruotsin ja kolmen eri saamen kielen äidinkielen kokeiden lisäksi ylioppilastutkinnossa on tällä hetkellä tarjolla 2 matematiikan, 12 reaaliaineiden ja 21 kielten koetta. Englanninkielisen tutkinnon osalta on ratkaistava, tarjotaanko kaikki kokeet myös englanninkielisinä versioina vai vain osa kokeista. Jos englanninkielisen tutkinnon osalta päädyttäisiin siihen, että vain osa kokeista olisi mahdollista suorittaa englanniksi, tulisi ratkaistavaksi kysymys siitä, saako opiskelija suorittaa tästä koevalikoimasta puuttuvia kokeita suomeksi tai ruotsiksi. Tällöin kyseessä olisi sekakielinen tutkinto. Samalla tulisi ratkaistavaksi myös se, tulisiko vastaavanlaiset sekakieliset tutkinnot hyväksyä myös suomeksi/ruotsiksi tutkintonsa tekeviltä.

Helsingin kaupunki toteaa, että englanninkielisessä tutkinnossa tulisi tarjota kaikki samat kokeet kuin suomen- ja ruotsinkielisissä tutkinnoissa, jotta opiskelijalla on mahdollisuus osallistua opiskeleмиensa aineiden tutkintoon. Muussa tapauksessa jouduttaisiin määrittelemään, mitä aineita opiskelijoille tarjotaan ja millä perusteilla valinnat tehtäisiin. Kannatettavaa on, että englanninkielisessä tutkinnossa englanti olisi myös vieraiden kielten kokeissa samassa asemassa kuin suomi ja ruotsi: mikäli koetta ei ole ohjeiden ja tehtäväosien osalta mahdollista toteuttaa kokonaan kohdekielellä, tulisi tutkintokielellä olevat osuudet kääntää englanniksi.

Helsingin kaupunki kannattaa sitä, että jatkossakin tutkinto suoritetaan yhdellä kielellä eikä sekakielisiä tutkintoja hyväksytä. Tällä hetkellä tutkintoa on mahdollisuus täydentää toisella kielellä kuin millä alkuperäinen tutkinto on tehty, joten tämä koskisi myös englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaneita.

Lisäkulujen kattaminen

Englanninkielisen ylioppilastutkinnon ja sen edellytysten järjestäminen aiheuttaa lisäkustannuksia sekä koulutuksen järjestäjille että ylioppilastutkintolautakunnalle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Englanninkielinen ylioppilastutkinto edellyttää pääsääntöisesti englanninkielistä lukiokoulutusta. Kustannukset eivät poikkea merkittävästi suomenkielisen opetuksen kustannuksista, mikäli ryhmäkoot ovat kyllin suuret. Englanninkielisten kurssien hintaan vaikuttaa korottavasti noin viiden prosentin kielilisä, joka maksetaan opettajille kurssien opettamisesta englanniksi. Lisäksi opiskelijakohtaisiin kustannuksiin vaikuttaa korottavasti se, jos englanninkielisten kurssien opiskelijamäärät jäävät keskimääräistä pienemmiksi.

Selvityksen mukaan ylioppilastutkintolautakunnalle englanninkielisen tutkinnon järjestäminen merkitsee kustannusten nousua. Osa kuluista on kertaluonteisia, osa jokaista koekertaa koskevia tai jatkuvia. Kustannukset on arvioitu vähintään 260 000 € korkeammiksi, mikäli koevalikoimaan lisätään uusia kokeita ja/tai jos alustavaa arvostelua ei voida suorittaa lukiossa. Opiskelijalle ja hänen perheelleen lukiokoulutuksen hinta on Opetushallituksen tekemän selvityksen mukaan tällä hetkellä noin 2500 euroa. Tämä summa muodostuu tarvittavista työvälaineistä, oppimateriaaleista ja ylioppilastutkinnon maksuista.

Englanninkielisen tutkinnon aiheuttamien lisäkulojen kattamiseen on kolme pääasiallista vaihtoehtoa: kaikkien kokelaiden tutkintomaksujen korottaminen, englanninkielisen tutkinnon suorittajilta perittävät korkeammat tutkintomaksut tai lisäkustannusten kattaminen valtion budjetista.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että opiskelijalle ja hänen perheelleen mittavat lukio-opinnoista aiheutuvat kulut eivät lisääntyisi. Englanninkielisen tutkinnon aiheuttamien lisäkulojen maksattaminen osaltaan suomen- ja ruotsinkielisen tutkinnon tekeville kokelailla ei ole tarkoituksenmukaista. Yhdenvertaisuuden vuoksi englanninkieliseen tutkintoon osallistuvilta ei myöskään tulisi periä muita korkeampia tutkintomaksuja. Hallitusohjelmassa on linjaus, että pidättäydytään uusien, kuntien menoja lisäävien tehtävien ja velvoitteiden antamisesta ilman, että samalla päätetään vastaavan suuruista velvoitteiden karsimisesta tai uusien velvoitteiden täysimääräisestä rahoittamisesta. Englanninkielisen tutkinnon aiheuttamat lisäkustannukset tulisi kattaa valtion budjetista siltä osin kuin tutkintomaksut eivät riitä kattamaan niitä. Helsingin kaupunki toteaa, että suurten kasvukeskusten oppilaitosten mahdollisuudet vastata kasvavaan palvelutarpeeseen tulee muutoksessa turvata.

Ylioppilastutkinnon kansainvälinen asema ja koulutusvienti

Suomalainen lukiokoulutus on herättänyt kiinnostusta ulkomailla, esimerkiksi Kiinassa ja arabimaissa. Suomalainen ylioppilastutkinto nauttii kansainvälisesti suurta arvostusta ja se tunnustetaan maailman huippu-

yliopistoissa, kuten Oxfordissa ja Cambridgessa. Koulutusvienti ilman siihen liittyvää kansainvälisesti hyväksyttyä päättötutkintoa on vaikeaa, sillä päättötutkinto on väylä korkeakouluihin.

Englanninkielisen ylioppilastutkinnon kehittämiseen liittyy kysymys, onko kyseessä ensisijaisesti kansallinen koe vai kansainvälinen myyntituote. Tällä hetkellä ylioppilaskoe on sidottu tiukasti kansallisiin opetussuunnitelman perusteisiin.

Englanninkielisellä ylioppilastutkinnolla on edellytykset vahvistaa ylioppilastutkinnon asemaa kansainvälisesti. On tärkeää, että ylioppilastutkinnon kansainvälistämistä ja tutkinnon mahdollisuuksia vientituotteeksi selvitetään.

Tiivistelmä

Helsingin kaupunkistrategiassa vuosille 2017-2021 on linjattu Helsingin vetovoiman vahvistaminen ja sen edellyttämän kaupungin kansainvälistäminen. Helsinki tarvitsee työperäisiä maahanmuuttajia. Korkeatasoinen koulutus on kansainvälisille osajille tärkeä syy valita Helsinki asuinpaikakseen. Myös suomalaisten paluumuuttajaperheiden nuorilla voi olla tarvetta englanninkieliseen lukiokoulutukseen, jos heidän koulu-kielensä on ollut englanti. Strategian mukaan englanninkielisen koulutuksen paikkamäärä kaksinkertaistetaan. Englanninkielisen opetuksen lisääntyessä olisi ensiarvoisen tärkeää nuoren kannalta saada tehdä ylioppilastutkinto koulun opetuskielellä, jotta nuori ei alisuoriudu kielellisten syiden vuoksi.

Helsingissä on tarvetta lisätä englanninkielistä lukiokoulutusta, jotta kaikilla opiskelijoilla on mahdollisimman hyvät oppimisen edellytykset omista lähtökohdistaan lähtien. Mikäli lukio-opinnot suoritetaan kokonaan englanniksi, olisi opiskelijalla oltava suomen- ja ruotsinkielisiin opiskelijoihin nähden tasavertainen mahdollisuus suorittaa ylioppilaskoe opetuskielellä. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että myös ammatillisessa koulutuksessa lisätään englanninkielistä opetusta ja turvataan myös kaksoistutkinto-opiskelijoille mahdollisuus englanninkieliseen ylioppilastutkintoon. Myös aikuislukiossa olisi lähtökohtaisesti voitava tarjota mahdollisuus englanninkieliseen ylioppilastutkintoon.

Vieraskieliset opiskelijat, joilla on jo valmiiksi hankittu hyvä englannin kielen taito, hyötyisivät englanninkielisestä tutkinnosta, etenkin jos heidän suomen tai ruotsin kielen taitonsa on heikko.

Tutkinnon avaamista kaikille halukkaille tulee harkita tarkkaan, jos koulun opetuskieli on suomi tai ruotsi. Teknisesti ratkaisu on helppo toteuttaa, sillä digitaaliset ylioppilaskokeet ovat saavutettavissa kaikissa Suomen lukioissa. Opiskelijan näkökulmasta haittapuolena tällaisessa me-

16.04.2018

nettelyssä on se, että hänellä ei ole kokemusta tutkintoaineiden opiskelusta englannin kielellä. Pääsääntöisesti englanninkielinen lukiokoulu- ja ylioppilastutkinto tulee suunnata niille opiskelijoille, joilla on jo hyvä englanninkielen taito. Tästä näkökulmasta katsoen olisi hyvä määrittellä, mikä osuus opinnoista tulee olla opiskeltu englannin kielellä.

Englanninkielisessä tutkinnossa tulisi tarjota kaikki samat kokeet kuin suomen- ja ruotsinkielisissä tutkinnoissa, jotta opiskelijalla on mahdollisuus osallistua opiskelemiensa aineiden tutkintoon. Muussa tapauksessa jouduttaisiin määrittelemään, mitä aineita opiskelijoille tarjotaan ja millä perusteilla valinnat tehtäisiin. Kannatettavaa on, että englanninkielisessä tutkinnossa englanti olisi myös vieraiden kielten kokeissa samassa asemassa kuin suomi ja ruotsi: mikäli koetta ei ole ohjeiden ja tehtäväosien osalta mahdollista toteuttaa kokonaan kohdekielellä, tulisi tutkintokielellä olevat osuudet kääntää englanniksi.

Helsingin kaupunki kannattaa sitä, että jatkossakin tutkinto suoritetaan yhdellä kielellä eikä sekakielisiä tutkintoja hyväksytä. Tällä hetkellä tutkintoa on mahdollisuus täydentää toisella kielellä, kuin millä alkuperäinen tutkinto on tehty, joten tämä koskisi myös englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaneita.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että opiskelijalle ja hänen perheelleen mittavat lukio-opinnoista aiheutuvat kulut eivät lisääntyisi. Englanninkielisen tutkinnon aiheuttamien lisäkulojen maksattaminen osaltaan suomen- ja ruotsinkielisen tutkinnon tekevillä kokelailla ei ole tarkoituksenmukaista. Yhdenvertaisuuden vuoksi englanninkieliseen tutkintoon osallistuvilta ei myöskään tulisi periä muita korkeampia tutkintomaksuja. Hallitusohjelmassa on linjaus, että pidättäydytään uusien, kuntien menoja lisäävien tehtävien ja velvoitteiden antamisesta ilman, että samalla päätetään vastaavan suuruista velvoitteiden karsimisesta tai uusien velvoitteiden täysimääräisestä rahoittamisesta. Englanninkielisen tutkinnon aiheuttamat lisäkustannukset tulisi kattaa valtion budjetistä siltä osin, kuin tutkintomaksut eivät riitä kattamaan niitä. Helsingin kaupunki toteaa, että suurten kasvukeskusten oppilaitosten mahdollisuudet vastata kasvavaan palvelutarpeeseen tulee muutoksessa turvata.

Englanninkielisellä ylioppilastutkinnolla on edellytykset vahvistaa ylioppilastutkinnon asemaa kansainvälisesti. On tärkeää, että ylioppilastutkinnon kansainvälistämistä ja tutkinnon mahdollisuuksia vientituotteeksi selvitetään.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

16.04.2018

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi
Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Opetus- ja kulttuuriministeriö, lausuntopyyntö 14.3.2018
- 2 Lausuntopyynnön liite, selvitys (1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote **Otteen liitteet**
Opetus- ja kulttuuriministeriö Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen asetti 21.12.2017 selvityshenkilöt rehtori Harri Rinta-ahon ja dosentti Kati Mikkolan selvittämään englanninkielisen ylioppilastutkinnon järjestämistä. Selvityshenkilöiden tehtävänä oli selvittää, miten englanninkielisen ylioppilastutkinnon järjestäminen toteutetaan ja millaisia kustannuksia siitä aiheutuu. Selvitys luovutettiin opetus- ja kulttuuriministeriölle 9.3.2018.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa selvityksestä ja sen johdopäätöksistä 27.4.2018 mennessä. Lausunto on pyydetty antamaan lausuntopalvelu.fi kautta, jolloin lausunnon pituus voi olla 3 500 merkkiä. Tämän vuoksi lausuntopalvelu.fi -järjestelmään viedään lausunnon tiivistelmäosuus ja koko lausunto lähetetään opetus- ja kulttuuriministeriöön sähköpostitse.

Esitys perustuu kasvatus- ja koulutuslautakunnan antamaan lausuntoon.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi
Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

16.04.2018

Asia/9

tero.niinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Opetus- ja kulttuuriministeriö, lausuntopyyntö 14.3.2018
- 2 Lausuntopyynnön liite, selvitys (1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Esitusteksti

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 27.03.2018 § 54

HEL 2018-003195 T 00 01 06

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Selvityshenkilöiden esittämien johtopäätösten tarkastelu ja kannanotot

Ylioppilastutkinnon voi tällä hetkellä suorittaa suomen tai ruotsin kielellä. Pohdinta ylioppilaskokeen suorittamisesta englannin kielellä liittyy lukiokoulutuksen uudistamiseen, koulutuksen kansainvälisyyden lisäämiseen sekä englanninkielisen lukiokoulutuksen kysynnän lisääntymiseen.

Englanninkielinen ja kaksikielinen opetus

Selvityksen mukaan englanninkielinen perusopetus on laajentunut merkittävästi 2000-luvun kuluessa. Koko maassa englanninkieliseen perusopetukseen osallistuvien oppilaiden määrä on kolminkertaistunut vuosien 2011 ja 2017 välillä.

Vuonna 2017 Helsingissä oli englanninkielisessä perusopetuksessa 739 opiskelijaa ja kaksikielisessä suomi-englanti-opetuksessa 804 opiskelijaa. Vain IB-lukioissa on englanti opetuskielenä. Vuonna 2017 Helsingissä opiskeli 201 opiskelijaa IB-lukioissa. Kaikki IB-lukioihin pyrkivät englanninkieliset opiskelijat eivät saa opiskelupaikkaa IB-lukiosta, joten kaksikieliseen suomi-englanti-opetukseen osallistuu opiskelijoita, joiden äidinkieli on englanti.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että Helsingissä on tarvetta lisätä englanninkielistä lukiokoulutusta, jotta kaikilla opiskelijoilla on mahdollisimman hyvät oppimisen edellytykset omista lähtökohdistaan lähtien. Mikäli lukio-opinnot suoritetaan kokonaan englanniksi, olisi opiskelijalla oltava suomen- ja ruotsinkielisiin opiskelijoihin nähden tasavertainen mahdollisuus suorittaa ylioppilaskoe opetuskielellä. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että myös ammatillisessa koulutuksessa lisätään englanninkielistä opetusta ja turvataan myös kaksoistutkinto-opiskelijoille mahdollisuus englanninkieliseen ylioppilastutkintoon. Myös aikuislukiossa olisi lähtökohtaisesti voitava tarjota mahdollisuus englanninkieliseen ylioppilastutkintoon.

Englanninkielisen lukiokoulutuksen tarve

Helsinkiin muuttaa yhä enemmän suomalaisia paluumuuttajaperheitä, joiden lapsilla koulukieli on ollut englanti. Osalla perheistä myös kotikieli on englanti, varsinkin jos toinen vanhemmista on ulkomaalaistaustainen. Osalle näistä nuorista lukion suorittaminen suomen tai ruotsin kielellä voi olla vaikeaa, koska heidän vahvin akateeminen kielensä on englanti. Helsinkiin muuttaa myös hyvin koulutettua ja kansainvälistä työvoimaa, joiden lapsilla koulukieli on ollut englanti. Usein Suomeen siirtymisen ehtona ovat englanninkieliset koulutuspalvelut.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta tuo esiin Helsingin kaupunkistrategiasa vuosille 2017-2021 linjatun Helsingin vetovoiman vahvistamisen ja sen edellyttämän kaupungin kansainvälistämisen. Helsinki tarvitsee työperäisiä maahanmuuttajia. Korkeatasoinen koulutus on kansainvälisille osaajille tärkeä syy valita Helsinki asuinpaikakseen. Myös suomalaisten paluumuuttajaperheiden nuorilla voi olla tarvetta englanninkieliseen lukiokoulutukseen, jos heidän koulukielensä on ollut englanti. Strategian mukaan englanninkielisen koulutuksen paikkamäärä kaksinkertaistetaan. Englanninkielisen opetuksen lisääntyessä olisi ensiarvoisen tärkeää nuoren kannalta saada tehdä ylioppilastutkinto koulun opetuskielellä, jotta nuori ei alisuoriudu kielellisten syiden vuoksi.

Tutkinnon suorittamisen sitominen opetuskieleeseen

Englanninkielistä ylioppilastutkintoa toteutettaessa tulee pohtia, sidotaanko tutkinto lukion opetuskieleeseen vai avataanko mahdollisuus myös muille. Päätettäväksi tulee myös millainen osuus opinnoista tulee olla englanninkielisiä, jotta opiskelija voi osallistua englanninkieliseen ylioppilastutkintoon. Jos tutkintoa ei sidota opetuskieleeseen, tulee harkittavaksi muut kriteerit tutkinnon suorittamiseksi. Yksi mahdollisuus on avata englanninkielinen ylioppilastutkinto kaikille halukkaille.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ne vieraskieliset opiskelijat, joilla on jo valmiiksi hankittu hyvä englannin kielen taito, hyötyisivät

englanninkielisestä tutkinnosta, etenkin jos heidän suomen- tai ruotsinkielentaitonsa on heikko.

Tutkinnon avaamista kaikille halukkaille tulee harkita tarkkaan, jos koulun opetuskieli on suomi tai ruotsi. Teknisesti ratkaisu on helppo toteuttaa, sillä digitaaliset ylioppilaskokeet ovat saavutettavissa kaikissa Suomen lukioissa. Opiskelijan näkökulmasta haittapuolena tällaisessa menettelyssä on se, että hänellä ei ole kokemusta tutkintoaineiden opiskelusta englanninkielellä. Pääsääntöisesti englanninkielinen lukiokoulutus ja ylioppilastutkinto tulee suunnata niille opiskelijoille, joilla on jo hyvä englanninkielen taito. Tästä näkökulmasta katsoen olisi hyvä määritellä, mikä osuus opinnoista tulee olla opiskeltu englannin kielellä.

Englanninkielisen tutkinnon rakenne

Selvityksen mukaan tulisi lähteä siitä, että englanninkielisen tutkinnon rakenne olisi mahdollisimman samanlainen kuin suomen- ja ruotsinkielisessä tutkinnossa. Ennen tutkinnon järjestämistä on otettava kantaa kysymyksiin äidinkielen ja muiden kielten kokeista sekä tutkinnossa tarjottavasta koevalikoimasta, vieraiden kielten tutkintokielestä ja tutkinnon mahdollisesta sekakielisyydestä.

Englanninkielinen tutkinto herättää kysymykset siitä, ovatko englanniksi opintonsa tehneet ja/tai englantia äidinkielenään puhuvat opiskelijat erilaisessa asemassa muihin opiskelijoihin verrattuna äidinkielen tai suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeissa ja pitkän englannin kokeessa. Nykyjärjestelmällä molemmat kokeet kuuluisivat englanninkielisten kirjoittajien tutkintoon, ensin mainittu pakollisena, jälkimmäinen luontaisena valintana.

Mikäli kokelaan äidinkieli on jokin muu kuin suomi tai ruotsi, saattaa läpipääsy suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeesta osoittautua hyvin haastavaksi. Pitkän englannin kokeen osalta englanniksi opintonsa tehneet ja/tai englantia äidinkielenään puhuvat ovat puolestaan selvästi paremmassa asemassa kuin muut opiskelijat.

Englanninkielisen tutkinnon synnyttämään tilanteeseen voidaan esittää useita varteenotettavia ratkaisuja. Yksi vaihtoehto on nykyisen tutkinnon rakenne, jolloin opiskelijalla on pakollisina kokeina äidinkielen koe tai suomi/ruotsi toisena kielenä -koe sekä vapaavalintaisena kolme seuraavista kokeista: toinen kotimainen kieli (suomi/ruotsi), matematiikka, vieras kieli, reaalkoe. Huomioitavaa on se, että suurella osalla englanninkielisen tutkinnon potentiaalisista suorittajista on lakiin perustuva vapautus toisen kotimaisen kielen opinnoista. Tässä ratkaisussa äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeet toteutuisivat englanninkielisessä tutkinnossa nykyisessä muodossaan, eikä käännöksiä tarvittaisi.

Toinen ratkaisuvaihtoehto on sisällyttää tutkintoon tulevaisuudessa englanninkielinen äidinkielen koe ja/tai englanti toisena kielenä -koe. Kokeen tekisivät ne englanninkieliseen tutkintoon osallistuvat opiskelijat, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame.

Mikäli englannin äidinkielen koe / englanti toisena kielenä -koe lisättäisiin koevalikoimaan, siihen valmistavien lukio-opintojen laajuus olisi 6 pakollista ja 3 valtakunnallista syventävää kurssia. Tämä vaatisi muutoksia lukiolakiin sekä opetussuunnitelman perusteiden uudistamista.

Kolmas ratkaisuvaihtoehto on se, että ne opiskelijat, joilla ei ole realistista mahdollisuutta suoriutua hyväksytysti suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeesta, voisivat anoa ylioppilastutkintolautakunnalta lupaa suorittaa sen sijaan B-suomen tai B-ruotsin koe eli keskipitkän toisen kotimaisen kielen koe. Tämä ratkaisu olisi opetusjärjestelyjen kannalta taloudellinen, koska opiskelijat voisivat osallistua suomi/ruotsi toisena kielenä -opetukseen ja osaamisestaan riippuen valita, osallistuvatko lopulta suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeeseen vai B-suomen/B-ruotsin kokeeseen.

Arvioitavaksi siis jää, pidetäänkö englanninkielisen tutkinnon osalta välttämättömänä yhtäältä sitä, että opiskelija osoittaa vähintään toisen kotimaisen kielen osaamisen ja toisaalta sitä, että kokelas suorittaa nykymuotoisen äidinkielen kokeen jossakin kielessä. Viimeksi mainittu merkitsisi painetta kehittää englanti äidinkielenä ja kirjallisuus -oppiainetta ja lisätä koevalikoimaan englanti äidinkielenä -koe.

Suomen, ruotsin ja kolmen eri saamen kielen äidinkielen kokeiden lisäksi ylioppilastutkinnossa on tällä hetkellä tarjolla 2 matematiikan, 12 reaaliaineiden ja 21 kielten koetta. Englanninkielisen tutkinnon osalta on ratkaistava, tarjotaanko kaikki kokeet myös englanninkielisinä versioina vai vain osa kokeista. Jos englanninkielisen tutkinnon osalta päädyttäisiin siihen, että vain osa kokeista olisi mahdollista suorittaa englanniksi, tulisi ratkaistavaksi kysymys siitä, saako opiskelija suorittaa tästä koevalikoimasta puuttuvia kokeita suomeksi tai ruotsiksi. Tällöin kyseessä olisi sekakielinen tutkinto. Samalla tulisi ratkaistavaksi myös se, tulisiko vastaavanlaiset sekakieliset tutkinnot hyväksyä myös suomeksi/ruotsiksi tutkintonsa tekeviltä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että englanninkielisessä tutkinnossa tulisi tarjota kaikki samat kokeet kuin suomen- ja ruotsinkielisissä tutkinnoissa, jotta opiskelijalla on mahdollisuus osallistua opiskelemissa aineiden tutkintoon. Muussa tapauksessa jouduttaisiin määrittämään, mitä aineita opiskelijoille tarjotaan ja millä perusteilla valinnat tehtäisiin. Kannatettavaa on, että englanninkielisessä tutkinnossa englanti olisi myös vieraiden kielten kokeissa samassa asemassa kuin suo-

16.04.2018

mi ja ruotsi: mikäli koetta ei ole ohjeiden ja tehtäväosien osalta mahdollista toteuttaa kokonaan kohdekielellä, tulisi tutkintokielellä olevat osuudet kääntää englanniksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa sitä, että jatkossakin tutkinto suoritetaan yhdellä kielellä eikä sekakielisiä tutkintoja hyväksytä. Tällä hetkelläkin tutkintoa on mahdollisuus täydentää toisella kielellä kuin millä alkuperäinen tutkinto on tehty, joten tämä koskisi myös englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaneita.

Lisäkulujen kattaminen

Englanninkielisen ylioppilastutkinnon ja sen edellytysten järjestäminen aiheuttaa lisäkustannuksia sekä koulutuksen järjestäjille että ylioppilastutkintolautakunnalle.

Englanninkielinen ylioppilastutkinto edellyttää pääsääntöisesti englanninkielistä lukiokoulutusta. Kustannukset eivät poikkea merkittävästi suomenkielisen opetuksen kustannuksista, kunhan ryhmäkoot ovat kyllin suuret. Englanninkielisten kurssien hintaan vaikuttaa kuitenkin korottavasti noin viiden prosentin kielilisä, joka maksetaan opettajille kurssien opettamisesta englanniksi. Lisäksi opiskelijakohtaisiin kustannuksiin vaikuttaa korottavasti se, jos englanninkielisten kurssien opiskelijamäärät jäävät keskimääräistä pienemmiksi.

Selvityksen mukaan ylioppilastutkintolautakunnalle englanninkielisen tutkinnon järjestäminen merkitsee kustannusten nousua. Osa kuluista on kertaluonteisia, osa jokaista koekertaa koskevia tai jatkuvia. Kustannukset on arvioitu vähintään 260 000 € korkeammiksi, mikäli koevalikoimaan lisätään uusia kokeita ja/tai jos alustavaa arvostelua ei voida suorittaa lukiossa. Opiskelijalle ja hänen perheelleen lukiokoulutuksen hinta on Opetushallituksen tekemän selvityksen mukaan tällä hetkellä noin 2500 euroa. Tämä summa muodostuu tarvittavista työvälaineistä, oppimateriaaleista ja ylioppilastutkinnon maksuista.

Englanninkielisen tutkinnon aiheuttamien lisäkulujen kattamiseen on kolme pääasiallista vaihtoehtoa: kaikkien kokelaiden tutkintomaksujen korottaminen, englanninkielisen tutkinnon suorittajilta perittävät korkeammat tutkintomaksut tai lisäkustannusten kattaminen valtion budjetista.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että opiskelijalle ja hänen perheelleen jo nykyisin mittavat lukio-opinnoista aiheutuvat kulut eivät lisääntyisi. Englanninkielisen tutkinnon aiheuttamien lisäkulujen maksattaminen osaltaan suomen- ja ruotsinkielisen tutkinnon tekevillä kokelailla ei ole tarkoituksenmukaista. Yhdenvertaisuuden vuoksi englanninkieliseen tutkintoon osallistuvilta ei myöskään tulisi periä muita

korkeampia tutkintomaksuja. Englanninkielisen tutkinnon aiheuttamat lisäkustannukset tulisi kattaa valtion budjetista siltä osin kuin tutkintomaksut eivät riitä kattamaan niitä.

Ylioppilastutkinnon kansainvälinen asema ja koulutusvienti

Suomalainen lukiokoulutus on herättänyt kiinnostusta ulkomailla, esimerkiksi Kiinassa ja arabimaissa. Suomalainen ylioppilastutkinto nauttii kansainvälisesti suurta arvostusta ja se tunnustetaan maailman huippuyliopistoissa, kuten Oxfordissa ja Cambridgessa. Koulutusvienti ilman siihen liittyvää kansainvälisesti hyväksyttyä päättötutkintoa on vaikeaa, sillä päättötutkinto on väylä korkeakouluihin.

Englanninkielisen ylioppilastutkinnon kehittämiseen liittyy kysymys, onko kyseessä ensisijaisesti kansallinen koe vai kansainvälinen myyntituote. Tällä hetkellä ylioppilaskoe on sidottu tiukasti kansallisiin opetussuunnitelman perusteisiin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että englanninkielisellä ylioppilastutkinnolla on edellytykset vahvistaa ylioppilastutkinnon asemaa kansainvälisesti. On tärkeää, että ylioppilastutkinnon kansainvälistämistä ja tutkinnon mahdollisuuksia vientituotteeksi selvitetään.

Tiivistelmä

Kasvatus- ja koulutuslautakunta tuo esiin Helsingin kaupunkistrategiasa vuosille 2017-2021 linjatun Helsingin vetovoiman vahvistamisen ja sen edellyttämän kaupungin kansainvälistämisen. Helsinki tarvitsee työperäisiä maahanmuuttajia. Korkeatasoinen koulutus on kansainvälisille osaajille tärkeä syy valita Helsinki asuinpaikakseen. Myös suomalaisten paluumuuttajaperheiden nuorilla voi olla tarvetta englanninkieliseen lukiokoulutukseen, jos heidän koulukielensä on ollut englanti. Strategian mukaan englanninkielisen koulutuksen paikkamäärä kaksinkertaistetaan. Englanninkielisen opetuksen lisääntyessä olisi ensiarvoisen tärkeää nuoren kannalta saada tehdä ylioppilastutkinto koulun opetuskielillä, jotta nuori ei alisuoriudu kielellisten syiden vuoksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että Helsingissä on tarvetta lisätä englanninkielistä lukiokoulutusta, jotta kaikilla opiskelijoilla on mahdollisimman hyvät oppimisen edellytykset omista lähtökohdistaan lähtien. Mikäli lukio-opinnot suoritetaan kokonaan englanniksi, olisi opiskelijalla oltava suomen- ja ruotsinkielisiin opiskelijoihin nähden tasavertainen mahdollisuus suorittaa ylioppilaskoe opetuskielillä. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että myös ammatillisessa koulutuksessa lisätään englanninkielistä opetusta ja turvataan myös kaksoistutkinto-opiskelijoille mahdollisuus englanninkieliseen ylioppilastutkintoon. Myös aikuis-

lukiossa olisi lähtökohtaisesti voitava tarjota mahdollisuus englanninkieliseen ylioppilastutkintoon.

Ne vieraskieliset opiskelijat, joilla on jo valmiiksi hankittu hyvä englannin kielen taito, hyötyisivät englanninkielisestä tutkinnosta, etenkin jos heidän suomen- tai ruotsinkielien taitonsa on heikko.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että tutkinnon avaamista kaikille halukkaille tulee harkita tarkkaan, jos koulun opetuskieli on suomi tai ruotsi. Teknisesti ratkaisu on helppo toteuttaa, sillä digitaaliset ylioppilaskokeet ovat saavutettavissa kaikissa Suomen lukioissa. Opiskelijan näkökulmasta haittapuolena tällaisessa menettelyssä on se, että hänellä ei ole kokemusta tutkintoaineiden opiskelusta englannin kielellä. Pääsääntöisesti englanninkielinen lukiokoulutus ja ylioppilastutkinto tulee suunnata niille opiskelijoille, joilla on jo hyvä englanninkielen taito. Tästä näkökulmasta katsoen olisi hyvä määrittellä, mikä osuus opinnoista tulee olla opiskeltu englannin kielellä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo, että englanninkielisessä tutkinnossa tulisi tarjota kaikki samat kokeet kuin suomen- ja ruotsinkielisissä tutkinnoissa, jotta opiskelijalla on mahdollisuus osallistua opiskelemissään aineiden tutkintoon. Muussa tapauksessa jouduttaisiin määrittelemään, mitä aineita opiskelijoille tarjotaan ja millä perusteilla valinnat tehtäisiin. Kannatettavaa on, että englanninkielisessä tutkinnossa englanti olisi myös vieraiden kielten kokeissa samassa asemassa kuin suomi ja ruotsi: mikäli koetta ei ole ohjeiden ja tehtäväosien osalta mahdollista toteuttaa kokonaan kohdekielellä, tulisi tutkintokielellä olevat osuudet kääntää englanniksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa sitä, että jatkossakin tutkinto suoritetaan yhdellä kielellä eikä sekakielisiä tutkintoja hyväksytä. Tällä hetkelläkin tutkintoa on mahdollisuus täydentää toisella kielellä kuin millä alkuperäinen tutkinto on tehty, joten tämä koskisi myös englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittaneita.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että opiskelijalle ja hänen perheelleen jo nykyisin mittavat lukio-opinnoista aiheutuvat kulut eivät lisääntyisi. Englanninkielisen tutkinnon aiheuttamien lisäkulojen maksattaminen osaltaan suomen- ja ruotsinkielisen tutkinnon tekevillä kokelailla ei ole tarkoituksenmukaista. Yhdenvertaisuuden vuoksi englanninkieliseen tutkintoon osallistuvilta ei myöskään tulisi periä muita korkeampia tutkintomaksuja. Englanninkielisen tutkinnon aiheuttamat lisäkustannukset tulisi kattaa valtion budjetista siltä osin kuin tutkintomaksut eivät riitä kattamaan niitä.

Englanninkielisellä ylioppilastutkinnolla on edellytykset vahvistaa ylioppilastutkinnon asemaa kansainvälisesti. On tärkeää, että ylioppilastut-

kinnon kansainvälistämistä ja tutkinnon mahdollisuuksia vientituotteeksi selvitetään.

Käsittely

27.03.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan Ted Apterin vastaehdotusten mukaisesti.

Vastaehdotus:

Ted Apter: Lisätään kappaleen (5) loppuun: Myös aikuislukiossa olisi lähtökohtaisesti voitava tarjota mahdollisuus englanninkieliseen ylioppilastutkintoon.

Kannattaja: Pia Pakarinen

Vastaehdotus:

Ted Apter: Lisätään kappaleen (31) loppuun: Myös aikuislukiossa olisi lähtökohtaisesti voitava tarjota mahdollisuus englanninkieliseen ylioppilastutkintoon.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mervi Willman, lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin: 310 86342
mervi.willman(a)hel.fi

§ 216

Kaupunginvaltuuston 11.4.2018 § 79 tekemän päätöksen täytäntöönpano

HEL 2018-002162 T 10 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 11.4.2018 tekemä päätös, Jätkäsaaren nk. Bunkkerin kiinteistön myyminen sekä liikunta-, uimahalli- ja asuntohankkeen toteuttamiseen liittyvän sopimuskokonaisuuden hyväksyminen (Länsisatama, Jätkäsaari, tontti 20811/5), saadaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi
Outi Sääntti, projektinjohtaja, puhelin: 310 25976
outi.santti(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuuston päätöksessä 11.4.2018 § xx valtuusto päättää hyväksyä SRV Rakennus Oy:n tarjouksen, joka koskee Länsisataman (20) Jätkäsaaren korttelin nro 20811 tonttia nro 5, sillä olevaa nk. Bunkkerin rakennusta sekä rakennukseen saneerattavia liikunta- ja uimahallitiloja koskevan tarjouksen sekä hyväksyä kyseistä kohdetta koskevat kiinteistökaupan esisopimuksen, toteuttamissopimuksen sekä lopullisen kiinteistökaupan.

Kuntalain 143 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kiinteistön kaupan toteuttaminen sinänsä tekee valituksen hyödyttömäksi, koska yksityisoikeudellista oikeustoimea ei voida purkaa, jos sopimuksessa ei ole purkavaa ehtoa, vaikka hallintotuomioistuin kumoaisi kaupunginvaltuuston päätöksen. Vaikka päätöksen täytäntöönpano tekisi valituksen hyödyttömäksi, on oikeuskirjallisuudessa katsottu, että päätös voidaan panna täytäntöön, jos erittäin painavat syyt tätä vaativat ja täytäntöönpanon edut katsotaan haittoja suuremmiksi (Harjula - Prättälä: Kuntalaki - Tausta ja tulkinnat s. 959).

Kaupan kohteena olevan tontin ja sillä olevan rakennuksen myynnin lykkääntyminen mahdollisen muutoksenhakuprosessi viemän ajan aiheuttaa merkittävää haittaa.

Toteuttamissuunnitelman mukaisesti tarkoitus on, että Bunkkerin rakennus osittain puretaan tulevien liikuntatilojen, uimahallin, liiketilojen ja asuinhuoneistojen rakentamiseksi. Rakennuksen massiivisen purkamisen turvallinen toteuttaminen käy sitä hankalammaksi mitä pidemmälle purkaminen siirtyy. Rakennuksen viereisellä tontilla on jo rakennus, jossa on toiminnassa oleva päiväkotia ja Jätkäsaaren peruskoulun 1. ja 2. luokat. Viereen on rakenteilla myös Jätkäsaaren peruskoulun päärakennus, jossa toiminta on tarkoitus aloittaa 1.8.2019. On rakennuksen turvallisen purkamisen takaamiseksi perusteltua, että Bunkkerin purkutyöt saataisiin suoritettua ennen kuin Jätkäsaaren peruskoulu kokonaisuudessaan aloittaa viereisellä tontilla toimintansa.

Jätkäsaaren peruskoulun liikuntatilat eivät tule koulun omaan rakennukseen, vaan on tarkoitus, että koulun oppilaat käyttävät liikuntatiloina Bunkkeriin rakennettavia liikuntatiloja. Niin kauan kunnes Bunkkerin liikuntatilat ovat valmistuneen, Jätkäsaaren peruskoulun oppilaat joutuvat käyttämään muita kaupungin keskustasta löytyviä liikuntatiloja, mistä tulee olemaan koulun toiminnalle merkittävää haittaa.

Bunkkerin rakentamisen lykkääntyminen mahdollisen muutoksenhakuprosessin ajan viivästyttäisi myös rakennukseen suunniteltujen 350 asuinhuoneiston valmistumista.

Kaiken kaikkiaan rakennushankkeen viivästyminen mahdollisen muutoksenhakuprosessin vuoksi aiheuttaisi niin merkittävää haittaa, että erittäin painavista syistä on perusteltua, että kaupunginvaltuuston päätös pannaan täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta riippumatta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Outi Sääntti, projektinjohtaja, puhelin: 310 25976
outi.santti(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.03.2018 § 138

HEL 2018-002162 T 10 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

A

1

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä SRV Rakennus Oy:n (y-tunnus 1728244-6) 31.3.2016 päivätyn ja 19.2.2018 uudistetun liitteenä 1 olevan Länsisataman (20) Jätkäsaaren korttelin nro 20811 tonttia nro 5 (kiinteistötunnus 91-20-811-5, pinta-ala 8 571 m², os. Hampurinkuja), sillä olevaa nk. Bunkkerin rakennusta sekä rakennukseen saneerattavia liikunta- ja uimahallitiloja koskevan tarjouksen.

2

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä 2 olevan luonnoksen mukaisen kiinteistönkaupan esisopimuksen ja liitteenä 3 olevan luonnoksen mukaisen toteutussopimuksen hyväksymistä.

Kauppahinta on yhteensä vähintään kaksikymmentäkaksimiljoonaa seitsemänsataakymmentuhatta (22 710 000,00) euroa. Lisäksi kauppahintaa tarkistetaan vuotuisella kahden (2) prosentin suuruisella korotuksella Helsingin kaupunginvaltuuston Bunkkerin hankkeen toteuttamisen edellyttämän sopimuskokonaisuuden hyväksymistä koskevan lainvoimaisen päätöksen ja lopullisen kauppakirjan allekirjoituspäivän väliseltä ajalta.

3

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä edellä mainittua kohdetta koskevan lopullisen kiinteistönkaupan edellä todettujen ja esisopimuksesta ilmenevien ehtojen ja periaatteiden sekä kaupungin tavanomaisesti käyttämien ehtojen mukaisesti.

B

1

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä 4 olevan Jätkäsaaren Bunkkeriin vuokratiloiksi rakennettavien liikunta- ja uimahallitilojen hankesuunnitelman (4.1.2016, päivitys 27.2.2018).

2

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä 5 olevan liikunta- ja uimahallitiloja koskevan vuokrasopimusluonnoksen mukaisen vuokrasopimuksen.

Liikuntatilojen vuokra on 18,00 euroa huoneistoneliömetriltä kuukaudessa ja uimahallitilojen 25,00 euroa huoneistoneliömetriltä kuukaudessa. Pääomavuokra on sidottu elinkustannusindeksiin (1951:10=100) ja määritelty pitäen perusindeksinä tammikuun 2016 indeksipistelukua.

Käsittely

12.03.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina olivat tonttipäällikkö Sami Haapanen, projektinjohtaja Outi Sääntti, liikuntapaikkapäällikkö Petteri Huurre ja tiimipäällikkö Matti Kaijansinkko. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä täydensi ehdotustaan siten, että liitteeksi 8 lisätään selvitys Jätkäsaaren väliaikaisista liikuntatiloista.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän täydennetyt ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.03.2018 § 112

HEL 2018-002162 T 10 01 01 01

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle:

A

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

1

SRV Rakennus Oy:n (y-tunnus 1728244-6) 31.3.2016 päivätyn ja 19.2.2018 uudistetun liitteenä 1 olevan Länsisataman (20) Jätkäsaaren korttelin nro 20811 tonttia nro 5 (kiinteistötunnus 91-20-811-5, pinta-ala 8 571 m², os. Hampurinkuja), sillä olevaa nk. Bunkkerin rakennusta sekä rakennukseen saneerattavia liikunta- ja uimahallitiloja koskevan tarjouksen hyväksymistä.

2

Liitteenä 2 olevan luonnoksen mukaisen kiinteistönkaupan esisopimuksen ja liitteenä 3 olevan luonnoksen mukaisen toteutussopimuksen hyväksymistä sekä mainittujen sopimusten tekemistä SRV Rakennus Oy:n tai sen määräämän kanssa.

Kauppahinta on yhteensä vähintään kaksikymmentäkaksimiljoonaa seitsemänsataakymmenentuhatta (22 710 000,00) euroa. Lisäksi kauppahintaa tarkistetaan vuotuisella kahden (2) prosentin suuruisella korotuksella Helsingin kaupunginvaltuuston Bunkkerin hankkeen toteuttamisen edellyttämän sopimuskokonaisuuden hyväksymistä koskevan lainvoimaisen päätöksen ja lopullisen kauppakirjan allekirjoituspäivän väliseltä ajalta.

3

Edellä mainittua kohdetta koskevan lopullisen kiinteistönkaupan hyväksymistä tehtäväksi edellä todettujen ja esisopimuksesta ilmenevien ehtojen ja periaatteiden sekä kaupungin tavanomaisesti käyttämien ehtojen mukaisesti.

B

1

Liitteenä 4 olevan Jätkäsaaren Bunkkeriin vuokratiloiksi rakennettavien liikunta- ja uimahallitilojen hankesuunnitelman (4.1.2016, päivitys 27.2.2018) hyväksymistä.

2

Liitteenä 5 olevan liikunta- ja uimahallitiloja koskevan vuokrasopimusluonnoksen mukaisen vuokrasopimuksen hyväksymistä sekä vuokrasopimuksen tekemistä SRV Rakennus Oy:n tai sen määräämän kanssa 25 vuoden määräajaksi.

Liikuntatilojen vuokra on 18,00 euroa huoneistoneliömetriltä kuukaudessa ja uimahallitilojen 25,00 euroa huoneistoneliömetriltä kuukaudes-

sa. Pääomavuokra on sidottu elinkustannusindeksiin (1951:10=100) ja määritely pitäen perusindeksinä tammikuun 2016 indeksipistelukua.

Käsittely

06.03.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esityksen perusteluja seuraavasti:

Esittelijän perusteluosan kappaleen 83 jälkeen lisätään seuraava väliotsikko:

”Insinööritoimisto Bertel Ekengren Oy:n korvaava tarjous”

Lisäksi väliotsikon jälkeen lisätään seuraava teksti:

IBE on jättänyt kaupungille 5.3.2018 päivätyn Bunkkerin konversiota koskevan tarjouksen, joka korvaa aiemmin esitetyn 13.2.2018 päivätyn tarjouksen. Kaupunkiympäristön toimiala on arvioinut tehdyn tarjouksen. Tarjous on esittelijällä nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Tarjouksen mukaan IBE ostaisi Bunkkerin kiinteistön, rakennuttaisi liikunta- ja uimahallitilat ja vuokraisi tilat kaupungille 25+10 vuoden vuokrasopimuksella. Tontin ostohinnaksi esitetään yhteensä 27,54 milj. euroa. Asuinrakennusoikeuden yksikköhinnaksi muodostuisi noin 1 080 euroa/k-m² ja uimahalli- ja liikuntatilojen rakennusoikeuden yksikköhinnaksi muodostuisi noin 360 euroa/k-m². Toteutettavista pysäköinti- ja huoltotiloista (yhteensä 510 autopaikkaa) ei maksettaisi kaupungille erillistä korvausta. Tehdyn tarjouksen mukaan liikunta- ja uimahallitilojen pääomavuokra olisi yhteensä 3,26 milj. euroa vuodessa.

Päivitetty tarjous sisältää maininnan nimetystä rahoittajatahosta. Ko. rahoittajataho on kuitenkin ilmaissut kiinnostuksensa projektia kohtaan vain hyvin yleisellä tasolla, eikä ilmoitusta voida käsitellä esimerkiksi rahoitussitoumuksena ja/tai sitoutumisena Bunkkerin toteuttamisen edellyttämän sopimuskokonaisuuden ehtoihin. Lisäksi tarjouksen liitteenä esitetään alustavana mm. rakennustapaselostus, rakennesuunnitteluratkaisut sekä kuvaukset taloteknisistä järjestelmistä. Suoritetun arvioinnin perusteella voidaan todeta, että po. tekniset selvitykset ovat vielä varsin alustavia. Niihin liittyyneen siten merkittäviä täydennystarpeita.

Korvaava tarjous perustuneen edelleen jo edellä selostettuun 5.2.2018 päivättyyn monelta osin vielä ideatasolla olevaan viitesuunnitelmaan. Näin ollen voidaan todeta, että myös 5.3.2018 päivättyyn tarjoukseen liittyy vastaavat epävarmuustekijät ja riskit, jotka on jo edellä tuotu esiin. Näin ollen esittelijän mielestä asiassa ei ole annettu sellaista uutta lisäselvitystä, jonka perusteella aiemmin esitettyjä johtopäätöksiä

16.04.2018

tulisi muuttaa. Esittelijä katsookin, ettei IBE:n päivitetty tarjous anna aiheutta jatkotoimenpiteisiin.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

27.02.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Sami Haapanen, tonttipäällikkö, puhelin: 09 310 36437

sami.haapanen(a)hel.fi

Kristian Berlin, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 36438

kristian.berlin(a)hel.fi

Outi Sääntti, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 25976

outi.santti(a)hel.fi

Matti Kaijansinkko, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37195

matti.kaijansinkko(a)hel.fi

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 09 310 87791

petteri.huurre(a)hel.fi

Markku Metsäranta, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 40369

markku.metsaranta(a)hel.fi

Juhani Linnosmaa, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 74401

juhani.linnosmaa(a)hel.fi

§ 217

Tontin varaaminen Kiinteistö Oy HUS-Asunnoille (Munkkiniemi, Niemmäki tontti 30120/9)

HEL 2018-001019 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus varasi Helsingin kaupungin 30. kaupunginosan (Munkkiniemi) hyväksytyyn tonttijaon mukaisen tontin 30120/9 Kiinteistö Oy HUS-Asunnoille (Y-tunnus 0946130-5) 31.12.2018 saakka seuraavin ehdoin:

1

Varauksensaajan tulee toteuttaa tontille joko vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja tai ARA-vuokra-asuntoja.

2

Toteutettavat asunnot tulee osoittaa HUS:n henkilöstölle työsuhdeasunnoiksi.

3

Varauksensaaja on tietoinen siitä, että suunnitellun hankkeen toteuttaminen edellyttää muun ohella tonttiin nykyisellään kohdistuvien maanvuokrasopimusten muuttamista. Siltä osin, kun nykyiset vuokra-alueet ulottuvat varattavan tontin alueelle, vastaa varauksensaaja alueen saattamisesta rakentamiskelpoiseksi (mm. rakennusten ja laitteiden purku- ja muut toimenpiteet). Hakemus nykyisten vuokrasopimusten muuttamisesta tulee tehdä hyvissä ajoin.

4

Varauksensaajan on noudatettava liitteenä 1 olevia yleisiä tontinvarauksehtoja.

Käsittely

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Muutetaan kohta 1 muotoon:

"Varauksensaajan tulee toteuttaa tontille joko vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja tai ARA-vuokra-asuntoja."

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

16.04.2018

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yleiset tontinvarausehdot
- 2 Kartta varattavasta alueesta
- 3 Hakemus liitteineen
- 4 Tonttijakokartta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Varauksensaaja

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus varaa Helsingin kaupungin 30. kaupunginosan (Munkkiniemi) hyväksytyn tonttijaon mukaisen tontin 30120/9 Kiinteistö Oy HUS-Asunnoille (Y-tunnus 0946130-5) 31.12.2018 saakka seuraavien ehtojen:

1

Varauksensaajan tulee toteuttaa tontille vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja.

2

Toteutettavat asunnot tulee osoittaa HUS:n henkilöstölle työsuhdetasunnoiksi.

3

Varauksensaaja on tietoinen siitä, että suunnitellun hankkeen toteuttaminen edellyttää muun ohella tonttiin nykyisellään kohdistuvien maanvuokrasopimusten muuttamista. Siltä osin, kun nykyiset vuokra-alueet ulottuvat varattavan tontin alueelle, vastaa varauksensaaja alueen saattamisesta rakentamiskelpoiseksi (mm. rakennusten ja laitteiden purku- ja muut toimenpiteet). Hakemus nykyisten vuokrasopimusten muuttamisesta tulee tehdä hyvissä ajoin.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

4

Varauksensaajan on noudatettava liitteenä 1 olevia yleisiä tontinvarauksehtoja.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos on tuonut kortteliin 30120 lisärakennusoikeutta, joka esitetään varattavaksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle (jatkossa HUS) työsuhdeasuntojen toteuttamista varten. Kyse on korttelin täydennysrakentamisesta, muut korttelin tontit ovat HUS:n hallinnassa joko omistuksen tai vuokraoikeuden perusteella. Varattavan tontin toteuttaminen edellyttää HUS:n vuokrasopimusten muuttamista nykyisiä vuokra-alueita pienentäen. Tontin muodostamiseksi on jo tehty aluejärjestelyjä kaupungin ja HUS:n välillä. Täydennysrakentamiskorvausta ei makseta. Kartta varausalueesta on liitteenä 2.

Esittelijän perustelut

Hakemus

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on 16.10.2017 päivätyllä hakemuksellaan hakenut tontin 30120/9 varaamista Kiinteistö Oy HUS-Asuntojen nimiin HUS:n työsuhdeasuntojen toteuttamista varten. Hakemus on liitteenä 3.

Kiinteistö Oy HUS-Asunnot on HUS:n asunnoista vastaava yhtiö, jonka HUS omistaa 100 % yhdessä tytäryhtiönsä HUS-Kiinteistöt Oy:n kanssa.

Nykytilanne

Kortteli 30120 on jo suurimmaksi osaksi HUS:n hallinnassa. Rekisteritontit 30120/1 ja 2 on vuokrattu HUS:lle vuoteen 2025 saakka. HUS omistaa tontin 30120/3. Asemakaavan muutos nro 12363 toi kortteliin lisää rakennusoikeutta uusin rakennusaloin, jotka sijoittuvat osin nykyisille vuokra-alueille ja HUS:n ennen vaihtokauppaa omistamalle määräalalle sekä osin entiselle puisto-alueelle, joka asemakaavan muutoksella liitettiin tontteihin.

Hyväksytyn tonttijaon nro 12905 perusteella tontti määriteltiin asemakaavasta poiketen ja uusille rakennusaloille ollaan muodostamassa oma tonttinsa, joka sijaitsee vanhojen tonttien takana puiston kyljessä. Tämä tietää muutoksia nykyisiin vuokra-alueisiin.

Asemakaava- ja tonttitiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaupunginvaltuusto on 15.6.2016 hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 12363 ja se on tullut lainvoimaiseksi 5.8.2016. Nyt varattava alue kuuluu asemakaavan mukaisesti asuinkerrostalojen korttelialueeseen ja sen rakennusoikeus on 5 500 k-m².

Tonttia 30120/9 koskee hyväksytty tonttijako nro 12905. Tonttijaon mukaista tonttia ei ole vielä merkitty kiinteistörekisteriin. Tonttijakokartta on liitteenä 4.

Varauksen perustelut

Työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden kannalta työsuhdeasuntojen järjestämistä Helsingin alueelle on mahdollisuuksien mukaan haluttu edistää. Pääkaupunkiseudulla vuokra-asuntojen kalliit vuokrat verrattuna muun Suomen hintoihin vähentävät halukkuutta ottaa työpaikka vastaan tältä alueelta. Helsingin kaupunki ja HUS ovat toteuttaneet maanvaihdon, jonka tavoitteena on uusien asuintalonttien muodostaminen. Lisäksi vaihdon tavoitteena on lisätä kohtuuhintaisia työsuhdeasuntoja HUS:n henkilöstölle. Helsingin kaupungilta on siirtynyt suuri määrä työntekijöitä HUS:lle kun Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuolto ja ostopalveluna tuotettu siivouspalvelut yhdistettiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän liikelaitokseen (kaupunginvaltuusto 29.3.2017 § 178). Liikkeenluovutuksen yhteydessä siirtyneen henkilöstön huomattavan määrän tiedettiin nostavan painetta työsuhdeasuntojen järjestämiselle entisestään. Tontin varaamista HUS:lle työsuhdeasuntojen toteuttamista varten on pidettävä perusteltua.

Täydennysrakentaminen ja aluejärjestelyt

Asemakaavan muutoksen tuoma rakennusoikeus sijoittuu korttelin takaosaan, osin nykyisille vuokra-alueille. Tontin sijainti korttelissa aiheuttaa sen, että tontin toteuttaminen ja käyttö tulee vaatimaan paljon yhteisjärjestelyjä. Myös nykyisiä vuokrasopimuksia pitää muuttaa niiltä osin, kun vuokra-alueet ulottuvat nyt varattavalle tontille. Tämän vuoksi tontin varaaminen jollekin toiselle ei olisi tosiasiaassa mahdollista niin, että tontti saataisiin kohtuullisessa ajassa myös toteutettua.

Täydennysrakentamisen mahdollistava kaavamuutos käynnistettiin osin HUS:n aloitteesta ja kaavamuutos laadittiin hakijan tekemien viite-suunnitelmien pohjalta. Kaavamuutoksen tuoman rakennusoikeuden toteuttaminen luonnistuu parhaiten korttelin nykyisiltä haltijoilta, koska tontin rakentaminen edellyttää korttelin haltijoiden myötävaikutusta, vaikka tontti muodostetaan asemakaavan ohjeellisesta tonttijaosta poiketen.

16.04.2018

Kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit – palvelun tontit-yksikön päällikkö päätti 14.6.2017 (§ 14) aluevaihdosta HUS-kuntayhtymän kanssa asemakaavan mukaisten tonttien yhteneväisten omistus- ja hallintajärjestelyjen toteuttamiseksi.

Tontin varaamisesta HUS:lle on alustavasti sovittu sekä kaavamuutoksen käsittelyn että aluejärjestelyjen yhteydessä.

Täydennysrakentamiskorvaus

Kiinteistölautakunta on päätöksellään 9.3.2017 (§ 110) muuttanut vuokratonteilla tapahtuvan täydennysrakentamisen edistämisperiaatteisiin liittyviä soveltamisohjeita. Ohjeen ensimmäisen kohdan mukaan täydennysrakentamiskorvausta ei suoriteta, mikäli asemakaavamuutoksen tuoma lisärakennusoikeus jää tontinvuokralaisen, tämän omistajana toimivan tahon tai muutoin näiden intressipiirissä olevan tahon hyödynnettäväksi ja tästä aiheutuu tälle merkittävää taloudellista hyötyä.

Täydennysrakentamiskorvausta ei siten tulla maksamaan, koska asemakaavamuutoksen tuoma lisärakennusoikeus jää HUS:n hyödynnettäväksi.

Rahoitus- ja hallintamuoto

Varauksensaaja on esittänyt tonttia varattavaksi vapaarahoitteiseen vuokra-asuntotuotantoon, koska tarkoituksena on työsuhdeasuntojen tarjoaminen HUS:n henkilökunnalle näiden varallisuusasemasta riippumatta.

Varattavaksi esitettävä tontti esitetään varattavan vapaarahoitteiseen vuokra-asuntotuotantoon. Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston kanssa. Näin on varmistettu esitettävän rahoitus- ja hallintamuodon sopiminen alueelliseen hallintamuotojakaumaan asumisen ja maankäytön ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yleiset tontinvarausehdot
- 2 Kartta varattavasta alueesta
- 3 Hakemus liitteineen

4 Tonttijakokartta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Varauksensaaja

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 09.04.2018 § 198

HEL 2018-001019 T 10 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

09.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anna Vuorjoen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.02.2018 § 57

HEL 2018-001019 T 10 01 01 00

Luvvaniementie

Esitys

A

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus varaisi Helsingin kaupungin 30. kaupunginosan (Munkkiniemi) hyväksytytonttijaon mukaisen tontin 30120/9 Kiinteistö Oy HUS-Asunnoille (Y-tunnus 0946130-5) 31.12.2018 saakka seuraavin ehdoin:

1

Varauksensaajan tulee toteuttaa tontille vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja.

2

Toteutettavat asunnot tulee osoittaa HUS:n henkilöstölle työsuhdeasunnoiksi.

3

Varauksensaaja on tietoinen siitä, että suunnitellun hankkeen toteuttaminen edellyttää muun ohella tonttiin nykyisellään kohdistuvien maanvuokrasopimusten muuttamista. Siltä osin, kun nykyiset vuokra-alueet ulottuvat varattavan tontin alueelle, vastaa varauksensaaja alueen saattamisesta rakentamiskelpoiseksi (mm. rakennusten ja laitteiden purku- ja muut toimenpiteet). Hakemus nykyisten vuokrasopimusten muuttamisesta tulee tehdä hyvissä ajoin.

4

Varauksensaajan on noudatettava liitteenä 1 olevia yleisiä tontinvarauksehtoja.

B

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan vuokraamaan Helsingin kaupungin 30. kaupunginosan (Munkkiniemi) asuinkerrostalojen (AK) korttelin 30120 tontin 9 lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka seuraavin ehdoin:

1

Tontin (AK) 30120/9 vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100) pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana sääntelemättömän vapaarahoitteisen vuokra-asuntotuotannon osalta vähintään 55 euroa (nykyarvo 1 072 euroa/k-m², 12/2017, ind. 1935)

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä vuokraa.

16.04.2018

Asia/11

2

Muutoin noudatetaan tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja ja kaupunkiympäristölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Minja Mäkelä, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 76012
minja.makela(a)hel.fi

§ 218

**Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle
Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta**

HEL 2018-002081 T 11 01 05

UUDELY/1127/2018

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelut on 21.3.2018 kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle lausunnon Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristöpalveluiden lausuntoon ja pitää hyvänä, että Helen Oy on Tattarisuon lämpökeskushanketta tutkiessaan asettanut lähtökohdaksi laajan vuorovaikutuksen turvaamisen jo varhaisessa vaiheessa YVA-menettelyllä. On eduksi, että biomassan käytön ohella tuodaan alkuvaiheessa esiin ja arvioidaan myös kierrätyspoltoaineen käyttömahdollisuus. On tärkeää myös osallistumisen kannalta saada riittävää tietoa hankkeesta myös polttoainevaihtoehtojen osalta. Biomassaa käyttävä laitos ei lähtökohtaisesti ole YVA-velvollinen, mutta kierrätyspoltoainetta käyttävästä laitoksesta YVA on laadittava.

Helen Oy tutkii ja selvittää parhaillaan kolmen biopolttoainetta käyttävän lämpökeskuksen sijoittamismahdollisuuksia Helsingin alueelle. Laitosten toteuttamisesta tai keskinäisestä toteutusjärjestyksestä ei ole tehty päätöksiä. Helen Oy tutkii yhtenä vaihtoehtona Tattarisuon alueelle sijoittuvaa laitosta. Pohjoisella alueella on paljon lämmön kulutusta ja siihen nähden vähän lämmön tuotantoa. Kaupungin kaukolämpöverkko on kaksiosainen ja pohjoisella alueella tuotettu lämpö on mahdollista siirtää molempiin verkostoihin ilman pitkiä siirtoputkistoja.

Malmin lentokentän kaavarunkoa valmisteltaessa Helen Oy esitti lausunnossaan, että alueella varauduttaisiin lämpökeskuksen sijoittamiseen. Lausunnon johdosta kaavarunkokarttaan on lisätty aluevaraus energiahuollon alueeksi (EN). Jatkosuunnittelun mahdollistavan aluevarauksen sijoittamisessa on pyritty ottamaan huomioon mm. Tattarisuon teollisuusalueen elinkeinopoliittinen merkitys, kaupunkirakenteelliset ja liikenteelliset näkökohdat, maaperän rakennettavuus ja muita

tunnistettuja lähtökohtia. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 13.12.2016 hyväksyä 1.12.2015 ja 29.11.2016 muutetun Malmin lentokentän kaavarungon jatkossa laadittavien asemakaavojen, asemakaavamuutosten ja poikkeamispäätösten pohjaksi. Kaavarunko itsessään ei mahdollista hankkeen toteuttamista, vaan ohjaa yksityiskohtaisempaa jatkosuunnittelua.

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2016) hankealue on merkitty taajamatoimintojen alueeksi. Merkintä sisältää taajamien sisäiset liikenneväylät sekä liikenteen tarvitsemat satama-, huolto-, varikko-, terminaali-, ratapiha- ja muut vastaavat alueet, ulkoilureitin, kevyen liikenteen väylät, paikalliskeskukset-, yhdyskuntateknisen huollon alueet, muut erityisalueet, paikalliset suojelualueet sekä virkistys- ja puistoalueet. Hankealueen kohdalla on itä-länsisuuntaisesti osoitettu merkintä pääradan vaihtoehtoisesta sijainnista ja sen pohjoispuolella on osoitettu viheryhteystarve.

Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa (2008) ei hankealueelle ole osoitettu maankäyttöä. Uudenmaan 2. vaihekaavassa (2013) hankkeen itäpuolen Jakomäen ja Alppikylän alueet ovat merkitty tiivistettäväksi alueiksi. Malmin lentokenttä on merkitty kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeäksi RKY 2009-alueeksi. Uudenmaan 3. vaihekaavassa (2011) hankealueelle tai sen läheisyyteen ei ole osoitettu maankäyttöä. Uudenmaan 4. vaihekaavassa on kumottu merkintä Malmin lentokenttäalueesta, jonka toissijainen käyttötarkoitus ovat taajamatoiminnot. Lentokentän alue on merkitty tiivistettäväksi alueeksi. Alueella säilyy kulttuuriympäristöä koskeva merkintä.

Hankealueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2002. Hankealue sijoittuu osin työpaikka-alueeksi sekä virkistysalueeksi varatulle alueelle. Uudessa kaupunginvaltuuston vuonna 2016 hyväksymässä yleiskaavassa Tattarisuon alue, jolla tutkittava hanke sijaitsee, on varattu toimintala-alueeksi. Hankealueen eteläpuolella on varaus pikaraitiotielle.

Uudessa yleiskaavassa on varauduttu toimintaan, joka mahdollistaa myös lämpökeskustoiminnan. Yleiskaava ei ole vielä lainvoimainen. Ympäristövaikutusten arviointi tulee tehdä riittävän laajasti, jotta voidaan osoittaa maankäytöllisten edellytysten täyttyminen. Lämpökeskustoiminta edellyttää asemakaavan laatimista ja voimaantumista. Kaavalliset edellytykset tulee YVA:n yhteydessä selvittää, arvioida ja kuvata selkeästi.

Hankkeen vaikutukset on arvioitava riittävän laajasti ja huolellisesti. Vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon alueen nykytila ja toiminnot sekä kaupungin tuleva kehitys hankkeen vaikutusalueella. Erityistä huomiota tulee kiinnittää herkkiin kohteisiin, joita ovat esimerkiksi asu-

minen, virkistysalueet, herkät luontokohteet ja vedenhankinnan kannalta tärkeäksi luokiteltu pohjavesialue.

YVA:n vertailuvaihtoehdoksi 0 on esitetty hankkeen toteuttamatta jättäminen ja lämmön tuottaminen jossain muualla. Ohjelman kuvauksesta ilmenee, että tarkoitetaan lähinnä tämän vaihtoehdon vaikutuksia lähialueella. Koska hanke on kytköksissä muihin Helen Oy:n kehitysohjelman hankkeisiin, joita ovat muut hajautetun lämmöntuotannon hankkeet ja lisäksi uudet lämmöntuotantoratkaisut (esim. lämpöpumput, aurinkolämpö ja geoterminen lämpö), joita toteutetaan vaiheittain niiden toteuttamisedellytysten täytyessä, tulisi arvioinnin aikana kuvata huolella myös toteuttamatta jättämisen liittyminen ja yhteydet muihin hankkeisiin ja pääasialliset vaikutusmekanismit muualle.

Helen Oy:n olisi yhtenä vaihtoehtona tutkittava alueen suunnittelun sijainnin lähellä olevien toimijoiden kanssa mahdollisuudet sijoittaa voimalaitos kokonaan Tattarisuon teollisuusalueen sisälle.

Arviointiohjelman tiedot oletetun vaikutusalueen nykytilasta ja arvioinnin sisältö on pääosin esitetty asianmukaisesti. Arvioinnin aikana tietoja tulee kuitenkin tarkentaa ja täydentää.

Liikenteen vaikutusalueista on ohjelmassa jäänyt mainitsematta mahdollinen liikennöinti Tattariharjuntielle Suurmetsäntien ohella. Vireillä olevien hankkeiden kuvauksessa ja arvioinnissa tulisi tuoda esiin myös logistiikkareitteihin liittyvät Tattarisillan asemakaava-hanke ja aluevaraussuunnitelma.

Hankkeen toiminnan aikainen liikennöintitarve on 40 rekkaa suuntaansa arkipäivisin, eli liikennemäärän kasvu on 80 raskasta ajoneuvoa vuorokaudessa. Lähikadut ovat lähinnä pääkatuja ja niiden vuorokauden keskiliikennemäärät ovat luokkaa 10 000-12 000 ajon./vrk. Tattariharjuntielle raskaan liikenteen osuus on 11 %, eli noin 1 200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Suurmetsäntielle raskaita ajoneuvoja liikkuu noin 700 päivittäin. On tärkeää, että liikennemäärinä suhteellisen pientenkin, noin 10 % luokkaa olevien, raskaan liikenteen lisäyksen vaikutukset arvioidaan huolella. Yhteyksien kannalta suunniteltu Tattarisillan/Ilmasillan toteuttamisen edullisiksi oletetut vaikutukset on syytä arvioida.

Hankealueen rajalla kulkevan maakaasun siirtoputken tiedot ja vaikutukset tulee tarkentaa ja selvittää arvioinnin aikana, sillä suojaetäisyyksillä on oleellista merkitystä hankealueeseen ja hankkeen toteuttamisen mahdollisesti edellyttämiin lisätoimiin.

Lämpökeskuksen rakennukset ja laitteet ovat muuhun ympäristöön verrattuna huomattavan suuria. Maisemalliset vaikutukset tulee arvioida huolella ja arviointiselostuksen liittää korkealaatuiset vaikutuksia ha-

16.04.2018

vainnollistavat kuvat ja mahdollinen muu aineisto. Maisema- ja kaupunkikuvallisten vaikutusten vähentämisen ja hallinnan suunnittelullisia keinoja tulee esittää. Arviot tulee esittää sekä nykytilan että tulevaisuuden maankäyttötavoitteiden mukaisen kaupunkirakenteen kannalta.

Häiriötilanteiden ja potentiaalisten onnettomuuksien seurausvaikutukset on esitetty arvioitaviksi kohdistuen ympäristövahinkoihin ja tehtäviksi arviointi-istunnoissa. Myös ihmisiin kohdistuvat terveysvaikutukset on aihetta arvioida. Potentiaalisten onnettomuuksien ja häiriöiden vaikutusalueiden laajuus tulee selvittää hankkeen toteutuskelpoisuuden arvioimiseksi. On todennäköistä, että tarvitaan syvemmälle menevää arviointia, kuin ohjelmassa on esitetty.

Vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön on esitetty arvioitavaksi uusiutuvien biopolttoaineiden, kierrätyspolttoaineiden ja fossiilisten polttoaineiden vertailuin. Vertailussa tulee kiinnittää huomiota tietojen yhteismitallisuuteen koko ketjun osalta ja arvioinnin lopputuloksen havainnolliseen esittämiseen.

Vuorovaikutus ja osallistumismahdollisuudet on esitetty varsin kattavasti. Ohjelmasta ei kuitenkaan selviä, onko tunnistettu tahoja, joiden kuuleminen ja osallistuminen tulisi turvata muilla, kuin perinteisin keinoin. Työpajat ja nettikyselyt ovat hyviä tapoja tavoittaa paikallisia asukkaita, mutta näihin osallistuminen saattaa kohdistua niihin, joilla on hyvät edellytykset seurata sähköistä mediaa. Työn aikana tulisi harkita, onko ryhmiä, joita esimerkiksi iän, kielen tai muun syyn takia tulisi pyrkiä tavoittamaan työpajoihin tai asukastilaisuuksiin myös muilla keinoin.

Käsittely

Esteelliset: Wille Rydman

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Linden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 UUDELY, lausuntopyyntö 16.2.2018, Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma
- 2 UUDELY, hankkeen kuvaus
- 3 Tattarisuon lämpökeskusten ympäristövaikutusten arviointiohjelma 7.2.2018 (Helen Oy)

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Helsingin kaupungin ja kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausuntoa on pyydetty 3.4.2018 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 24.4.2018 asti.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Helen Oy suunnittelee Tattarisuolle sijoitettavaksi aiottua lämpökeskusta. Lämpökeskushanke liittyy kaupunginvaltuuston vuonna 2015 hyväksymään Helen Oy:n kehitysohjelmaan, jonka tavoitteena on siirtyä pitkällä aikavälillä kohti hiilineutraalia tulevaisuutta. Kehitysohjelma sisältää mm. luopumisen kivihiihtä käyttävästä, lämpöä ja sähköä tuottavasta Hanasaaren voimalaitoksesta. Voimalaitos on tarkoitettu lakkauttaa vuoden 2024 lopussa. Korvaava lämmöntuotanto on päätetty perustaa hajautettuun erillistuotantoon.

Tattarisuolle aiottu biolämpökeskus on yksi kolmesta uudesta biolämpökeskuksesta, joilla nykyistä poistuvaa tuotantoa korvattaisiin. Laitosten toteuttamisesta tai mahdollisesta toteuttamisjärjestyksestä ei ole päätetty. Tattarisuon laitoksella tuotettaisiin vain lämpöä. Tutkittava lämpökeskus on polttoaineteholtaan 120 MW ja kaukolämpöteholtaan 130 MW. Mikäli Tattarisuon laitos valittaisiin toteutettavaksi ensimmäisenä, tulisi sen olla tuotantokäytössä viimeistään 2024 lopussa.

Laitoksesta tutkitaan kahta vaihtoehtoa. Vaihtoehtoon 1 pääpolttoaine on biomassa, joka tuotetaan lämpökeskukseen valmiina puuhakkeena. Vaihtoehtona 2 tarkastellaan myös mahdollisuutta toteuttaa rinnakkaislaitos, joka voisi ottaa vastaan jäteperäisiä kierrätyspolttoaineita, kuten esimerkiksi purkujätteestä erotettua maalattua puuta. Polttoainejakeet eivät sisällä vaaralliseksi luokiteltavia jätteitä. Kierrätyspolttoaineen

osuus olisi 50 %. Polttoaineet kuljetettaisiin laitokselle rekoilla, joita vain arkipäivisin tapahtuviin kuljetuksiin tarvittaisiin noin 40 ajoa suuntaansa.

Laitos sijoittuisi Tattarisuon teollisuusalueen pohjoisosaan rajautuen Suurmetsäntiehen ja Alppikylän huippuna tunnettuun täyttömäkeen. Hankealue sijoittuu voimassa olevissa asemakaavoissa (9200 ja 11370) teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle sekä lähivirkistysalueelle. Hankealueen itäpuolella sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeä I-luokan pohjavesialue.

YVA-prosessi

Hankkeesta tehdään ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Hankkeesta vastuullinen on Helen Oy ja yhteysviranomaisen on Uudenmaan ympäristökeskus. YVA-prosessi on kaksivaiheinen: ensimmäisenä laaditaan arviointiohjelma, joka on suunnitelma siitä, kuinka hankkeen vaikutuksia tutkitaan ja kuinka vaihtoehtoja ja vaikutuksia on tarkoitus verrata. Arviointiohjelmassa annetaan tiedot hankkeesta ja ympäristön nykytilasta, aikataulusta sekä vuorovaikutuksesta. Yhteysviranomaisen pyytää arviointiohjelmasta lausuntoja ja siitä on jokaisella mahdollisuus antaa mielipiteensä. Yhteysviranomaisen antaa arviointiohjelman ja siitä saadun palautteen perusteella lausuntonsa.

Varsinaiset arvioinnit on tehtävä ohjelman ja siitä saadun yhteysviranomaisen lausunnon mukaisesti. Kun arvioinnit ovat valmistuneet, tulokset, niiden merkittävyys- ja hyväksyttävyyssarviot sekä hankevaihtoehtojen vertailu kootaan arviointiselostukseen. Yhteysviranomaisen asettaa arviointiselostuksen nähtäville kahdeksi kuukaudeksi lausuntoja ja mielipiteitä varten. Yhteysviranomaisen antaa lopuksi asiasta perustellun päätelmänsä. Päätelmä on liitettävä hanketta koskeviin lupa- tai päätösprosesseihin. YVA-prosessissa ei tehdä mitään päätöksiä hankkeen toteuttamisesta. Sen tarkoitus on tuottaa tietoa ja mahdollistaa hyvä ja laaja vuorovaikutus.

Tattarisuon lämpökeskuksen YVA on tullut vireille ja ohjelma on asetettu nähtäville kuukauden ajaksi 5.3.-3.4.2018. Lausunnot ja mielipiteet annetaan nähtävilläolon päättymiseen mennessä. Yhteysviranomaisen lausunto asiasta saadaan viimeistään 4.5.2018. Varsinaiset arvioinnit on ohjelmassa esitetyn aikataulun mukaan tarkoitus tehdä kevään ja kesän 2018 aikana. Arviointiselostuksen on esitetty valmistuvan loppukesästä 2018. Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä YVA-selostuksesta saadaan vuoden 2018 lopussa.

Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa (Helen Oy, Ramboll, 7.2.2018) tarkastellaan aiemmin mainittujen vaih-

toehtojen 1 ja 2 lisäksi vaihtoehto 0, jossa Tattarisuon alueelle ei toteuteta lämpökeskusta, vaan tuotanto tapahtuu muualla Helsingissä.

Ohjelmassa on esitetty yleiskuvaus hankkeesta, sen tavoitteista ja aikataulusta. Arviointiohjelmassa on kuvattu ympäristön nykytilan kaava-tilanne, luonnon ja ympäristön olosuhteet, maisema ja kulttuuriympäristö, liikenne, väestö, asuminen ja virkistys sekä elinkeinoelämä.

Ohjelmassa on esitetty arvioinnit tehtäväksi alueellisesti niin laajasti, kuin vaikutuksia voi esiintyä. Tarkasteltaviksi on esitetty vaikutukset ilmalaatuun ja ilmastoon, maaperään ja pohjaveteen, kasvillisuuteen, eläimistöön ja luonnonsuojeluun, yhdyskuntarakenteeseen, aineelliseen omaisuuteen, maisemaan ja kaupunkikuvaan, kulttuurihistoriallisiin arvoihin, ihmisiin, liikenteeseen, meluun ja luonnonvarojen käyttöön. Myös potentiaalisten onnettomuuksien ja toiminnan lopettamisen vaikutukset sekä yhteisvaikutukset arvioidaan. Ihmisiin kohdistuvista vaikutuksista esitetään arvioitaviksi sekä sosiaaliset vaikutukset että terveysvaikutukset. Ohjelmassa esitetään lisäksi selvitettäväksi epävarmuustekijät ja haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot.

Vaihtoehtojen vertailussa esitetään vertailtavaksi keskenään vaihtoehtojen 1 ja 2 ja hankkeen toteuttamatta jättämisen vaikutukset hankealueilla ja lähiympäristössä.

Arviointiprosessin aikana esitetään vuoropuhelua ja osallistumista järjestettäväksi mm. asukastilaisuuksin, työpajoin, tiedottein ja nettikyseilyn.

Saadut lausunnot

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan, kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelujen ja pelastuslaitoksen lausunnot. Pelastuslaitos on lausunnossaan ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa tässä vaiheessa ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa. Pelastuslaitos antaa lausuntonsa myöhemmässä lupavaiheessa Tukesille, kun mahdollinen toteuttamispäätös on tehty ja Helen Oy hakee lupaa toiminnalleen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Linden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 UUDELY, lausuntopyyntö 16.2.2018, Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma

16.04.2018

- 2 UUDELY, hankkeen kuvaus
3 Tattarisuon lämpökeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelma
7.2.2018 (Helen Oy)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 09.04.2018 § 201

HEL 2018-002081 T 11 01 05

UUDELY/1127/2018

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

09.04.2018 Pöydälle

Esteelliset: Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 27.03.2018 § 167

HEL 2018-002081 T 11 01 05

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta pitää hyvänä, että Helen Oy on Tattarisuon lämpökeskushanketta tutkiessaan asettanut lähtökohdaksi laajan vuorovaikutuksen turvaamisen jo varhaisessa vaiheessa YVA-menettelyllä. On eduksi, että biomassan käytön ohella tuodaan alkuvaiheessa esiin ja arvioidaan myös kierrätyspolttoaineen käyttömahdollisuus. On tärkeää myös osallistumisen kannalta saada riittävää tietoa hankkeesta myös polttoainevaihtoehtojen osalta. Biomassaa käyttävä laitos ei lähtökohteisesti ole YVA-velvollinen, mutta kierrätyspolttainetta käyttävästä laitoksesta YVA on laadittava. YVA-menettelyä valvoo viranomaisena Uudenmaan ELY-keskus.

Helen Oy tutkii ja selvittää parhaillaan kolmen biopolttoainetta käyttävän lämpökeskuksen sijoittamismahdollisuuksia Helsingin alueella. Laitosten toteuttamisesta tai keskinäisestä toteutusjärjestyksestä ei ole tehty päätöksiä. Helen Oy tutkii yhtenä vaihtoehtona Tattarisuon alueelle sijoitettavaa laitosta. Pohjoisella alueella on paljon lämmön kulutusta ja siihen nähden vähän lämmön tuotantoa. Kaupungin kaukolämpöverkko on kaksiosainen ja pohjoisella alueella tuotettu lämpö on mahdollista siirtää molempiin verkostoihin ilman pitkiä siirtoputkistoja.

Malmin lentokentän kaavarungon valmistelun aikana Helen Oy esitti kaavarungosta antamassaan lausunnossa, että alueella varauduttaisiin lämpökeskuksen sijoittamiseen. Lausunnon johdosta kaavarunkokarttaan on lisätty aluevaraus energiahuollon alueeksi (EN). Jatkosuunnittelun mahdollistavan aluevarauksen sijoittamisessa on pyritty ottamaan huomioon mm. Tattarisuon teollisuusalueen elinkeinopoliittinen merkitys, kaupunkirakenteelliset ja liikenteelliset näkökohdat, maaperän rakennettavuus ja muita tunnistettuja lähtökohdia. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 13.12.2016 hyväksyä 1.12.2015 ja 29.11.2016 muutetun Malmin lentokentän kaavarungon jatkossa laadittavien asemakaavojen, asemakaavamuutosten ja poikkeamispäätösten pohjaksi. Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaavarunko itsessään ei mahdollista hankkeen toteuttamista, vaan ohjaa yksityiskohtaisempaa jatkosuunnittelua.

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2016) hankealue on merkitty taajamatoimintojen alueeksi. Merkintä sisältää taajamien sisäiset liikenneväylät sekä liikenteen tarvitsemat satama-, huolto-, varikko-, terminaali-, ratapiha- ja muut vastaavat alueet, ulkoilureitin, kevyen liikenteen väylät, paikalliskeskukset-, yhdyskuntateknisen huollon alueet, muut erityisalueet, paikalliset suojelualueet sekä virkistys- ja puistoalueet. Hankealueen kohdalla on itä-länsisuuntaisesti osoitettu merkintä pääradan vaihtoehtoisesta sijainnista ja sen pohjoispuolella on osoitet-

tu viheryhteystarve. Malmin lentokenttäalue on varattu liikennealueeksi, jonka toissijainen käyttö on taajamatoimintojen alue. Merkinnällä osoitetaan Malmin lentokenttäalue, joka toimii liikennealueena siihen asti, kunnes korvaava sijaintipaikka tai Malmin lentokentän toimintojen sijoittaminen on ratkaistu.

Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa (2008) ei ole osoitettu hankealueelle maankäyttöä. Uudenmaan 2. vaihekaavassa (2013) hankkeen itäpuolen Jakomäen ja Alppikylän alueet on merkitty tiivistettäväksi alueiksi. Malmin lentokenttä on merkitty kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeäksi RKY 2009-alueeksi. Uudenmaan 3. vaihekaavassa (2011) hankealueelle tai sen läheisyyteen ei ole osoitettu maankäyttöä. Uudenmaan 4. vaihekaavassa on kumottu merkintä Malmin lentokenttäalueesta, jonka toissijainen käyttötarkoitus ovat taajamatoiminnot. Lentokentän alue on merkitty tiivistettäväksi alueeksi. Alueella säilyy kulttuuriympäristöä koskeva merkintä.

Hankealueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2002. Hankealue sijoittuu osin työpaikka-alueeksi sekä virkistysalueeksi varatulle alueelle. Uudessa kaupunginvaltuuston vuonna 2016 hyväksymässä yleiskaavassa Tattarisuon alue, jolla tutkittava hanke sijaitsee, on varattu toimintala-alueeksi. Hankealueen eteläpuolella on varaus pikaraitiotielle.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että uudessa yleiskaavassa on varauduttu toimintaan, joka mahdollistaa myös lämpökeskustoiminnan. Yleiskaava ei ole vielä lainvoimainen. Ympäristövaikutusten arviointi tulee tehdä riittävän laajasti, jotta voidaan osoittaa maankäytöllisten edellytysten täyttyminen. Lämpökeskustoiminta edellyttää asemakaavan laatimista ja voimaantumista. Kaavalliset edellytykset tulee YVAN yhteydessä selvittää, arvioida ja kuvata selkeästi.

Tattarisuon lämpökeskuksen YVA-ohjelman yksityiskohtaisemmasta sisällöstä kaupunkiympäristölautakunta toteaa seuraavaa:

Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että merkittävän hankkeen vaikutukset arvioidaan riittävän laajasti ja huolella. Vaikutusten arvioinneissa tulee ottaa huomioon alueen nykytila ja toiminnot sekä kaupungin tuleva kehitys hankkeen vaikutusalueella. Erityistä huomiota tulee kiinnittää herkkiin kohteisiin, joita ovat esimerkiksi asuminen, virkistysalueet, herkäät luontokohteet ja vedenhankinnan kannalta tärkeäksi luokiteltu pohjavesialue.

YVA:n vertailuvaihtoehtoksi 0 on esitetty hankkeen toteuttamatta jättäminen ja lämmön tuottaminen jossain muualla. Ohjelman kuvauksesta ilmenee, että tarkoitetaan lähinnä tämän vaihtoehtoon vaikutuksia lähialueella. Koska hanke on kytköksissä muihin Helen Oy:n kehitysohjelman hankkeisiin, joita ovat muut hajautetun lämmöntuotannon hank-

keet ja lisäksi uudet lämmöntuotantoratkaisut, (esim. lämpöpumput, aurinkolämpö, ja geoterminen lämpö), joita toteutetaan vaiheittain niiden toteuttamisedellytysten täytyessä, tulisi arvioinnin aikana kuvata huolella myös toteuttamatta jättämisen liittyminen ja yhteydet muihin hankkeisiin ja pääasialliset vaikutusmekanismit muualle.

Lisäksi lautakunta toteaa, että Helenin olisi yhtenä vaihtoehtona tutkittava alueen suunnitellun sijainnin lähellä olevien toimijoiden kanssa mahdollisuudet sijoittaa voimalaitos kokonaan Tattarisuon teollisuusalueen sisälle.

Arviointiohjelman tiedot oletetun vaikutusalueen nykytilasta ja arvioinnin sisältö on pääosin esitetty asianmukaisesti. Arvioinnin aikana tietoja tulee kuitenkin tarkentaa ja täydentää.

Liikenteen vaikutusalueista on ohjelmassa jäänyt mainitsematta mahdollinen liikennöinti Tattariharjuntielle Suurmetsäntien ohella. Vireillä olevien hankkeiden kuvauksessa ja arvioinnissa tulisi tuoda esiin myös logistiikkareitteihin liittyvät Tattarisillan asemakaava-hanke ja aluevaraussuunnitelma.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että hankkeen toiminnan aikainen liikennöintitarve on 40 rekkaa suuntaansa arkipäivisin, eli liikennemäärän kasvu on 80 raskasta ajoneuvoa vuorokaudessa. Lähikadut ovat lähinnä pääkatuja ja niiden vuorokauden keskiliikennemäärät ovat luokkaa 10 000-12 000 ajon./vrk. Tattariharjuntielle raskaan liikenteen osuus on 11 %, eli noin 1 200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Suurmetsäntielle raskaita ajoneuvoja liikkuu noin 700 päivittäin. Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että liikennemäärinä suhteellisen pientenkin, noin 10 % luokkaa olevien, raskaan liikenteen lisäyksen vaikutukset arvioidaan huolella. Yhteyksien kannalta suunniteltu Tattarisillan/Illmasillan toteuttamisen edullisiksi oletetut vaikutukset on syytä arvioida. Lautakunta on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen 21.11.2017.

Hankealueen rajalla kulkevan maakaasun siirtoputken tiedot ja vaikutukset tulee tarkentaa ja selvittää arvioinnin aikana, sillä suojaetäisyyksillä on oleellista merkitystä hankealueeseen ja hankkeen toteuttamisen mahdollisesti edellyttämiin lisätoimiin.

Lämpökeskuksen rakennukset ja laitteet ovat muuhun ympäristöön verrattuna huomattavan suuria. Maisemalliset vaikutukset tulee arvioida huolella ja arviointiselostuksen liittää korkealaatuiset vaikutuksia havainnollistavat kuvat ja mahdollinen muu aineisto. Maisema- ja kaupunkikuvallisten vaikutusten vähentämisen ja hallinnan suunnittelullisia keinoja tulee esittää. Arviot tulee esittää sekä nykytilan että tulevaisuuden maankäyttötavoitteiden mukaisen kaupunkirakenteen kannalta.

Häiriötilanteiden ja potentiaalisten onnettomuuksien seurausvaikutukset on esitetty arvioitaviksi kohdistuen ympäristövahinkoihin ja tehtäviksi arviointi-istunnoissa. Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että myös ihmisiin kohdistuvat terveysvaikutukset arvioidaan. Potentiaalisten onnettomuuksien ja häiriöiden vaikutusalueiden laajuus tulee selvittää hankkeen toteutuskelpoisuuden arvioimiseksi. On todennäköistä, että tarvitaan syvemmälle menevää arviointia, kuin ohjelmassa on esitetty.

Vaikutuksia luonnonvarojen käyttöön on esitetty arvioitavaksi uusiutuvien biopolttoaineiden, kierrätyspolttoaineiden ja fossiilisten polttoaineiden vertailuihin. Kaupunkiympäristölautakunta pitää vertailua tarpeellisena. Vertailussa tulee kiinnittää huomiota tietojen yhteismitallisuuteen koko ketjun osalta ja arvioinnin lopputuloksen havainnolliseen esittämiseen.

Vuorovaikutus ja osallistumismahdollisuudet on esitetty varsin kattavasti. Ohjelmasta ei kuitenkaan selviä, onko tunnistettu tahoja, joiden kuuleminen ja osallistuminen tulisi turvata muilla, kuin perinteisin keinoin. Työpajat ja nettikyselyt ovat hyviä tapoja tavoittaa paikallisia asukkaita, mutta näihin osallistuminen saattaa kohdistua niihin, joilla on hyvät edellytykset seurata sähköistä mediaa. Työn aikana tulisi harkita, onko ryhmiä, joita esimerkiksi iän, kielen tai muun syyn takia tulisi pyrkiä tavoittamaan työpajoihin tai asukastilaisuuksiin myös muilla keinoin.

Kaupunkiympäristölautakunta edellyttää, että sille esitellään tiedot valmistuneesta arviointiselostuksesta ja että sille varataan mahdollisuus lausua arviointiselostuksesta syksyllä 2018.

Käsittely

27.03.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esteelliset: Kaisa Hernberg, Osmo Soininvaara (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta)

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Kappaleeseen 11 seuraava muotoilu:

Koska hanke on kytköksissä muihin Helen Oy:n kehitysohjelman hankkeisiin, joita ovat muut hajautetun lämmöntuotannon hankkeet ja lisäksi uudet lämmöntuotantoratkaisut, (esim. lämpöpumput, aurinkolämpö, ja geoterminen lämpö), joita toteutetaan vaiheittain niiden toteuttamisedellytysten täytyessä, tulisi arvioinnin aikana kuvata huolella myös toteuttamatta jättämisen liittyminen ja yhteydet muihin hankkeisiin ja pääasialliset vaikutusmekanismit muualle.

16.04.2018

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Kappaleen 11 jälkeen uusi kappale:

Lisäksi lautakunta toteaa, että Helenin olisi yhtenä vaihtoehtona tutkittava alueen suunnitellun sijainnin lähellä olevien toimijoiden kanssa mahdollisuudet sijoittaa voimalaitos kokonaan Tattarisuon teollisuusalueen sisälle.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen molemmat vastaehdotukset.

20.03.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Ympäristöpalvelut Ympäristöjohtaja 21.03.2018 § 6

HEL 2018-002081 T 11 01 05

Päätös

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalta lausuntoa Helen Oy:n Tattarisuon lämpökeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (JUDELY/1127/2018).

Kaupunkiympäristötoimialan palvelut ja luvat –palvelukokonaisuuden ympäristöjohtaja, jolle kunnan sekä ympäristönsuojelu - että terveys- ja suojeluviranomaiselle kuuluvien yhteyslausekantojen antaminen on delegoitu (kaupunginhallituksen johtamisen jaosto 22.5.2017) toteaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

Kivihillen korvaaminen puuhakkeella

Kaupunginvaltuusto on päättänyt lopettaa kivihillenpolton Hanasaaren B voimalaitoksessa vuoden 2024 loppuun mennessä. Kaupunkistrategiassa 2017-2021 on tavoitteena kaupunkialueen hiilineutraalisuus vuoteen 2035 mennessä. Valtioneuvosto on esittänyt kivihillestä luopu-

mista energiantuotannossa 2030 mennessä. Kivihiiltä kaukolämmityksessä korvaavaksi uusiutuvaksi polttoaineeksi on saatavilla puuperäisiä biopolttoaineita. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen mukaan on suositeltavaa pyrkiä lisäämään uusiutuvien energialähteiden käyttöä lämmöntuotannossa. Se tukee kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta.

Vaikutukset pohjaveteen

Arviointiohjelman kohdassa 7.2, Vaikutukset maaperään ja pohjaveteen, esitetään, että vaikutuksia pohjaveteen arvioidaan erillisellä pohjavesiselvityksellä. Hankealue rajoittuu pohjavesialueeseen ja käytännössä myös pohjaveden varsinaiseen muodostumisalueeseen. Mahdollisen ympäristöluparatkaisussa tulee tällöin sovellettavaksi varovaisuusperiaate. Tämän vuoksi pohjavesiselvitykseen tulee kiinnittää erityistä huomiota ja se tulisi nostaa ilmasto- ja luontovaikutusten ohella keskeiseksi arvioitavaksi vaikutukseksi arviointiohjelman kohtaan 6.1.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön ja luonnonsuojeluun

Arviointiohjelman kohdassa 7.3., Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön ja luonnonsuojeluun, on tarkastelu rajattu hankkeen naapurustoon. Arviointiohjelmassa mainittujen tunnusten lisäksi tulee erityistä huomiota kiinnittää lähiluonnon osalta alueella olevan viherkäytävän toimintaedellytysten turvaamiseen.

Vaikutukset liikenteeseen

Arviointiohjelman kohdassa 7.10, Meluvaikutukset esitetään, että liikennemelu mallinnetaan lähimmälle pääväylälle asti. Kuljetukset voivat tulla pitkään yhtä reittiä. Ympäristöviranomainen edellyttää, että melunleviämisarviot laaditaan eri kuljetusreiteillä arvioidun enimmäisliikennemäärän mukaan.

Arviointiohjelman vaikuttavuus

Helen Oy:n suunnitelmissa on rakentaa Tattarisuolle suunnitellun kaltaiset hakelämpölaitokset myös Patolaan ja Vuosaareen. Koska arviointiohjelma tulee todennäköisesti olemaan mallina näille ja soveltuvin osin Salmisaaren voimalaitoksen kivihiiltä korvaaville hankkeille, tulee tämän ensimmäisen hankkeen laajuuteen ja tarkkuuteen kiinnittää erityistä huomiota.

Muihin arvioitaviin ympäristön- ja ympäristöterveydensuojelullisiin vaikutuksiin ja estettyihin arviointimenetelmiin ei Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalla ole huomauttamista.

Lisätiedot

Tanja Rajamäki, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32008

16.04.2018

Asia/12

tanja.rajamaki(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 219

Lausunto Uusimaa-kaava 2050 valmisteluaineistosta

HEL 2017-001704 T 10 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Uudenmaan liitolle Uusimaa-kaava 2050 valmisteluaineistosta seuraavan lausunnon:

Uudenmaan rakennekaavan luonnos tarjoaa hyvät lähtökohdat koko maakunnan kehittämiseen. Kaavaratkaisu perustuu strategiseen lähestymistapaan, jossa koko maakunnan mittakaavassa on määritelty tavoitteellinen yhdyskuntarakenne ja keskusverkko sekä alueen keskeisimmät yhteydet ja kehityskäytävät. Nykyinen monista päällekkäisistä vaihekaavoista koostuva maakuntakaavojen kokonaisuus on vaikeasti hahmotettava ja usein jopa kuntien omia yleiskaavoja yksityiskohtaisempi. Uusi strategisempi ote on erittäin perusteltu.

Kokonaisuutena rakennekaavasta ja seutujen vaihekaavoista koostuva Uusimaa-kaava vastaa toimintaympäristön muutoksiin. Koko maakuntaa koskeva rakennekaava kuvaa strategista tahtotilaa koko alueen kehitykselle ja seutujen vaihekaavat tukevat kaavan ohjausvaikutusta. Myös seutujen vaihekaavat tulevat olemaan nykyistä maakuntakaavojen yhdistelmää yleispiirteisempiä, mikä on hyvä asia. Vuorovaikutus kaavan valmistelussa on ollut monipuolista ja hyvää. Kaavan jatkovalmistelussakin tulee käydä aktiivista dialogia seudun toimijoiden ja erityisesti Helsingin kaupungin kanssa. On myös huolehdittava toimivasta yhteistyöstä seudun MAL-suunnittelun kanssa. Tehtävät suunnitelmat eivät saa olla keskenään ristiriitaisia tai poiketa esimerkiksi alueiden toteuttamisjärjestyksen suhteen. Valmisteluaineiston selostuksessa esitetyissä Helsingin seudun erityiskysymyksissä on hyvin huomioitu seudun kehittämistarpeet ja korostettu maakuntakaava- ja MAL-prosessien yhteensovittamisen merkitystä.

Rakennekaavan koko aluetta koskevat suunnittelumääräykset antavat hyvät lähtökohdat maakunnan suunnitteluun. Rakennekaavan tavoitteena on rakentamisen ohjaus kestäväen kasvun vyöhykkeille. Tämä on kannatettava periaate, joka tukee sekä ympäristön kannalta että taloudellisesti kestävien ratkaisujen tekemistä. Joukkoliikenteen ja maankäytön kytkeminen entistä selvemmin toisiinsa tukee yhdyskuntarakenteen eheytyvää kehitystä. Seudun keskusten roolin korostaminen on perusteltua. Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen tukee sekä joukkoliikenteen palvelutason parantamista että keskusten kaupallisia edellytyksiä.

16.04.2018

Rakennekaavan koko aluetta ja pääkaupunkiseudun ydinaluetta koskevat määräykset tukevat Helsingin kehittämistä tiivistyvänä joukkoliikenteen verkostokaupunkina. Helsingin yleiskaava on Uusimaa-kaava 2050:n tavoitteiden mukainen, joten on keskeistä, että Helsingin seudun valmisteltava vaihekaava ei ole ristiriidassa sen kanssa. On erittäin tärkeää, että Helsingin seudun vaihekaava mahdollistaa Helsingin uuden yleiskaavan keskeisten aluevarausten toteuttamisen myös bulevardikaupunginosien osalta.

Rakennekaavan esitystapa ja koko suunnittelualueetta, kasvuvyöhykeitä ja yksittäisiä merkintöjä koskevat määräykset vastaavat maakunta-kaavalle esitettyjä tavoitteita. Jatkossa valmisteltavien vaihekaavojen esitystavassa on pyrittävä esittämään maakunnan tason keskeiset tavoitteet sitovina, mutta jättämään tarkemmat aluerajaukset ja linjaukset kuntien maankäytön suunnittelun tehtäväksi.

Uusimaa-kaavan suunnitteluperiaatteissa on kattavasti huomioitu elinkeinopolitiikan kannalta keskeisiä tekijöitä ja tavoitteita, kuten seudun ja työpaikkojen saavutettavuus, elinkeinoelämän toimintaedellytysten tukeminen ja kansainvälisen kilpailukyvyyn lisääminen. Edelleen kaavan sisällön päätavoitteisiin on sisällytetty kasvun kestävä ohjaaminen ja alueiden välinen tasapaino sekä kestävä kilpailukyky. Tarkempina tavoitteina on esitetty muun muassa työpaikkojen ja palveluiden saavutettavuuden parantaminen, uusien teknologioiden ja toimintamallien hyödyntäminen, seutujen älykäs erikoistuminen elinkeinoissa, kansainvälisen kilpailukyvyyn lisääminen ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten tukeminen. Asetetut tavoitteet ovat kattavia ja tarkoituksenmukaisia.

Koko aluetta koskevissa rakennekaavan suunnittelumääräyksissä on todettu, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on luotava edellytyksiä elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle monipuoliselle asuntotarjonnalle. Niin ikään suunnittelumääräyksiin sisältyy tavoite, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa edistetään uusiutuvien energiamuotojen tuotantoa sekä kierto- ja biotaloutta. Valmistelun lähtökohdat ovat näiltäkin osin oikeasuuntaiset. On kuitenkin tärkeää, että rakennekaavasta käydään keskustelua seudun kaupunkien kanssa myös jatkovalmistelun aikana.

Rakennekaavaluonnoksen kilpailukyvyyn kannalta merkittävin osuus koskee liikenne- ja logistiikkayhteyksiä. Pääkaupunkiseudun liikenneyhteyksillä on valtakunnallinen ja kansainvälinen merkitys. Maakunta-kaavassa on turvattava henkilö- ja tavaraliikenteen yhteydet ja yhteystarpeet kaikki liikennemuodot huomioiden. Liikenneyhteydet sataamista valtakunnan verkkoihin ovat edellytys tavaraliikenteen tuonnille ja viennille sekä säännöllisille henkilöliikenteen yhteyksille ja palveluille.

Helsingin sataman merkitys ja sen valtakunnallinen vaikutusalue tulee ottaa huomioon sekä henkilö- että tavaraliikenteen yhteyksien, liikenneväylien ja palveluiden osalta.

Kommentit rakennekaavan sisältöön

Kaava koostuu yleispiirteisistä kaavamerkinnöistä ja monitasoisista kaavamääräyksistä. Rakennekaavassa osoitetaan Helsingin osalta seuraavat merkinnät ja niitä koskevat määräykset: Pääkaupunkiseudun ydinalue, ydinalueeseen tukeutuva kasvuvyöhyke, Helsingin seudun viherkehä, rannikko ja saaristovyöhyke, logistiikan kehityskäytävät ja kansainvälisesti merkittävät satamat.

Rakennekaavan kaavamääräysten tulisi jatkossa olla linjassa vaihekaavojen tarkempien määräysten kanssa, jotta kaksipuolaisen kaavan monen tasoisten kaavamääräysten ja vielä vaihekaavoissa tarkentuvien määräysten selkeä tulkinta olisi mahdollista. Esimerkiksi rakennekaavassa rannikko- ja saaristovyöhykettä koskevat suunnittelumääräykset vaikuttavat erityisen tarkoilta suhteessa muiden merkintöjen suunnittelumääräyksiin. Nämä suunnittelumääräykset voisivat olla yleispiirteisempiä.

Koko aluetta koskevissa suunnittelumääräyksissä todetaan, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava riittävästä suojaetäisyyksistä asutuksen ja elinympäristön viihtyisyyttä ja terveyttä heikentävien toimintojen välillä. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa tämä voi olla haastavaa, joten merkinnässä olisi hyvä huomioida myös riskien hallinta muilla tavoin kuin rakentamista rajoittamalla, kuten uusissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on tehty.

Rakennekaavan luonnoksessa on osoitettu kaikki merkittävimmät joukkoliikennekäytävät samalla merkinnällä. Merkittävimmät yhteydet, kuten pääradan suunta, tulisi erottua muista. Valmisteluaineiston selostuksessa on hyvin avattu Etelä-Suomen kehityskäytävien verkostoa. Myös näistä merkittävimmät olisi perusteltua esittää rakennekaavan kartalla.

Elinkeinot ja talous

Rakennekaavaratkaisussa on tunnistettu liikennejärjestelmän ja maankäytön vahva vuorovaikutus ja tämän hyödyntäminen voimavarana maankäytön kehittämisessä ja elinvoimaisuuden edistämässä. Alueiden tiivistämisen edistäminen tukee sekä elinkeinoelämän toimintadellytyksiä, asukkaiden hyvinvointia palveluiden saatavuuden ja monipuolisuuden kautta että kuntien talouksien suotuisaa kehitystä muun muassa yhdyskuntataloudellisesti tehokkaampien maankäytön ja liikenteen ratkaisujen kautta. Kestävän kasvun alueille rakentamista ohjaava

16.04.2018

rakennekaavaratkaisu tukee Uudenmaan suhteellista kilpailuetua Suomessa edistämällä keskittymähakuisten toimialojen edellytyksiä tiivistämisen kautta. Kaavaratkaisu tukee myös muihin toimintaedellytyksiin, kuten logistiikkasaavutettavuuteen, pohjautuvien elinkeinojen toimintaedellytyksiä mm. logistiikan kehityskäytävämerkinnän sekä luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvien suunnittelumääräysten kautta. Näin ollen kaavaratkaisua voidaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin kohdistuvan joustavuuden osalta pitää strategisesti onnistuneena mahdollistaen erilaiset talouden kehityspolut.

Rakennekaavan luonnoksessa pääkaupunkiseudun ydinalue kattaa lähes koko Helsingin alueen. Suunnittelumääräykset eivät ohjaa tällä esitystarkkuudella Helsingin keskusverkon kehitystä, mutta esitystapa sopii kuitenkin maakuntakaavan tarkkuustasoon.

Pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeen rajausta tullaan määrittelemään tarkemmin Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa tiiviin yhdyskuntarakenteen ja palvelujen saavutettavuuden perusteella. Pääkaupunkiseudun tiiviille ydinalueelle ei aiota osoittaa erikseen alakeskuksia. Määriteltäessä pääkaupunkiseudun tiivis ydinalue tulisi huomioida tavoitteena Helsingin laajeneva kantakaupunki.

Kaupan suunnitteluperiaatteissa on huomioitu kasvavan kaupunkiseudun sekä toisaalta kaupan trendien mitoitukseen vaikuttavat seikat. Keskustojen mitoitusta ei ole ollut Helsingin osalta nykyisessäkään maakuntakaavassa ja suunta on oikea muidenkin keskustojen osalta. Keskustojen ulkopuolisten vähittäiskaupan suuryksikköjen enimmäismitoitusten tarkistaminen on tarpeen muuttuneiden maankäyttö- ja rakennuslain (MRL:n) kauppaa koskevien määräysten myötä. Tavoitteena tulisi olla mahdollisimman vähän erilaisia tulkintoja herättävä mitoitustapa. Keskustojen ulkopuolisille vähittäiskaupan suuryksikköalueille on paineita sijoittua MRL:n muutoksen myötä myös keskustahakuista kauppaa. Merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön alarajan osoittaminen sekä kaupan alueiden profilointi on siten ollut olennainen kaupan sijoittumista ohjaava määräys.

Valmisteluaineiston raportin ”Uudenmaan palveluverkon mitoittaminen ja vaikutusten arviointi” mukaan pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeellä ei esitetä alarajaa seudulliselle vähittäiskaupan suuryksikölle, koska alaraja muodostuisi niin korkeaksi, ettei tätä ole tarvetta määritellä. Suurinta osaa pääkaupunkiseudun keskustan ulkopuolisista vähittäiskaupan suuryksiköistäkään ei ole raportin mukaan tarvetta osoittaa maakuntakaavassa, koska ne sijoittuvat pääkaupunkiseudun tiiviille ydinvyöhykkeelle. Vähittäiskaupan suuryksiköiden ohjaus siirtyisi pääosin kuntakaavoitukseen.

16.04.2018

MRL:n vähittäiskauppaa koskevissa erityisissä sisältövaatimuksissa (71 b §) edellytetään, että alueelle sijoittuvat palvelut ovat mahdollisuuksien mukaan saavutettavissa joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä. Maakuntakaavatasolla tarkasteltuna pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeen seudullinen saavutettavuus näyttäytyy erittäin hyvänä ja tehdyt selvitykset sekä päätelmät on tehty tästä näkökulmasta. Pelkätään seudullisen saavutettavuuden näkökulma (saavutettavuus 2-10 km) ei voida määritellä kaupan sijoittumista, kokoluokkaa tai kaupan alueen profiilia kuntakaavoituksessa, sillä paikallisen saavutettavuuden näkökulmasta sijainnit voivat näyttäytyä aivan erilaisina eikä palvelujen saavutettavuuden näkökulmasta lainkaan perusteltuina. Vaihekaavan edetessä tulisi selvittää, miten tämä ristiriita saadaan sovitettua kaupaa ja keskustoja koskeviin määräyksiin.

Liikkuminen ja logistiikka

Maakuntakaavan valmisteluaineistossa on huomioitu hyvin Helsingin metropolialueen merkitys Suomen taloudelle ja kilpailukyvyllä. Uusimaa sijaitsee kansainvälisten kehityskäytävien risteyskohdassa ja Etelä-Suomen kehityskäytäväverkosto tukeutuu pääkaupunkiseutuun. Lentoaseman merkitys on tunnustettu ja Lentorata sekä Tallinnan tunneli on nostettu esiin keskeisinä tulevaisuuden kasvun edellytyksiä tukevinä hankkeina. Uusimaa-kaavassa varaudutaan myös Turun suunnan ESA-radon toteuttamiseen sekä Tampereen suunnan ratayhteyden parantamiseen. Itäradan toteuttamiseen varaudutaan vuoden 2050 jälkeen. Maakuntakaavassa on tärkeää tunnustaa kansainvälisen kilpailukyvyn, mukaan lukien ulkomaankaupan kannalta keskeiset saavutettavuustekijät sekä turvata logistiikkaketjujen häiriöttömyys. Kansainvälinen henkilö- ja tavaraliikenne tulee linkittää saumattomasti kansalliseen liikenneverkkoon mahdollisimman tehokkain vaihtoyhteyksin.

Tallinna tunnelin linjaus tulee tehdä maakuntakaavaan FinEstLink –projektin suunnitelmien mukaan, eli asemat sijaitsevat Helsingin keskustassa, Pasilassa ja Lentoasemalla. Tämä on ainoa vaihtoehto koko alueen saavutettavuuden ja tunnelin tuomien elinkeino- ja muiden taloudellisten vaikutusten näkökulmasta. Helsingin kaupunki on varautunut tähän linjaukseen omassa yleiskaavassa 2016 ja tulevassa maanalaissessa yleiskaavassaan.

Pisarat on seudullisesti ja valtakunnallisesti merkittävä hanke. Tämä ei tule riittävästi esiin rakennekaavan luonnoksessa. Pisarat vapauttaa kapasiteettia Helsingin ja Pasilan välillä ja sujuvoittaa sekä lähi- että kaukojunien kulkua. Lisäksi rata kytkee toisistaan erilliset lähijuna- ja metrojärjestelmät huomattavasti nykyistä paremmin. Helsingin seudun vaihekaavassa tulee osoittaa Pisarat ja korostaa sen merkitystä koko maakunnan kannalta keskeisenä liikennehankkeena.

Uusimaa-kaavassa osoitetut liikenteen suunnitteluperiaatteet ovat perusteltuja. Kestävän liikkumisen tukeminen taajamissa yhdyskuntarakennetta tiivistämällä ja Helsingin seudun verkostomaisen joukkoliikennejärjestelmän edistäminen tukevat kaavan tavoitteiden toteutumista. Pääkaupunkiseudun ja seutukeskusten välisten yhteyksien kehittäminen pohjautuu joukko- ja liityntäliikenteeseen. Lisäksi seudun keskusten suunnittelumääräyksissä on erikseen korostettu joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantamista. Tiiveimmillä alueilla tärkeimpiä kulkumuotoja ovat kävely ja pyöräily, vähän kauempana keskustoista joukkoliikenne ja vielä kauempana henkilöautoilu. Automaattiliikenteen ja älyliikenteen sekä erityisesti älykkään liikenteen ohjaus tulee nostaa maakuntakaavassa esiin muun muassa liikenteen älykkäiden palveluiden osana.

Satamien, lentoaseman ja henkilöliikenteen tärkeiden solmukohtien saavutettavuus on varmistettava kaikille kulkumuodoilla, kuten raskaalla joukkoliikenteellä, kevyillä kutsuperusteisilla liikuntapalveluilla, kävelyllä, pyöräilyllä ja henkilöautoilla. Rakennekaavassa ja valmisteluaineiston selostuksessa on oikeansuuntaisesti huomioitu lentoaseman ja logistiikka-alueiden yhteydet.

Keskeisenä tavoitteena maakuntakaavassa on tukea kansainvälisen satamatoiminnan ja logistiikkatoiminnan toiminta- ja kehittymisedellytyksiä turvaamalla näiden yhteydet ja alueidenkäytön edellytykset. Tämä on tärkeää koko seudun toiminnallisuuden kannalta. Helsinki varmistaa tarkemmassa suunnittelussa satamien toimivat yhteydet sekä tie- että katuverkolla.

Laivaväylät tulee esittää seudun kaavassa osana kansainvälistä liikenneketjua. Laivaväylien esittäminen on tarpeellista, jotta voidaan varmistaa merialueille kohdistuvien erilaisten toimintojen yhteensovittaminen. Näitä ovat kauppamerenkulun lisäksi muun muassa meriliikenteen turvallisuus, meri- ja saaristoalueiden virkistyskäyttö sekä ammattikalastus. Valmistelussa tulee huomioida ympäristöministeriön parhaillaan valmistelemassa merialuesuunnitelman sisältö koskien muun muassa merialueelle kohdistuvien toimintojen ja käyttömuotojen yhteensovittamista.

Kaavaratkaisua ohjaavissa suunnitteluperiaatekorteissa todetaan, että aiemmin ratoina esitettyjen seudullisten joukkoliikenneyhteyksien osalta ei oteta vaihekaavoissa kantaa siihen, millaiseen infrastruktuuriin ja liikennöintivälineeseen ne tulevat perustumaan. Tämä mahdollistaa tulevaisuudessa mm. teknologisesti ja kaupunkirakenteellisesti parhaiden liikennevälineiden soveltamisen tapauskohtaisesti, mikä voi olla tärkeää joissain seudun reuna-alueen kunnissa, joiden yhdyskuntarakenne ei käytännössä voi tukeutua raideliikenteeseen. Kaupunkirakenteen

runkona seudun ydinalueella tulee kuitenkin olla raideliikenteen verkostokaupunki. Vastaavana muutoksena voimassa olevien maakuntakaavojen periaatteisiin seutujen vaihemaakuntakaavoissa eritasoliittymät esitetään sitovina vain tulevaan runkoverkkoon kuuluvilla teillä ja muutoin ei esitetä eritasoliittymien sijaintia. Tämä on kannatettava muutos, joka mahdollistaa liikenteellisesti ja maankäytöllisesti järkevien ratkaisujen tekemisen.

Rakennekaavaluonnoksessa Helsingin keskustan satamat ovat nimetty Tallinnan liikenteen satamiksi. Kuitenkin vuonna 2050 Helsingin eri satamosien työnjako voi olla nykyisenkaltainen tai siitä huomattavasti poikkeava. Tämä kohta tulisi muuttaa muotoon ”Helsingin keskustan satamien toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä maayhteydet henkilö- ja tavaraliikenteelle on turvattava”. Satamat eivät liity yksinomaan Tallinnan liikenteeseen, vaan Helsingin kaikkien satamien toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä maayhteydet henkilö- ja tavaraliikenteelle on turvattava riippumatta siitä, mitä henkilö- ja tavaraliikenteen runkoyhteyttä ko. satama palvelee. Helsingin keskustan satamat on saatava samaan yhteyteen muiden kansainvälisesti merkittävien satamien kanssa, eikä ainoastaan Tallinnan liikenteen yhteydessä.

Rakennekaavaluonnoksessa ei ole erikseen merkitty tavaraliikenteen yhteyksiä. On välttämätöntä, että rakennekaavaan merkitään Kehä III merkittävänä tavaraliikenteen väylänä. Ilman Kehä III:n tehokasta läpäisykykyä Vuosaaren sataman toiminta halvaantuu tulevaisuudessa. Samoin tulisi merkitä merkittävät tavaralogistiikan yhteydet Kehä III:lta muualle Suomeen.

Maakuntakaavassa tulee lisäksi ottaa huomioon Östersundomin Norrbergetin teollisuusalueen kehittäminen ja sen edellyttämät kapasiteettiaan riittävät liikenneyhteydet, kuten liittymän rakentamisen mahdollistaminen Porvoonväylälle.

Erikoistuvat seudut ja elinkeinot

Maakuntakaavassa on tärkeää tunnistaa kansainvälisen kilpailukyvyyn, mukaan lukien ulkomaankaupan kannalta keskeiset saavutettavuustekijät sekä turvata kaikin keinoin logistiikkaketjujen häiriöttömyys. Keskeisiä tekijöitä ovat muun muassa merkittävät tavaraliikenteen satamat ja Helsinki-Vantaan lentoasema sekä logistiikkatoiminnan yleisten toiminta- ja kehittämisedellytysten varmistaminen. Lisäksi maakuntakaavassa tulee huomioida Uudenmaan nykyisten ja tulevien yritysalueiden säilyttäminen ja kehittäminen.

Matkailun edistämisen huomioiminen maakuntakaavassa on tärkeää. Kansainväliset matkailijamäärät, erityisesti Aasiasta, kasvavat merkittävästi. Suuri osa matkailijoista haluaa kokea suomalaisen luonnon. Mat-

16.04.2018

kailijat eivät näe kuntarajoja, ja vaikka suurin osa matkailijoista yöpyy Helsingissä, suuntavat he luontokokemusta varten muualle Uudenmaan alueelle. Nämä luontomatkailun kohdealueet tulee tunnistaa, niiden saavutettavuuteen on kiinnitettävä huomiota ja erityisesti niiden kestävyyyteen panostettava. Luontomatkailun keskuksia tulee olla useita. Esimerkiksi Nuuksiossa sijaitseva Haltian seutu ei kestä tulevaisuuden matkailurasitusta yksin, vaan jo nyt rasitus luonnolle on merkittävä. Pelkkä viherkehän mainitseminen ei myöskään vastaa matkailun tuomaan merkittävään haasteeseen Uudenmaan alueella, vaan matkailijat tarvitsevat selkeästi tuotteistettuja luontokohteita. Kaavassa tulisi huomioida Uudenmaan merkittävimmät kärkiulkoilureitit. Nämä kuntarajat ylittävät reitit voivat jatkossa muodostaa merkittävän lisän matkailutarjontaan sekä paikallisille asukkaille. Esimerkiksi 80 kilometrin pituinen Kuusamon Karhunkierros on maailmankuulu reitti, joka on myös merkittävä matkailuveturi alueella. Patikoinnin lisäksi melonta ja pyöräily ovat matkailuunkin oleellisesti liittyviä, kuntarajat ylittäviä toimintoja.

Kansainväliset risteilyvieraat ovat merkittävä tulonlähde ja Helsingin kaupunki tavoittelee tilannetta, jossa Helsinki olisi yhä useammin risteilylän lähtö- ja paluusatama. Risteilyvieraat matkustavat myös muualla Uudellamaalla, esimerkiksi Porvooseen. Kaavassa tulee huomioida risteilysatamat ja varmistaa, että niiden kapasiteetti on riittävä tulevaisuudessa. Kaavaluonnokseen sisältyvä rannikko- ja saaristovyöhykkeiden saavutettavuuden parantaminen sekä saariston vetovoiman vahvistaminen on kannatettavaa. Rakennekaavan tulee tukea kansainvälisesti kiinnostavien merellisten kohteiden saavutettavuutta esimerkiksi kaupunkisaaristossa. Valmisteluaineistossa on nostettu esiin myös matkailun kestävyys ja meriympäristön tilan edistäminen. Rannikko- ja saaristovyöhykkeiden sekä ranta-alueiden rakennekaavassa on lisäksi huomioitava tapahtumien järjestämismahdollisuudet muun muassa logististen ja alueellisten ratkaisujen suunnittelussa.

Vetovoimainen ympäristö

Rakennekaava esittää viherrakenteen ja virkistysalueet vetovoimaisen ympäristön osana. Viherkehä, joka sisältää seudun laajojen virkistysalueiden lisäksi myös Helsingin edustan merellisen ympäristön ja saariston, on hyvä tavoite maakunnantason suunnittelussa. Maakuntarajojen yli menevien yhteyksien lisäksi olisi perusteltua esittää myös ylikunnalliset virkistysyhteystarpeet, mikä on tarpeen etenkin viherkehän edellytysten luomiselle ulkoilureitistön jatkuvuuden osalta. Helsingin uudessa yleiskaavassa on osoitettu myös koko Helsingin rannikon kattava ranta-reitti, jonka jatkuvuus seudulle olisi turvattava.

Maakuntakaavan viherrakenteen jatkuvuus on perusteltua osoittaa vaihekaavojen esitystavasta riippuen määräyksin ja kaavakartoilla tai liite-

kartoilla. Myös kulttuuriympäristöt ja luonnonsuojeluverkosto voidaan esittää liitekartoilla. Virkistysyhteydet voidaan osoittaa sitovina, mutta virkistysalueiden tarkka sijainti ja raja-
aus määritellään kuntien tarkem-
piasteisessa kaavoituksessa. Nykyisen 4. vaihekaavan virkistysaluei-
den rajausten siirtäminen valmisteltavaan kaavaan johtaisi siihen, että
maakuntakaavan esitystapa olisi tarkempi kuin Helsingin yleiskaavan
merkinnät.

Muiden teemojen käsittelyssä vetovoimaisen ympäristön tekijöitä voi
korostaa määräämällä monipuolisesta, sekoittuneesta kaupunkiraken-
teesta, joka sisältää myös riittävät virkistyspalvelut ja ottaa huomioon
luontoarvot, maiseman sekä kulttuuriympäristön arvot.

Energia ja ilmasto

Rakennekaavan selostuksessa mainitaan Uudenmaan tavoittelevan hii-
lineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä. Tavoitevuosi on sama kuin
Helsingin kaupunkistrategiassa päätetty päästövähennysaikataulu. On
tärkeää, että seudullisesti päästöjä vähennetään yhdessä sovitussa
laajuudessa ja samassa aikataulussa, jolloin vältetään ns. vapaamat-
kustamiseen liittyviä ongelmia.

Strategiassa rakennekaavassa ei ole suoranaisesti ilmastotavoitteisiin
tai energiantuotannon muutokseen liittyviä merkintöjä, joka on sinänsä
suunnitelman tarkkuustason näkökulmasta ymmärrettävä ratkaisu. Sen
sijaan rakennekaavan yleismääräyksissä määrätään liittyen seudulli-
seen päästövähennystavoitteeseen. Määräykset maankäytön ohjaami-
sesta kestävin liikennemuodoin hyvin saavutettavalle alueelle sekä uu-
den maankäytön ohjaaminen keskustoihin ovat sellaisia, jotka ohjaavat
liikkumisen ilmastopäästöjen vähenemiseen.

Energiaan liittyviä yleismääräyksiä on kaksi, jotka ovat molemmat tul-
kinnallisempia. Molemmissa määräyksissä todetaan, että ilmastoystä-
vällisempää energijärjestelmää on kaikessa jatkosuunnittelussa edis-
tettävä. Voidaan kysyä, onko edistäminen riittävän vahva toimi nykyi-
sessä tilanteessa, jossa päästövähennystavoitteen aikataulun sekä ta-
voiteltavan muutoksen kokoluokan näkökulmasta pitää tehdä moninais-
ta ja hyvin päättäväistä yhteiskunnallista ohjausta tavoitteen saavutta-
miseksi.

Selostuksen toimiva yhdyskuntatekninen huolto ja kestävä energia –
teemakortissa korostetaan rakennekaavan toimintaa myös energiantar-
vetta vähentävänä välineenä. Päästövähennysten näkökulmasta koko
energijärjestelmän kehittäminen energiantuotannon lisäksi myös ole-
massa olevan yhdyskuntarakenteen osalta on tärkeää. Mikäli teema-
kortissa sekä yleismääräyksessä ohjataan tähän, kuten tavoitteen nä-
kökulmasta toivottavaa olisi, mm. alueellisten energiasaneeraushank-

keiden kautta, olisi tämä hyvä ilmaista selvemmin. Rakennetun ympäristön energiatehokkuuden parantamisella on todettu olevan suuri potentiaali ilmastopäästöjen pienentämisessä.

Teollisen kokoluokan tuulivoiman sijoittamisen on jo aiemmissa Uudenmaan maakuntakaavoissa todettu olevan maakunnallista suunnittelua vaativa teema. Selostuksessa mainitaan tuulivoima-alueita määriteltävän aiemmassa 4. vaihemaakuntakaavassa vastaavalla tavalla. Energiantuotannon muutostarpeen näkökulmasta myös maakuntakaavan tulee toimia tuulivoimarakentamisen suhteen aiempaa proaktiivisemmin. Myös maakunnallisesti merkittävää kokoluokkaa pienemmät tuulivoimakokonaisuudet ovat merkittäviä, jolloin näistä olisi hyvä mainita rannikko- ja saaristovyöhykkeeseen kohdistuvassa merkinnässä.

Evästyksiset Helsingin seudun vaihekaavan valmisteluun

Helsingin uusi yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa syksyllä 2016. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa kaupungin kasvu ja rakentaa Helsingistä raideliikenteen verkostokaupunki. Helsingin yleiskaava on Uusimaa-kaava 2050:n tavoitteiden mukainen, joten on tärkeää, että Helsingin seudun vaihekaava ei ole ristiriidassa sen kanssa. Tämä voisi hidastaa asemakaavoitusta ja vaarantaa seudullisten asuntotuotantotavoitteiden saavuttamisen, mikä olisi haitallista koko maakunnalle. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tunnistettu ahdas ja kallis asuminen ongelmaksi erityisesti pääkaupunkiseudulla ja että tilanne vaikuttaa koko maakunnan – ja sitä kautta koko Suomen – kilpailukykyyn. Helsingin seudun vaihekaavassa tuleekin varmistaa riittävät kaavalliset edellytykset asuntotuotannon lisäämiselle erityisesti seudun ydinalueella ja tukea kestävää, pääosin raideliikenteeseen tukeutuvaa yhdyskuntarakennetta.

Vaihekaavoissa tulee pysyä riittävän yleisellä tasolla, jotta ne eivät muodostu ristiriitaisiksi kuntien omien yleiskaavojen kanssa. Voisi olla perusteltua kohdistaa oikeusvaikutukset vain rakennekaavaan ja siinä esitettyihin tavoitteisiin, joita sitten havainnollistetaan tarkemmillä alueittaisilla tarkasteluilla.

On erittäin tärkeää, että Helsingin seudun vaihekaava mahdollistaa Helsingin vuonna 2016 hyväksytyyn yleiskaavan keskeisten aluevarausten toteuttamisen. On varmistettava, että rakennekaavan pääkaupunki-seudun ydinalue -merkinnän alla ovat kaikki uuden yleiskaavan mukaiset rakentamisalueet.

Östersundomin alue on osoitettu rakennekaavassa ydinalueeseen tukeutuvana kasvuvyöhykkeenä. Östersundomin metro on alustavasti ajoitettu maakuntakaavan valmisteluaineiston selostuksessa toiseen vaiheeseen. Östersundomiin on valmisteilla sekä 2. vaihemaakunta-

kaava että Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteinen yleiskaava, joiden kummankin hyväksymisestä on tarkoitus päättää kuluvan vuoden 2018 aikana. On tärkeää, että Uusimaa-kaava 2050 osaltaan varmistaa em. kaavojen toteuttamisen edellytykset.

Helsingin seudun vaihekaavan tulee mahdollistaa Helsingin uudessa yleiskaavassa esitettyjen kaupunkibulevardien, niihin liittyvien pikaraitioteiden sekä merkittävien uusien maankäyttövarausten toteuttaminen. On tärkeää, että Helsingin kaupunki voi tarvittaessa riittäviin selvityksiin perustuen osoittaa Kehä I:n sisäpuoliset tieyhteydet myös moottoriväylää alemman luokkaisina väylinä, kuten HLJ 2015 -suunnitelmassa on esitetty. Seutujen vaihekaavoissa aiotaan esittää eritasoliittymät sitovina tulevaan runkoverkkoon kuuluvilla teillä. Kehä I:n sisällä on kuitenkin perusteltua pitäytyä merkitsemästä eritasoliittymiä, sillä vyöhykkeen liittymäratkaisut ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa.

Uusimaa-kaavan valmisteluaineiston selostuksen suunnitteluperiaatekorteissa on esitetty paljon asioita, joita tullaan osoittamaan seutujen vaihemaakuntakaavoissa. Kuitenkin kaavojen strategisuus kärsii helposti, mikäli esitettäviä asioita on kovin paljon. Helsingin yleiskaavassa vastaava haaste ratkaistiin esittämällä osa keskeisistä asioista liitekartoilla, joilla osa merkinnöistä on oikeusvaikutteisia. Tämä menettelytapa toimii esimerkiksi sellaisissa tapauksissa, joissa on tarpeen esittää tarkkoja aluerajauksia. Strategisessa vaihekaavassa on perusteltua esittää asiat yhtenevällä tarkkuustasolla ja tarkemman sijaintiominaisuuden omaavat asiat liitekartoilla. Esimerkiksi maakaasujen runkoputkien ja voimajohtojen merkintätavoissa voisi olla perusteltua pyrkiä osoittamaan pääasiassa maakunnan tasolla ratkaistavat yhteystarpeet, muttei yhteyksien tarkempia sijainteja.

Vaihekaavojen strategisella otteella mahdollistetaan ympäristön kannalta ja yhteiskuntataloudellisesti järkevän kaupunkirakenteen kehittyminen hyvän saavutettavuuden alueiden tiivistämisen kautta. Tästä syystä on tärkeää, ettei seutujen kaavoissa määritellä liian tarkalla tasolla suoja-alueita ja muita tiivistämistä rajoittavia tekijöitä, niin että jatkossa on mahdollista hakea ympäristön ja talouden kannalta parhaita ratkaisuja. Tiivistyvillä alueilla esimerkiksi viherrakennetta voitaisiin ohjata määräyksillä jättäen liikkumavaraa suunnitteluratkaisuille. On tärkeää, että Helsingin seudun vaihekaava mahdollistaa Helsingin uudessa yleiskaavassa osoitetun kaupunkibulevardeihin tukeutuvan maankäytön toteuttamisen. Esimerkiksi Hämeenlinnan kaupunkibulevardin varrella Keskuspuiston arvot pystytään yleiskaavan valmistelussa laadittujen luontovaikutusten ja maisemallisten tarkastelujen perusteella säilyttämään myös maankäytön tiivistyessä nykyisen moottoriväylän reunalla.

Muutoksena voimassa olevien maakuntakaavojen periaatteisiin kaavaratkaisua ohjaavissa suunnitteluperiaatekorteissa esitetään, että seutujen vaihemaakuntakaavoihin ei tule erillisiä merkintöjä työpaikka-alueille ja palvelujen alueille. Tämä on kannatettava muutos, joka mahdollistaa sekoittuneiden, toiminnallisesti tehokkaiden ja houkuttelevien alueiden kehittämisen sekä keskittymähakuisten elinkeinojen tarkoituksenmukaisen sijoittumisen.

Maakuntakaavan valmistelun tiivis aikataulu asettaa haasteita kaavan huolelliselle valmistelulle. Oikeusvaikutuksia omaavien kaavamerkintöjen muuttaminen tai kokonaan kumoaminen edellyttää hyvää tietoa muutoksen vaikutuksista yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Mikäli edellisten vaihemaakuntakaavojen rajauksia aiotaan siirtää seudun strategisempiin vaihekaavoihin, on tärkeää, että rajaukset osoitetaan riittävän yleispiirteisinä. Koska aikatahtain on tulevaisuudessa, on varauduttava joustavuuteen. Yhteensovittaminen tulee tehdä kaavaluonnosvaiheessa yhteistyössä kuntien kanssa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Poistetaan lausunnon kolmanneksi viimeisestä kappaleesta virke:

"Esimerkiksi Hämeenlinnan kaupunkibulevardin varrella Keskuspuiston arvot pystytään yleiskaavan valmistelussa laadittujen luontovaikutusten ja maisemallisten tarkastelujen perusteella säilyttämään myös maankäytön tiivistyessä nykyisen moottoriväylän reunalla."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 9

Juha Hakola, Otso Kivekäs, Jenni Pajunen, Jaana Pelkonen, Wille Rydman, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Marcus Rantala

Tyhjä: 3

Maria Ohisalo, Mika Raatikainen, Nasima Razmyar

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (3 tyhjää).

16.04.2018

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Linden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudenmaan liitto, lausuntopyyntö 27.2.2018, Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineisto
- 2 Uudenmaan liitto, Uusimaa-kaava 2050
- 3 Uusimaa-kaava 2050, valmisteluaineiston selostus
- 4 Uudenmaan rakennekaavan luonnos - kaavakartta sekä merkinnät ja määräykset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Uudenmaan liitto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan liitto pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa Uusimaa-kaava 2050 valmisteluaineistosta. Lausuntoa on pyydetty 13.4.2018 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 16.4.2018 asti.

Uusimaa-kaava 2050 valmisteluaineisto

Uusimaa-kaava laaditaan koko maakunnan alueelle ja sen aikatahtain on vuodessa 2050. Kaavan laadintaa ohjaavat päätavoitteet on laadittu tulevaisuustarkastelun esiin nostamien tärkeimpien muutosten pohjalta. Kaavan päätavoitteissa korostuu kestävyys eri näkökulmista, niin ilmaston muutokseen vastaamisen kuin hyvinvoinnin ja kilpailukyvyyn kannalta. Uusimaa kasvaa voimakkaasti ja kasvun kestävä ohjaaminen on keskeistä.

Kaava muodostuu strategisesta pitkän aikavälin rakennekaavasta ja kolmesta sitä tarkentavasta, seuduittain laadittavasta vaihekaavasta.

Seutujen vaihekaavat laaditaan Helsingin seudulle, Itä-Uudellemaalle ja Länsi-Uudellemaalle. Helsinkiä koskee Helsingin seudun vaihemaa-kuntakaava, joka laaditaan 14 kunnan alueelle. Uusimaa-kaavan tavoitteena on olla entistä strategisempi muuttuvaan toimintaympäristöön soveltuva työkalu. Se kokoaa yhteen kaikki maankäytön keskeiset teemat, jotka tulee ratkaista maakuntakaavalla. Tullessaan voimaan kaava korvaa nyt Uudellamaalla voimassa olevat maakuntakaavat.

Maakuntakaava tulee olemaan oikeusvaikutteinen. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueidenkäytön järjestämiseksi. Uudenmaan rakennekaavan luonnoksessa osoitetaan yleispiirteisellä tasolla alueet, joille maakunnan kasvu voisi sijoittua kestävästi, liikenne- ja keskusverkko sekä viherrakenteen pääelementit. Kaavaluonnos pitää sisällään rakennekaavan yleispiirteisen kartan sekä karttaa selittävät merkinnät ja määräykset. Tämä kokonaisuus on oikeusvaikutteinen.

Uusimaa-kaavan valmisteluaineiston keskeisen osan muodostavat Uudenmaan rakennekaavan luonnos (oikeusvaikutteiset kaavakartta sekä merkinnät ja määräykset) sekä valmisteluaineiston selostus. Jatkossa valmisteltavien seutujen vaihekaavat eivät ole mukana lausuntoaineistossa, mutta niiden sisältöön otetaan osin kantaa sekä valmisteluaineiston selostuksessa että taustaselvityksissä. Selostuksen keskiössä ovat rakennekaavan ratkaisun perustelut sekä suunnitteluperiaatekortit, jotka kuvaavat kaavaratkaisun lähtökohtia ja ohjaavat rakennekaavan ja tulevien seutujen kaavojen ratkaisuja. Lausunnossa on keskitytty kommentoimaan rakennekaavaa sekä antamaan evästyksiä Helsingin seudun vaihekaavan valmisteluun.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Linden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudenmaan liitto, lausuntopyyntö 27.2.2018, Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineisto
- 2 Uudenmaan liitto, Uusimaa-kaava 2050
- 3 Uusimaa-kaava 2050, valmisteluaineiston selostus
- 4 Uudenmaan rakennekaavan luonnos - kaavakartta sekä merkinnät ja määräykset

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Uudenmaan liitto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 09.04.2018 § 202

HEL 2017-001704 T 10 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

09.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 27.03.2018 § 166

HEL 2017-001704 T 10 03 00

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle Uusimaa-kaava 2050 valmisteluaineistosta lausunnon seuraavan:

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Uudenmaan rakennekaavan luonnos tarjoaa hyvät lähtökohdat koko maakunnan kehittämiseen. Kaavaratkaisu perustuu strategiseen lähestymistapaan, jossa koko maakunnan mittakaavassa on määritelty tavoitteellinen yhdyskuntarakenne ja keskusverkko sekä alueen keskeisimmät yhteydet ja kehityskäytävät. Nykyinen monista päällekkäisistä vaihekaavoista koostuva maakuntakaavojen kokonaisuus on vaikeasti hahmottuva ja usein jopa

kuntien omia yleiskaavoja yksityiskohtaisempi. Uusi strategisempi ote on erittäin perusteltu.

Kokonaisuutena rakennekaavasta ja seutujen vaihekaavoista koostuva Uusimaa-kaava vastaa toimintaympäristön muutoksiin. Koko maakuntaa koskeva rakennekaava kuvaa strategista tahtotilaa koko alueen kehitykselle ja seutujen vaihekaavat tukevat kaavan ohjausvaikutusta. Myös seutujen vaihekaavat tulevat olemaan nykyistä maakuntakaavojen yhdistelmää yleispiirteisempiä, mikä on hyvä asia. Vuorovaikutus kaavan valmistelussa on ollut monipuolista ja hyvää. Helsinki toivoo, että myös kaavan jatkovalmistelussa käydään aktiivista dialogia seudun toimijoiden ja erityisesti Helsingin kanssa. On myös huolehdittava toimivasta yhteistyöstä seudun MAL-suunnittelun kanssa. Tehtävät suunnitelmat eivät saa olla keskenään ristiriitaisia tai poiketa esimerkiksi alueiden toteuttamisjärjestyksen suhteen. Valmisteluaineiston selostuksessa esitetyissä Helsingin seudun erityiskysymyksissä on hyvin huomioitu seudun kehittämistarpeet ja korostettu maakuntakaava- ja MAL-prosessien yhteensovittamisen merkitystä.

Rakennekaavan koko aluetta koskevat suunnittelumääräykset antavat hyvät lähtökohdat maakunnan suunnitteluun. Rakennekaavan tavoitteena on rakentamisen ohjaus kestäväen kasvun vyöhykkeille, mikä on kannatettava periaate, joka tukee sekä ympäristön kannalta että taloudellisesti kestävien ratkaisujen tekemistä. Joukkoliikenteen ja maankäytön kytkeminen entistä selvemmin toisiinsa on järkevää ja tukee yhdyskuntarakenteen eheytyvää kehitystä. Lisäksi seudun keskuksien roolin korostaminen on perusteltu ratkaisu. Yhdyskuntarakenteen tiivistyminen tukee sekä joukkoliikenteen palvelutason parantamista että keskusten kaupallisia edellytyksiä.

Rakennekaavan koko aluetta ja pääkaupunkiseudun ydinaluetta koskevat määräykset tukevat Helsingin kehittämistä tiivistyvänä joukkoliikenteen verkostokaupunkina. Helsingin yleiskaava on Uusimaa-kaava 2050:n tavoitteiden mukainen, joten on keskeistä, että Helsingin seudun valmisteltava vaihekaava ei ole ristiriidassa sen kanssa. On erittäin tärkeää, että Helsingin seudun vaihekaava mahdollistaa Helsingin uuden yleiskaavan keskeisten aluevarausten toteuttamisen myös bulevardikaupunginosien osalta.

Jatkossa on hyvä vielä selkiyttää rakennekaavan ja vaihekaavojen oikeusvaikutuksia ja määräyksiä siten, että niiden selkeä tulkinta on mahdollista. Rakennekaavan esitystapa ja koko suunnittelualuetta, kasvuvyöhykkeitä ja yksittäisiä merkintöjä koskevat määräykset vastaavat maakuntakaavalle esitettyjä tavoitteita. Jatkossa valmisteltavien vaihekaavojen esitystavassa on pyrittävä esittämään maakunnan tason kes-

keiset tavoitteet sitovina, mutta jättämään tarkemmat aluerajaukset ja linjaukset kuntien maankäytön suunnittelun tehtäväksi.

Kommentit rakennekaavan sisältöön

Kaava koostuu yleispiirteisistä kaavamerkinnöistä ja monitasoisista kaavamääräyksistä. Rakennekaavassa osoitetaan Helsingin osalta seuraavat merkinnät ja niitä koskevat määräykset: Pääkaupunkiseudun ydinalue, ydinalueeseen tukeutuva kasvuvyöhyke, Helsingin seudun viherkehä, rannikko ja saaristovyöhyke, logistiikan kehityskäytävät ja kansainvälisesti merkittävät satamat.

Rakennekaavan kaavamääräysten tulisi jatkossa olla linjassa vaihekaavojen tarkempien määräysten kanssa, jotta kaksiportaisen kaavan monen tasoisten kaavamääräysten ja vielä vaihekaavoissa tarkentuvien määräysten selkeä tulkinta olisi mahdollista. Esimerkiksi rakennekaavassa rannikko- ja saaristovyöhykettä koskevat suunnittelumääräykset vaikuttavat tarkoilta suhteessa muiden merkintöjen suunnittelumääräyksiin. Voisiko olla tarpeen tutkia ko. suunnittelumääräysten vir-taviivaistamista?

Koko aluetta koskevissa suunnittelumääräyksissä todetaan, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava riittävästä suoja-
täisyyksistä asutuksen ja elinympäristön viihtyisyyttä ja terveyttä heikentävien toimintojen välillä. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa tämä on joskus haastavaa, joten merkinnässä olisi hyvä huomioida myös riskien hallinta muilla tavoin kuin rakentamista rajoittamalla, kuten uusissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on tehty.

Rakennekaavan kartassa näkyy ”Pääkaupunkiseudun ydinalue” –merkinnän alla hieman logistiikan kehityskäytävän merkintää. Tämä ei ilmeisesti ole ollut tarkoituksena, joten karttaa tulisi tarkastaa näiltä osin.

Rakennekaavan luonnoksessa on osoitettu kaikki merkittävimmät joukkoliikennekäytävät samalla merkinnällä. Näiden osalta voi miettiä, olisiko jollain keinolla mahdollista korostaa yhteyksistä kaikkein merkittävimpiä, kuten pääradan suuntaa. Valmisteluaineiston selostuksessa on lisäksi hyvin avattu Etelä-Suomen kehityskäytävien verkostoa. Myös näistä merkittävimmät voisi olla perusteltua esittää rakennekaavan kartalla.

Sekä rakennekaavan koko aluetta koskevissa suunnittelumääräyksissä että kansainvälisesti merkittäviä satamia koskevassa suunnittelumääräyksessä puhutaan satamatoiminnan yhteyksien sekä toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamisesta. Kansainvälisen Helsinki–Tallinna –yhteyden osalta vastaava määräys on tarpeeton, sillä em. määräykset ohjaavat riittävällä tasolla kaavoitusta.

Elinkeinot ja talous

Rakennekaavaratkaisussa on tunnistettu liikennejärjestelmän ja maankäytön vahva vuorovaikutus ja sen hyödyntäminen voimavarana maankäytön kehittämisessä ja elinvoimaisuuden edistämässä. Alueiden tiivistämisen edistäminen tukee sekä elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, asukkaiden hyvinvointia palveluiden saatavuuden ja monipuolisuuden kautta että kuntien talouksien suotuisaa kehitystä muun muassa yhdyskuntataloudellisesti tehokkaampien maankäytön ja liikenteen ratkaisujen kautta. Kestävän kasvun alueille rakentamista ohjaava rakennekaavaratkaisu tukee Uudenmaan suhteellista kilpailuetua Suomessa edistämällä keskittymähakuisten toimialojen edellytyksiä tiivistämisen kautta. Kaavaratkaisu tukee myös muihin toimintaedellytyksiin, kuten logistiikkasaavutettavuuteen, pohjautuvien elinkeinojen toimintaedellytyksiä mm. logistiikan kehityskäytävämerkinnän sekä luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvien suunnittelumääräysten kautta. Näin ollen kaavaratkaisua voidaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin kohdistuvan joustavuuden osalta pitää strategisesti onnistuneena mahdollistaen erilaiset talouden tulevaisuuden kehityspotut.

Rakennekaavan luonnoksessa pääkaupunkiseudun ydinalue kattaa lähes koko Helsingin alueen. Suunnittelumääräykset eivät ohjaa tällä esitystarkkuudella Helsingin keskusverkon kehitystä, mutta esitystapa sopii kuitenkin maakuntakaavan tarkkuustasoon.

Pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeen rajausta tullaan määrittelemään tarkemmin Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa tiiviin yhdyskuntarakenteen ja palvelujen saavutettavuuden perusteella. Pääkaupunkiseudun tiiviille ydinalueelle ei aiota osoittaa erikseen alakeskuksia. Määriteltäessä pääkaupunkiseudun tiivis ydinalue tulisi huomioida tavoitteena Helsingin laajeneva kantakaupunki.

Kaupun suunnitteluperiaatteissa on huomioitu kasvavan kaupunkiseudun sekä toisaalta kaupan trendien mitoitukseen vaikuttavat seikat. Keskustojen mitoitusta ei ole ollut Helsingin osalta nykyisessäkään maakuntakaavassa ja suunta on oikea muidenkin keskustojen osalta. Keskustojen ulkopuolisten vähittäiskaupan suuryksikköjen enimmäismitoitusten tarkistaminen on tarpeen muuttuneiden MRL:n kauppaa koskevien määräysten myötä. Tavoitteena tulisi olla mahdollisimman vähän erilaisia tulkintoja herättävä mitoitustapa. Keskustojen ulkopuolisille vähittäiskaupan suuryksikköalueille on paineita sijoittua MRL:n muutoksen myötä myös keskustahakuista kauppaa. Merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön alarajan osoittaminen sekä kaupan alueiden profilointi on siten ollut olennainen kaupan sijoittumista ohjaava määräys.

Valmisteluaineiston raportin ”Uudenmaan palveluverkon mitoittaminen ja vaikutusten arviointi” mukaan pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeellä ei esitetä alarajaa merkitykseltään seudulliselle vähittäiskaupan suuryksikölle, koska alaraja muodostuisi niin korkeaksi, ettei tätä ole tarvetta määritellä. Suurinta osaa pääkaupunkiseudun keskustan ulkopuolisista vähittäiskaupan suuryksiköistään ei ole raportin mukaan tarvetta osoittaa maakuntakaavassa, koska ne sijoittuvat pääkaupunkiseudun tiiville ydinvyöhykkeelle. Vähittäiskaupan suuryksiköiden ohjaus siirtyisi pääosin kuntakaavoitukseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain vähittäiskauppaa koskevissa erityisissä sisältövaatimuksissa (71 b §) edellytetään, että alueelle sijoittuvat palvelut ovat mahdollisuuksien mukaan saavutettavissa joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä. Maakuntakaavatasolla tarkasteltuna pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeen seudullinen saavutettavuus näyttäytyy erittäin hyvänä ja tehdyt selvitykset sekä päätelmät on tehty tästä näkökulmasta. Pelkästään seudullisen saavutettavuuden näkökulma (saavutettavuus 2-10 km) ei kuitenkaan voi määritellä kaupan sijoittumista, kokoluokkaa tai kaupan alueen profiilia kuntakaavoituksessa, sillä paikallisen saavutettavuuden näkökulmasta sijainnit voivat näyttäytyä aivan erilaisilta eikä palvelujen saavutettavuuden näkökulmasta lainkaan perustelluilta. Vaihekaavan edetessä tulisikin pohtia vielä, miten tämä riski saadaan sovitettua kauppaa ja keskustoja koskeviin määräyksiin.

Liikkuminen ja logistiikka

Maakuntakaavan valmisteluaineistossa on huomioitu hyvin Helsingin metropolialueen merkitys Suomen taloudelle ja kilpailukyvyille. Uusimaa sijaitsee kansainvälisten kehityskäytävien risteyskohdassa ja Etelä-Suomen kehityskäytäväverkosto tukeutuu pääkaupunkiseutuun. Lentotien merkitys on tunnustettu ja Lentorata sekä Tallinnan tunneli on nostettu esiin keskeisinä tulevaisuuden kasvun edellytyksiä tukevinä hankkeina. Uusimaa-kaavassa varaudutaan lisäksi Turun suunnan ESA-radon toteuttamiseen sekä Tampereen suunnan ratayhteyden parantamiseen. Itäradan toteuttamiseen varaudutaan vuoden 2050 jälkeen. On tärkeää, että Helsingin keskustan suora saavutettavuus on lähtökohtana osoitettaessa mahdollisuudet Tallinnan tunnelin linjaukseen. Pisara-rata on seudullisesti ja valtakunnallisesti merkittävä hanke. Tämä ei tule riittävästi esiin rakennekaavan luonnoksesta. Pisararata vapauttaa kapasiteettia Helsingin ja Pasilan välillä ja sujuvoittaa sekä lähi- että kaukojunien kulkua. Lisäksi Pisara-rata kytkee nyt toisiinsa erilliset lähijuna- ja metrojärjestelmät toisiinsa huomattavasti nykyistä paremmin. Helsingin seudun vaihekaavassa tulee osoittaa Pisara-rata ja korostaa sen merkitystä koko maakunnan kannalta keskeisenä liikennehankkeena. Pisara-radasta on sopimus Helsingin seudun kuntien ja valtion välillä.

Uusimaa-kaavassa osoitetut liikenteen suunnitteluperiaatteet ovat hyviä. Kestävän liikkumisen tukeminen taajamissa yhdyskuntarakennetta tiivistämällä ja Helsingin seudun verkostomaisen joukkoliikennejärjestelmän edistäminen tukevat kaavan tavoitteiden toteutumista. Pääkaupunkiseudun ja seutukeskusten välisten yhteyksien kehittäminen pohjautuu joukko- ja liityntäliikenteeseen. Lisäksi seudun keskusten suunnittelumääräyksissä on erikseen korostettu joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantamista.

Keskeisenä tavoitteena maakuntakaavassa on tukea kansainvälisen satamatoiminnan ja logistiikkatoiminnan toiminta- ja kehittämisedellytyksiä turvaamalla näiden yhteydet ja alueidenkäytön edellytykset. Tämä on tärkeää koko seudun toiminnallisuuden kannalta. Helsinki varmistaa tarkemmassa suunnittelussa satamien toimivat yhteydet sekä tie- että katuverkolla.

Kaavaratkaisua ohjaavissa suunnitteluperiaatekorteissa todetaan, että aiemmin ratoina esitettyjen seudullisten joukkoliikenneyhteyksien osalta ei oteta vaihekaavoissa kantaa siihen, millaiseen infrastruktuuriin ja liikennöintivälineeseen ne tulevat perustumaan. Tämä mahdollistaa tulevaisuudessa mm. teknologisesti ja kaupunkirakenteellisesti parhaiden liikennevälineiden soveltamisen tapauskohtaisesti, mikä voi olla tärkeää joissain seudun reuna-alueen kunnissa, joiden yhdyskuntarakenne ei käytännössä voi tukeutua raideliikenteeseen. Kaupunkirakenteen runkona seudun ydinalueella tulee kuitenkin olla raideliikenteen verkostokaupunki. Vastaavana muutoksena voimassa olevien maakuntakaavojen periaatteisiin seutujen vaihemaakuntakaavoissa eritasoliittymät esitetään sitovina vain tulevaan runkoverkkoon kuuluvilla teillä ja muutoin ei esitetä eritasoliittymien sijaintia. Tämä on kannatettava muutos, joka mahdollistaa liikenteellisesti ja maankäytöllisesti järkevien ratkaisujen tekemisen.

Vetovoimainen ympäristö

Rakennekaava esittää viherrakenteen ja virkistysalueet vetovoimaisen ympäristön osana. Viherkehä, joka sisältää seudun laajojen virkistysalueiden lisäksi myös Helsingin edustan merellisen ympäristön ja saariston, on hyvä tavoite maakunnantason suunnittelussa. Maakuntarajojen yli menevien yhteyksien lisäksi olisi perusteltua esittää myös ylikunnalliset virkistysyhteystarpeet, mikä on tarpeen etenkin viherkehän edellytysten luomiselle ulkoilureitistön jatkuvuuden osalta. Helsingin uudessa yleiskaavassa on osoitettu myös koko Helsingin rannikon kattava rantareitti, jonka jatkuvuus seudulle olisi turvattava.

Maakuntakaavan viherrakenteen jatkuvuus on perusteltua osoittaa vaihekaavojen esitystavasta riippuen määräyksin ja kaavakartoilla tai liite-

kartoilla. Myös kulttuuriympäristöt ja luonnonsuojeluverkosto voidaan esittää liitekartoilla. Virkistysyhteydet voidaan osoittaa sitovina, mutta virkistysalueiden tarkka sijainti ja raja-
aus määritellään kuntien tarkem-
piasteisessa kaavoituksessa. Nykyisen 4. vaihekaavan virkistysaluei-
den rajausten siirtäminen valmisteltavaan kaavaan johtaisi siihen, että
maakuntakaavan esitystapa olisi tarkempi kuin Helsingin yleiskaavan
merkinnät.

Muiden teemojen käsittelyssä vetovoimaisen ympäristön tekijöitä voi
korostaa määräämällä monipuolisesta, sekoittuneesta kaupunkiraken-
teesta, joka sisältää myös riittävät virkistyspalvelut ja ottaa huomioon
luontoarvot, maiseman sekä kulttuuriympäristön arvot.

Energia ja ilmasto

Rakennekaavan selostuksessa mainitaan Uudenmaan tavoittelevan hii-
lineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä. Tavoitevuosi on sama kuin
Helsingin kaupunkistrategiassa päätetty päästövähennysaikataulu. On
tärkeää, että seudullisesti päästöjä vähennetään yhdessä sovitussa
laajuudessa ja samassa aikataulussa, jolloin vältetään vapaamatkusta-
miseen liittyviä ongelmia.

Strategiassa rakennekaavassa ei ole suoranaisesti ilmastotavoitteisiin
tai energiantuotannon muutokseen liittyviä merkintöjä, joka on sinänsä
suunnitelman tarkkuustason näkökulmasta ymmärrettävä ratkaisu. Sen
sijaan rakennekaavan yleismääräyksissä määrätään liittyen seudulli-
seen päästövähennystavoitteeseen. Määräykset maankäytön ohjaami-
sesta kestävin liikennemuodoin hyvin saavutettavalle alueelle sekä uu-
den maankäytön ohjaaminen keskustoihin ovat sellaisia, jotka ohjaavat
liikkumisen ilmastopäästöjen vähenemiseen.

Energiaan liittyviä yleismääräyksiä on kaksi, jotka ovat molemmat tul-
kinnallisempia. Molemmissa määräyksissä todetaan, että ilmastoystä-
vällisempää energijärjestelmää on kaikessa jatkosuunnittelussa edis-
tettävä. Voidaan kysyä, onko edistäminen riittävän vahva toimi nykyi-
sessä tilanteessa, jossa päästövähennystavoitteen aikataulun sekä ta-
voiteltavan muutoksen kokoluokan näkökulmasta pitää tehdä moninai-
sta ja hyvin päättäväistä yhteiskunnallista ohjausta tavoitteen saavutta-
miseksi.

Selostuksen toimiva yhdyskuntatekninen huolto ja kestävä energia –
teemakortissa korostetaan rakennekaavan toimintaa myös energiantar-
vetta vähentävänä välineenä. Päästövähennysten näkökulmasta koko
energijärjestelmän kehittäminen energiantuotannon lisäksi myös ole-
massa olevan yhdyskuntarakenteen osalta on tärkeää. Mikäli teema-
kortissa sekä yleismääräyksessä ohjataan tähän, kuten tavoitteen nä-
kökulmasta toivottavaa olisi, mm. alueellisten energiasaneeraushank-

keiden kautta, olisi tämä hyvä ilmaista selvemmin. Rakennetun ympäristön energiatehokkuuden parantamisella on todettu olevan suuri potentiaali ilmastopäästöjen pienentämisessä.

Teollisen kokoluokan tuulivoiman sijoittamisen on jo aiemmissa Uudenmaan maakuntakaavoissa todettu olevan maakunnallista suunnittelua vaativa teema. Selostuksessa mainitaan tuulivoima-alueita määriteltävän aiemmassa 4. vaihemaakuntakaavassa vastaavalla tavalla. Energiantuotannon muutostarpeen näkökulmasta myös maakuntakaavan tulee toimia tuulivoimarakentamisen suhteen aiempaa proaktiivisemmin. Myös maakunnallisesti merkittävää kokoluokkaa pienemmät tuulivoimakokonaisuudet ovat merkittäviä, jolloin näistä olisi hyvä mainita rannikko- ja saaristovyöhykkeeseen kohdistuvassa merkinnässä.

Evästyksset Helsingin seudun vaihekaavan valmisteluun

Helsingin uusi yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa syksyllä 2016. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa kaupungin kasvu ja rakentaa Helsingistä raideliikenteen verkostokaupunki. Helsingin yleiskaava on Uusimaa-kaava 2050:n tavoitteiden mukainen, joten on tärkeää, että Helsingin seudun vaihekaava ei ole ristiriidassa sen kanssa. Tämä voisi hidastaa asemakaavoitusta ja vaarantaa seudullisten asuntotuotantotavoitteiden saavuttamisen, mikä olisi haitallista koko maakunnalle. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tunnistettu ahdas ja kallis asuminen ongelmaksi erityisesti pääkaupunkiseudulla ja että tilanne vaikuttaa koko maakunnan – ja sitä kautta koko Suomen – kilpailukykyyn. Helsingin seudun vaihekaavassa tuleekin varmistaa riittävät kaavalliset edellytykset asuntotuotannon lisäämiselle erityisesti seudun ydinalueella ja tukea kestävää, pääosin raideliikenteeseen tukeutuvaa yhdyskuntarakennetta.

Myös vaihekaavoissa tulee pysyä riittävän yleisellä tasolla, että ne eivät muodostu ristiriitaisiksi kuntien omien yleiskaavojen kanssa. Voisikin olla perusteltua kohdistaa oikeusvaikutukset vain rakennekaavaan ja siinä esitettyihin tavoitteisiin, joita sitten havainnollistetaan tarkemmilla alueittaisilla tarkasteluilla.

On erittäin tärkeää, että Helsingin seudun vaihekaava mahdollistaa Helsingin vuonna 2016 hyväksytyyn yleiskaavan keskeisten aluevarausten toteuttamisen. On varmistettava, että rakennekaavan pääkaupunki-seudun ydinalue -merkinnän alla ovat kaikki uuden yleiskaavan mukaiset rakentamisalueet.

Östersundomin alue on osoitettu rakennekaavassa ydinalueeseen tukeutuvana kasvuvyöhykkeenä. Östersundomin metro on alustavasti ajoitettu maakuntakaavan valmisteluaineiston selostuksessa toiseen vaiheeseen. Östersundomiin on valmisteilla sekä 2. vaihemaakunta-

16.04.2018

kaava että Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteinen yleiskaava, joiden kummankin hyväksymisestä on tarkoitus päättää kuluvan vuoden 2018 aikana. On tärkeää, että Uusimaa-kaava 2050 osaltaan varmistaa em. kaavojen toteuttamisen edellytykset.

Helsingin seudun vaihekaavan tulee mahdollistaa Helsingin uudessa yleiskaavassa esitettyjen kaupunkibulevardien, niihin liittyvien pikaraitioteiden sekä merkittävien uusien maankäyttövarausten toteuttaminen. On tärkeää, että Helsingin kaupunki voi tarvittaessa riittäviin selvityksiin perustuen osoittaa Kehä I:n sisäpuoliset tieyhteydet myös moottoriväylää alemman luokkaisina väylinä, kuten HLJ 2015 -suunnitelmassa on esitetty. Seutujen vaihekaavoissa aiotaan esittää eritasoliittymät sitovina tulevaan runkoverkkoon kuuluvilla teillä. Kehä I:n sisällä on kuitenkin perusteltua pitäytyä merkitsemästä eritasoliittymiä, sillä vyöhykkeen liittymäratkaisut ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa.

Uusimaa-kaavan valmisteluaineiston selostuksen suunnitteluperiaatekorteissa on esitetty paljon asioita, joita tullaan osoittamaan seutujen vaihemaakuntakaavoissa. Haasteena on, että kaavojen strategisuus kärsii helposti, mikäli esitettäviä asioita on kovin paljon. Helsingin yleiskaavassa vastaava haaste ratkaistiin esittämällä osa keskeisistä asioista liitekartoilla, joilla osa merkinnöistä on oikeusvaikutteisia. Tämä menettelytapa toimii esimerkiksi sellaisissa tapauksissa, joissa on tarpeen esittää tarkkoja aluerajauksia. Strategisessa vaihekaavassa on perusteltua esittää asiat yhtenevällä tarkkuustasolla ja tarkemman sijaintiominaisuuden omaavat asiat liitekartoilla. Esimerkiksi maakaasujen runkoputkien ja voimajohtojen merkintätavoissa voisi olla perusteltua pyrkiä osoittamaan pääasiassa maakunnan tasolla ratkaistavat yhteystarpeet, muttei yhteyksien tarkempia sijainteja.

Vaihekaavojen strategisella otteella mahdollistetaan ympäristön kannalta ja yhteiskuntataloudellisesti järkevän kaupunkirakenteen kehittyminen hyvän saavutettavuuden alueiden tiivistämisen kautta. Tästä syystä on tärkeää, ettei seutujen kaavoissa määritellä liian tarkalla tasolla suoja-alueita ja muita tiivistämistä rajoittavia tekijöitä, niin että jatkossa on mahdollista hakea ympäristön ja talouden kannalta parhaita ratkaisuja. Tiivistyvillä alueilla esimerkiksi viherrakennetta voitaisiin ohjata määräyksillä jättäen liikkumavaraa suunnitteluratkaisuille. On tärkeää, että Helsingin seudun vaihekaava mahdollistaa Helsingin uudessa yleiskaavassa osoitetun kaupunkibulevardeihin tukeutuvan maankäytön toteuttamisen. Esimerkiksi Hämeenlinnan kaupunkibulevardin varrella Keskuspuiston arvot pystytään yleiskaavan valmistelussa laadittujen luontovaikutusten ja maisemallisten tarkastelujen perusteella säilyttämään myös maankäytön tiivistyessä nykyisen moottoriväylän reunalla.

Muutoksena voimassa olevien maakuntakaavojen periaatteisiin kaavaratkaisua ohjaavissa suunnitteluperiaatekorteissa esitetään, että seutujen vaihemaakuntakaavoihin ei tule erillisiä merkintöjä työpaikka-alueille ja palvelujen alueille. Tämä on kannatettava muutos, joka mahdollistaa sekoittuneiden, toiminnallisesti tehokkaiden ja houkuttelevien alueiden kehittämisen sekä keskittymähakuisten elinkeinojen tarkoituksenmukaisen sijoittumisen.

Maakuntakaavan valmistelun tiivis aikataulu asettaa haasteita kaavan huolelliselle valmistelulle. Oikeusvaikutuksia omaavien kaavamerkintöjen muuttaminen tai kokonaan kumoaminen edellyttää hyvää tietoa muutoksen vaikutuksista yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Mikäli edellisten vaihemaakuntakaavojen rajauksia aiotaan siirtää seudun strategisempiin vaihekaavoihin, on tärkeää, että rajaukset osoitetaan riittävän yleispiirteisinä. Koska aikatahtain on tulevaisuudessa, on varauduttava joustavuuteen. Yhteensovittaminen tulee tehdä kaavaluonnosvaiheessa yhteistyössä kuntien kanssa.

Käsittely

27.03.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Mikko Aho: Lisätään kappaleen 19 loppuun:

Pisara-rata on seudullisesti ja valtakunnallisesti merkittävä hanke. Tämä ei tule riittävästi esiin rakennekaavan luonnoksesta. Pisararata vapauttaa kapasiteettia Helsingin ja Pasilan välillä ja sujuvoittaa sekä lähi- että kaukojunien kulkua. Lisäksi Pisara-rata kytkee nyt toisistaan erilliset lähijuna- ja metrojärjestelmät toisiinsa huomattavasti nykyistä paremmin. Helsingin seudun vaihekaavassa tulee osoittaa Pisara-rata ja korostaa sen merkitystä koko maakunnan kannalta keskeisenä liikennehankkeena. Pisara-radasta on sopimus Helsingin seudun kuntien ja valtion välillä.

Vastaehdotus:

Silvia Modig: Poistetaan kappaleen 37 viimeinen lause: Esimerkiksi Hämeenlinnan kaupunkibulevardin varrella Keskuspuiston arvot pystytään yleiskaavan valmistelussa laadittujen luontovaikutusten ja maisemallisten tarkastelujen perusteella säilyttämään myös maankäytön tiivistyessä nykyisen moottoriväylän reunalla.

Kannattaja: Sirpa Asko-Seljavaara

Vastaehdotus:

Sirpa Asko-Seljavaara: Lisäys lausunnon kohtaan 31:

Vaihemaakuntakaavassa on huomioitava, että pääkaupunkiseutu on merkittävä yliopisto- ja ammattikorkeakoulukeskittymä, joten kaupunki-

rakenteita on kehitettävä, niin että lisätään yhteistyötä korkeakoulujen, yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa.

Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kappaleen 37 viimeinen lause: Esimerkiksi Hämeenlinnan kaupunkibulevardin varrella Keskuspuiston arvot pystytään yleiskaavan valmistelussa laadittujen luontovaikutusten ja maisemallisten tarkastelujen perusteella säilyttämään myös maankäytön tiivistyessä nykyisen moottoriväylän reunalla.

Jaa-äännet: 9

Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Jape Lovén, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Silvia Modig

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen äänin 9 - 4.

20.03.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Heikki Salmikivi, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37483
heikki.salmikivi(a)hel.fi

Kaupunginkanslia Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 06.03.2017 § 13

HEL 2017-001704 T 10 03 00

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimesta vastaava apulaiskaupunginjohtaja päätti antaa Uudenmaan maakuntaliitolle seuraavan lausunnon:

Uusimaa-kaava laaditaan koko maakunnan alueelle ja sen aikatahtain on 2050. Maakuntakaava muodostuu strategisesta pitkän aikavälin rakennekaavasta ja kolmesta sitä tarkentavasta, seudullisista laadittavasta vaihekaavasta. Helsinkiä koskisi Helsingin seudun vaihekaavasta.

va, joka laaditaan 14 kunnan alueelle. Kaavaprosessin aikataulu on kunnianhimoinen. Valmis maakuntakaava pyritään saamaan hyväksytyksi maakuntavaltuustossa jo vuoden 2018 kuluessa. On tärkeä varmistaa, ettei kiireinen aikataulu aseta haasteita kaavan huolelliselle valmistelulle. Oikeusvaikutuksia omaavien kaavamerkintöjen muuttaminen tai kokonaan kumoaminen edellyttää hyvää tietoa muutoksen vaikutuksista yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Myös ehdotettu joidenkin edellisten vaihemaakuntakaavojen tarkkojen rajausten siirtäminen sellaisinaan strategisempaan kaavaan on asia, jonka vaikutukset tulee selvittää tarkasti. Koska aikatahtain on tulevaisuudessa, on varauduttava joustavuuteen. Yhteensovittaminen tulee tehdä kaavaluonnosvaiheessa yhteistyössä kuntien kanssa.

Tavoitteena on kehittää maakuntakaavasta entistä strategisempi muuttuvaan toimintaympäristöön soveltuva työkalu. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan, että maakuntakaavassa tullaan vetämään suuret linjat maakunnan kehitykselle, eikä siinä käsitellä kuntien sisäisiä alueidenkäytön kysymyksiä. Tämä on hyvä lähtökohta. Nykyinen monista päällekkäisistä vaihekaavoista koostuva maakuntakaavojen kokonaisuus on vaikeasti hahmotettava ja usein jopa kuntien omia yleiskaavoja yksityiskohtaisempi. Uusimaa-kaava 2050 koostuu rakennekaavan lisäksi seuduittain laadittavista vaihekaavoista, joita voitaisiin päivittää joustavasti. Myös vaihekaavoissa tulee pysyä riittävän yleisellä tasolla, että ne eivät muodostu ristiriitaisiksi kuntien omien yleiskaavojen kanssa. Voisikin olla perusteltua kohdistaa oikeusvaikutukset vain rakennekaavaan ja siinä esitettyihin tavoitteisiin, joita sitten havainnollistetaan tarkemmilla alueittaisilla tarkasteluilla.

Helsingin uusi yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa syksyllä 2016. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa kaupungin kasvu ja rakentaa Helsingistä raideliikenteen verkostokaupunki. Helsingin yleiskaava on Uusimaa-kaava 2050:n tavoitteiden mukainen, joten on tärkeää, että uusi maakuntakaava ei ole ristiriidassa sen kanssa. Tämä voisi hidastaa asemakaavoitusta ja vaarantaa seudullisten asuntotuotantotavoitteiden saavuttamisen, mikä olisi haitallista koko maakunnalle. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tunnistettu ahdas ja kallis asuminen ongelmaksi erityisesti pääkaupunkiseudulla ja että tilanne vaikuttaa koko maakunnan – ja sitä kautta koko Suomen – kilpailukykyyn. Maakuntakaavassa tuleekin varmistaa riittävät kaavalliset edellytykset asuntotuotannon lisäämiselle erityisesti seudun ydinalueella.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on nostettu esiin Uudenmaan maakunnan suuri merkitys koko valtakunnan taloudelle ja vaikutusten arvioinnin tärkeys. Tämä on tärkeä näkökulma. Maakuntakaavan strategisempi ote mahdollistaa valtakunnallisen ja ylimaakunnallisen näkökulman huomioimisen entistä paremmin, minkä myös tulisi olla tällä

suunnittelutasolla keskiössä. Strateginen lähestymistapa antaa hyvät lähtökohdat myös valtioiden rajat ylittävälle tarkasteluille.

On tärkeää, että uudesta maakuntakaavasta muodostuu joustava työkalu, joka pystyy ottamaan huomioon nopeatkin muutokset toimintaympäristössä. Kaavan tavoitteiden taustalla olevat muutostekijät on tunnistettu, mutta kaavan lähtökohdat vaikuttavat melko perinteisiltä. Kysymykseksi nousee, otetaanko esimerkiksi elinkeinoelämän tarpeet liittyen urbaanin toimintaympäristön kehittämiseen riittävällä tasolla huomioon. Lähtökohtana tulee olla tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja raideliikenteeseen tukeutuva verkostokaupunki sekä keskuksien ja kantakaupungin roolin vahvistaminen.

Vuorovaikutus kaavaprosessin alussa on ollut monipuolista ja hyvää. Helsinki toivoo, että myös kaavan jatkovalmistelussa käydään aktiivista dialogia seudun toimijoiden ja erityisesti Helsingin kanssa. On myös huolehdittava toimivasta yhteistyöstä seudun MAL-suunnittelun kanssa. Tehtävät suunnitelmat eivät saa olla keskenään ristiriitaisia tai poiketa esimerkiksi alueiden toteuttamisjärjestyksen suhteen.

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 23.2.2017

HEL 2017-001704 T 10 03 00

Uudenmaan maakuntaliitto pyytää lausuntoa Uusimaa-kaava 2050:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Uusimaa-kaava laaditaan koko maakunnan alueelle ja sen aikatahtain on 2050. Maakuntakaava muodostuu strategisesta pitkän aikavälin rakennekaavasta ja kolmesta sitä tarkentavasta, seuduittain laadittavasta vaihekaavasta. Helsinkiä koskisi Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, joka laaditaan 14 kunnan alueelle. Kaavaprosessin aikataulu on kunnianhimoinen. Valmis maakuntakaava pyritään saamaan hyväksytyksi maakuntavaltuustossa jo vuoden 2018 kuluessa. On tärkeä varmistaa, ettei kiireinen aikataulu aseta haasteita kaavan huolelliselle valmistelulle. Oikeusvaikutuksia omaavien kaavamerkintöjen muuttaminen tai kokonaan kumoaminen edellyttää hyvää tietoa muutoksen vaikutuksista yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Myös ehdotettu joidenkin edellisten vaihemaakuntakaavojen tarkkojen rajausten siirtäminen sellaisinaan strategisempaan kaavaan on asia, jonka vaikutukset tulee selvittää tarkasti. Koska aikatahtain on tulevaisuudessa, on varaudutta-

va joustavuuteen. Yhteensovittaminen tulee tehdä kaavaluonnosvaiheessa yhteistyössä kuntien kanssa.

Tavoitteena on kehittää maakuntakaavasta entistä strategisempi muuttuvaan toimintaympäristöön soveltuva työkalu. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan, että maakuntakaavassa tullaan vetämään suuret linjat maakunnan kehitykselle, eikä siinä käsitellä kuntien sisäisiä alueidenkäytön kysymyksiä. Tämä on hyvä lähtökohta. Nykyinen monista päällekkäisistä vaihekaavoista koostuva maakuntakaavojen kokonaisuus on vaikeasti hahmotettava ja usein jopa kuntien omia yleiskaavoja yksityiskohtaisempi. Uusimaa-kaava 2050 koostuu rakennekaavan lisäksi seuduittain laadittavista vaihekaavoista, joita voitaisiin päivittää joustavasti. Myös vaihekaavoissa tulee pysyä riittävän yleisellä tasolla, että ne eivät muodostu ristiriitaisiksi kuntien omien yleiskaavojen kanssa. Voisikin olla perusteltua kohdistaa oikeusvaikutukset vain rakennekaavaan ja siinä esitettyihin tavoitteisiin, joita sitten havainnollistetaan tarkemmilla alueittaisilla tarkasteluilla.

Helsingin uusi yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa syksyllä 2016. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa kaupungin kasvu ja rakentaa Helsingistä raideliikenteen verkostokaupunki. Helsingin yleiskaava on Uusimaa-kaava 2050:n tavoitteiden mukainen, joten on tärkeää, että uusi maakuntakaava ei ole ristiriidassa sen kanssa. Tämä voisi hidastaa asemakaavoitusta ja vaarantaa seudullisten asuntotuotantotavoitteiden saavuttamisen, mikä olisi haitallista koko maakunnalle. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tunnistettu ahdas ja kallis asuminen ongelmaksi erityisesti pääkaupunkiseudulla ja että tilanne vaikuttaa koko maakunnan – ja sitä kautta koko Suomen – kilpailukykyyn. Maakuntakaavassa tuleekin varmistaa riittävät kaavalliset edellytykset asuntotuotannon lisäämiselle erityisesti seudun ydinalueella.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on nostettu esiin Uudenmaan maakunnan suuri merkitys koko valtakunnan taloudelle ja vaikutusten arvioinnin tärkeys. Tämä on tärkeä näkökulma. Maakuntakaavan strategisempi ote mahdollistaa valtakunnallisen ja ylimaakunnallisen näkökulman huomioimisen entistä paremmin, minkä myös tulisi olla tällä suunnittelutasolla keskiössä. Strateginen lähestymistapa antaa hyvät lähtökohdat myös valtioiden rajat ylittäville tarkasteluille.

On tärkeää, että uudesta maakuntakaavasta muodostuu joustava työkalu, joka pystyy ottamaan huomioon nopeatkin muutokset toimintaympäristössä. Kaavan tavoitteiden taustalla olevat muutostekijät on tunnistettu, mutta kaavan lähtökohdat vaikuttavat melko perinteisiltä. Kysymykseksi nousee, otetaanko esimerkiksi elinkeinoelämän tarpeet liittyen urbaanin toimintaympäristön kehittämiseen riittävällä tasolla huomioon. Lähtökohtana tulee olla tiivistyvä yhdyskuntarakenne ja raideliik-

16.04.2018

kenteeseen tukeutuva verkostokaupunki sekä keskuksien ja kantakaupungin roolin vahvistaminen.

Vuorovaikutus kaavaprosessin alussa on ollut monipuolista ja hyvää. Helsinki toivoo, että myös kaavan jatkovalmistelussa käydään aktiivista dialogia seudun toimijoiden ja erityisesti Helsingin kanssa. On myös huolehdittava toimivasta yhteistyöstä seudun MAL-suunnittelun kanssa. Tehtävät suunnitelmat eivät saa olla keskenään ristiriitaisia tai poiketa esimerkiksi alueiden toteuttamisjärjestyksen suhteen.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastoa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 24.2.2017 mennessä.

Lisätiedot

Heikki Salmikivi, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37483
heikki.salmikivi(a)hel.fi

§ 220

Kaupunginvaltuuston 4. ja 11.4.2018 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 4.4. ja 11.4.2018 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto 4.4.2018

4-6 Aloitteet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Kaupunginvaltuusto 11.4.2018

Tarkastuslautakunnan ehdotukset

4 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote virkaa hakeneille.

Kaupunginhallituksen ehdotukset

1-3, 8, 11 Ei toimenpidettä.

5 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi kasvatus- ja koulutuslautakunnalle sekä Taloushallintopalveluliikelaitokselle.

6 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä Taloushallintopalveluliikelaitokselle.

7 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille ja Helsingin käräjäoikeudelle.

9 Kaupunginhallitus kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston varainhallintayksikköä laatimaan tarvittavat laina-asiakirjat.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Stadion-säätiö sr:lle.

Tiedoksi kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle.

10 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote tarjouksen antajille.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle.

12-17 Aloitteet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 221

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 15.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto 9.4.2018
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta 10.4.2018

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta

- suomenkielinen jaosto
- ruotsinkielinen jaosto 10.4.2018

kaupunkiympäristölautakunta 10.4.2018

- ympäristö- ja lupajaosto 13.4.2018
- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

pelastuslautakunta

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 10.4.2018

- kulttuurijaosto
- liikuntajaosto
- nuorisajaosto

sosiaali- ja terveyslautakunta 10.4.2018

- sosiaali- ja terveysjaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos 11.4.2018
- työterveysliikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos
- liikenneliikelaitos

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

apulaispormestarit

16.04.2018

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- hankintajohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- kaupunkitietopäällikkö
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

keskushallinnon viranhaltijat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos
- työterveysliikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos
- Korkeasaaren eläintarha

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

16.04.2018

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

16.04.2018

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 207, 208, 209, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220 ja 221 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 210, 211, 212 ja 213 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

16.04.2018

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

16.04.2018

Kaupunginhallitus

Otso Kivekäs
puheenjohtaja

Jenni Björksten
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Mika Raatikainen

Juha Hakola

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 25.04.2018.